ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΡΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΕΞΑΒΙΒΛΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΤΙΤΛΟΣ Α'.

Περὶ Διαθήκης αὐτεξουσίων.

Διαθήκη εἶναι δικαία βέλησις, εἰς ἐκεῖνα ὁπῶ θέλει κανεὶς νὰ γένῃ ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν τε.

Ἐκεῖνος ὁπῶ κάμνει διαθήκην, θέλει νὰ εἶναι γερὸς εἰς τὸν νοῦν, καὶ ὄχι εἰς τὸ κορμί.

Τὸ ἀρσενικὸν, ὅταν τελειώσῃ τὰς ιδ'. χρόνας, κάμνει διαθήκην, τὸ δὲ θηλυκὸν ὅταν τελειώσῃ τὰς ιβ'. χρόνας.

Αἱ διαθῆκαι ἀπὸ τρία νόμιμα ἔχουσι τὴν σύστασιν, ἀπὸ τὸ Πολιτικὸν, ἀπὸ τὰς Διατάξεις, καὶ ἀπὸ τὸ Πραίτορος. Ἀπὸ μὲν τὸ Πολιτικὸν εἶναι τὸ, παρόντων τῶν Μαρτύρων ὅλων ὁμοῦ ἀπὸ ὅλους νὰ τελειώνεται, καὶ νὰ βεβαιώνεται ἡ διαθήκη· ἀπὸ δὲ τῶν Διατάξεων, αἱ ὑπογραφαὶ ἐκεῖνα ὁπῶ κάμνει τὴν διαθήκην, καὶ τῶν Μαρτύρων· ἀπὸ δὲ τὸ Πραίτορος αἱ βοῦλλαι, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν Μαρτύρων· καὶ ὅλη ἡ τοιαύτη παραφυλακὴ ἐνομοθετήθη, διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ γένῃ κανένας δόλος εἰς τὴν διαθήκην, εἰς τόσον ὁπῶ ἐκεῖνος ὁπῶ κάμνει διαθήκην νὰ σημειώσῃ τὸ ὄνομα τοῦ κληρονόμου μὲ τὸ ἴδιόν τε χέρι, καὶ νὰ γράφῃ τὸν δεῖνα ἀφίνω κληρονόμον· εἰ δὲ καὶ δὲν κάμῃ τοῦτο, εἶναι ἀνάγκη νὰ λέγῃ εἰς τοὺς Μάρτυρας τὸ ὄνομα τοῦ κληρονόμου· καὶ ἐπειδὴ εἴπαμεν, ὅτι πρέπει οἱ Μάρτυρες νὰ βάλλουν καὶ βοῦλλαν, κάμνει χρεία νὰ ἐξδύρῃς, ὅτι μὲ ἕνα δακτυλίδιον δυώνται νὰ σφραγίσουν τὴν διαθήκην, καὶ τὴν νύκτα ἠμπορεῖ νὰ σφραγισθῇ διαθήκη, καὶ νὰ ὑπογραφθῇ.

Νεαρὰ ΚΖ'. τοῦ Κυροῦ Λέοντος.

Ἐὰν φαίνωνται μάρτυρες μόνον νὰ μαρτυροῦν, πῶς τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου εἶναι ἡ διαθήκη, νὰ μὴ ζητοῦν ἄλλο τίποτες περισσότερον διὰ ταύτην, ἀλλὰ νὰ εἶναι βεβαία, καὶ ὄχι μόνον, ἐὰν λείψουν αἱ σφραγίδες, νὰ πιάνεται, ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Μαρτύρων μὲ τὰς βοῦλλας ἐὰν λείψουν, πάλιν νὰ εἶναι σερπτὴ, καὶ βεβαία.

Διὰ τὼ ἀσφράγιςον διαθήκῳ παρὰ τῦ Ἄρχοντος λέγει, ὅτι ϗ ἀπὸ τὼ ὑπογραφὼ μόνον τῶν μαρτύρων νὰ πιςόνεται ἡ διαθήκη.

Ἐκεῖνος ὁπῦ γράφει τὼ διαθήκῳ, καλῶς μαρτυρεῖ εἰς αὐτώ.

Ἐκεῖνος ὁπῦ καταδικαθῇ εἰς μοιχείαν, δὲν μαρτυρεῖ εἰς διαθήκῳ, ϗ ἂν ὑπογράψῃ, ἄκυρος εἶναι ἡ διαθήκη· ϗὰ τῦτο γίνεται ἂν τὸν ἴξδυραν, ὅταν ὑπέγραφε, πῶς εἶναι καταδικασμένος εἰς μοιχείαν· εἰ δὲ ϗ δὲν τὸ ἴξδυραν, δὲν χαλάει ἡ διαθήκη.

Ἐκεῖνος ὁπῦ νὰ εὔγῃ ἔξω ἀπὸ τὸν νῦντε ἀπὸ ἀθσύσιαν, δὲν κάμνει διαθήκῳ εἰς ὅσον καιρὸν εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸν νῦντε, μόνον ὅταν ἔλθῃ εἰς τὸν νῦντε.

Ἐαύτις εἴπῃ πολλὰ, ϗ θέλοντας νὰ εἰπῇ ϗ ἄλλα περιατότερα κοπῇ ἡ φωνήτε, ϗ δὲν προφθάσει νὰ τελειώσῃ τὴν διαθήκῳ, ἄτε ἐκεῖνα ὁπῦ εἶπε πιώνονται.

Ὁ κωφὸς, ϗὰ ἄλαλος παύτοτε δὲν κάμνεν διαθήκῳ· εἰ δὲ ϗὰ γνώῃ προτήτερα ἡ διαθήκη, πιάνεται.

Σχόλιον.

Διὰ ἐκεῖνον ὁπῦ δὲν ἀκύει παντελῶς λέγομεν, ϗὰ ὄχι διὰ ἐκεῖνον ὁπῦ ἀκύει βαρέως, ὅτι αὐτὸς κάμνει διαθήκῳ· ϗὰ πάλιν ἄλαλον λέγομεν ἐκεῖνον ὁπῦ δὲν λαλεῖ καθόλε, ὄχι ἐκεῖνον ὁπῦ λαλεῖ βαρέως· τὸ δὲ παύτοτε λέγεται, ὅτι πολλαῖς φοραῖς τυχαίνει ϗ εἶναι κανεὶς πεπαιδδμένος εἰς γράμματα, ϗ ἔςωντας νὰ τῦ ἔλθῃ συμφορὰ ἔχασε τὼ ἀκολύτε, ἢ ἐδέθη ἡ γλῶσάτε. Δύναται λοιπὸν ὁ τοιῦτος νὰ κάμῃ διαθήκῳ, εἰ δὲ ϗ κάμῃ διαθήκῳ, ϗ ὕςερα ἀπὸ τίποτες ἀθσύειαν ὁπῦ τῦ ἐσυνέβη, ἢ ἀπὸ παίδδσιν Ἀρχοντικὼ, ἢ ἀπὸ ἄλλω κάμμίαν πειρίσασιν ἔγινε κωφὸς, ἢ ἄλαλος, ἡ διαθήκη ὁπῦ ἔγινε προτήτερα ἔχει τὸ κῦρος.

Ἐκεῖνοι ὁπῦ πλανῶνται, ἢ δὲν ἰξδύρην τὴν κατάσασίν τες, δὲν κάμνουν διαθήκῳ.

Ἐκεῖνος ὁπῦ ἐξορισθῇ, διαθήκῳ δὲν κάμνει, ἄτε ἂν ἔκαμε προτήτερα πιάνεται, ἀλλ' ἄτε ἐκεῖνοι ὁπῦ καταδικαθῦν εἰς μέταλλα, ἤγαν νὰ δϊγάνεν ἀσιμόχωμα, ἄλας, ϗ ἄλλα ὅμοια· ἄτε ἐκεῖνοι ὁπῦ καταδικαθῦν νὰ κοπῦν μὲ σπαθὶ, ἢ νὰ τὺς φάγεν θηρία· τῦ δὲ ἐξορίσε, ϗὰ ἐκεῖνε ὁπῦ ἀποθαίνῃ εἰς φυλακὴν πρὶν νὰ καταδικασθῇ, ϗ ἐκεῖνε ὁπῦ νὰ κοπῇ τὸ χέρι τε, πιάνεται ἡ διαθήκη τε.

Ἐκεῖνος ὁπῦ εἶναι δοσμένος εἰς πορνείας, ϗ φαγοπότια ζῶν ἀσώτως, δὲν πιάνεται ἡ διαθήκη τε· ἄτε ἐκεῖνε ὁπῦ καταδικαθῇ διὰ φλυαρίαν.

Σχόλιον.

Εἰς ἐκεῖνον ὁπῦ ἡ κυβέρνησις τῶν πραγμάτων τε δὲν εἶναι καλὴ, ὁ νόμος παντελῶς δὲν τὸν συγχωρεῖ νὰ κάμῃ διαθήκην· πάρεξ εἰς τὴν ὥραν τῦ θανάτε, ἂν ἐδιώρισε τίποτε διὰ ψυχικὴν σωτηρίαν, αὐτὴν ϗὰ μόνην τὴν θέλησίντε ἀποφασίζομεν νὰ ἔχῃ τὸ κῦρος. Ἡ διαθήκη ὁπῦ νὰ

νὰ κάμῃ πρὸ τῦ νὰ πέσῃ εἰς τὴν ἀσωτίαν, ὡσὰν ὁπῦ ἡ κυβέρνησις τῶν πραγμάτων τε ἤπον ἀπόμι εἰς καλὴν ςάσιν, ἔχει τὸ βέβαιον· ϗ αὐίσως ϗ μετανοήσῃ τὴν ἀσωτίαν, τότε κάμνει διαθήκην.

Ἡ διαθήκη ὁπῦ γνώῃ εἰς αἰχμαλωσίαν, δὲν πιάνεται, ἂν γυρίσῃ ϗ αἰχμάλωτος.

Σχόλιον.

Ἐκεῖνο ὁπῦ λέγασιν αὐτὰ τὰ τρία κεφάλαια, τῦτο εἶναι· ἐκεῖνος ὁπῦ εἶναι εἰς τὺς ἐχθρὺς, ἡ διαθήκη τε δὲν εἶναι καλὴ ἂν τὴν κάμῃ ἐκεῖ, ϗ ἂν συμβῇ ϗ ἔλθῃ ϗ εἰς τὴν πολιτείαν τε· ἀμὴ ἐκείνην ὁπῦ νὰ κάμῃ ὄντας μετ' ἐμᾶς ἔχει τὸ κῦρος, ἀγκαλὰ ὕςερα ϗ σκλαβωθῇ, εἴτε ἐλθερωθῇ, εἴτε ἀποδαίνῃ εἰς τὴν σκλαβίαν, ἔχει τὸ κῦρος.

Ἡ διαθήκη τῦ αἰχμαλώτε, ὡσὰν νὰ μὴν ἔγινεν αἰχμάλωτος, ἔρρωται.

Τῶν αἰχμαλώτων αἱ διαθῆκαι, ἂν ϗ δὲν πιάνωνται, ὅμως ἂν γυρίσων ἐλευθερωμένοι, ὑπὸ τῆς Αὐθεντείας βεβαιοῦνται, διὰ τῦ δικαίε τῆς ὑποσροφῆς, ϗ ἂν ἀποθάνεν ἐκεῖ, διὰ τῦ νόμε βεβαιοῦνται.

Νεαρά.

Καὶ ἡ κέ. Νεαρὰ τῦ Λέοντος λέγει, πῶς ἔχεν ἄδειαν ϗὰ οἱ αἰχμάλωτοι νὰ κάμνουν διαθήκῳ, ϗὰ ἐγγράφως, ϗὰ ἀγράφως ἔμπροσθεν πέντε μαρτύρων, ἢ τριῶν· ϗ νὰ σέργεται ἡ διαθήκη τες, πάρεξ μόνον θεληματικῶς, ἢ βιασικῶς, ἐὰν βιασθῇ κανεὶς ἀπὸ τὺς πολεμίυς, ϗὰ γράψῃ εἰς τὼ διαθήκῳ, νὰ δοθῦν τὰ φράγματά τε εἰς ἐκείνυς, τότε ἡ τοιαύτη διαθήκη δὲν πιάνεται.

Ὁ τυφλὸς, κἂν τυφλὸς ἐγεννήθη, ϗὰ ἐὰν ἀπὸ ἀσθσύειαν τῦ ἐσυνέβη, ἔχει ἄδειαν νὰ κάμῃ διαθήκῳ ἔμπροσθεν ζ'. ἢ έ. μαρτύρων, λέγων τῷ κληρονόμων τὰ ὀνόματα μὲ σημάδια διὰ νὰ μὴ γελασθῇ.

Περὶ μυσικῆς Διαθήκης.

Ἡ μυσικὴ Διαθήκη δὲν πιάνεται, ἐὰν δὲν τὴν βεβαιώσῃ ἐκεῖνος ὁπῦ κάμνει τὴν διαθήκην μὲ τὸ ἰδιόχειρόντε γράμμα· ϗ διὰ τῦτο οὔτε Γυναῖκες, οὔτε ἀγράμματοι κάμνυσι μυσικὴν διαθήκην.

Ὁμοιάζει ὁ νόμος ἐδῶ νὰ ἀπολυθῇ τὴν παλαιὰν σωνήθειαν, ὁπῦ ἐδεκάμμίαν Γυναῖκα ἐσυγχώρεν νὰ ὑπογράφῃ εἰς γράμματα, ϗὰ ὅποια χαρτία θέλεν νὰ ὑπογραφθοῦν μὲ ὑπογραφάς.

Νεαρὰ τῦ αὐτῦ, νὰ κάμνεν Διαθήκην τυφλὸς, ἀγράμματος, ϗ γυναῖκες.

Ἔτζι λέγει εἰς τὰς μυσικὰς διαθήκας, κἂν τε τυφλῶν εἶναι, κἂν ἄλλων προσώπων, νομοθετῦμεν νὰ εἶναι σύσασις· ἀπόμι ϗ τῦτο προσάσοντες, ὅτι οἱ μάρτυρες ὁπῦ εἶναι εἰς τοιαύτας διαθήκας, νὰ ὑπογράφεν μὲ ὅρκον, πῶς εἶναι ἀληθινὰ τὰ ὅσα ἤκεσαν ἀπὸ τὸ σόμα ἐκείνε ὁπῦ κάμνει νέω διαθήκῳ.

Ἐὰν κάμῃ διαθήκῳ Υἱὸς ὁπῦ εἶναι εἰς τὴν ἐξεσίαν τῦ Πατρός τε,

ἢ

ἢ δοῦλος, ἢ ἀνήλικος, δὲν πιάνεται· ἐὰν καὶ ὁ ὑπεξούσιος αὐτεξούσιος ἀποθάνῃ, καὶ ὁ ἀνήλικος εἰς τὴν ἡλικίαν, καὶ ὁ δοῦλος ἐλεύθερος.

Ἐὰν καὶ κοινὰ ἔχουσι τὰ πράγματα οἱ Ἀδελφοὶ, ὅμως κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν κωλύεται νὰ κάμῃ διαθήκην εἰς ὅποιον θέλει, οὐδὲ ἐμποδίζει πῶς εἶναι ἀμοίρασα τὰ πράγματά τους.

Περὶ μυστικῆς, ὡς Διαθήκης, ὡς ὁμοιάζει καὶ ταῦτα.

Ὅποιος ἐξεύρει γράμματα, καὶ θελήσει νὰ κάμῃ διαθήκην ἀναμεταξὺ τῶν παιδίων του· πρῶτον νὰ γράφῃ τὸν χρόνον τῆς ἡλικίας τοῦ καθ' ἑνὸς παιδίου, καὶ ὕστερα τὰ ὀνόματα αὐτῶν μὲ τὸ ἴδιόν του χέρι· καὶ εἰς ὅσα τοὺς ἀφήσει κληρονόμους νὰ μὴν εἶναι καμμία ἀμφιβολία εἰς αὐτήν, ἀλλὰ νὰ εἶναι βεβαία, καὶ σύγχρονος πανταχόθεν· καὶ ἂν θέλῃ νὰ τοὺς μοιράσῃ τὰ πράγματά του, ἢ μερικὰ, ἢ ὅλα· ἢ ἂν θέλῃ νἀφήσῃ τινὰς Ἐπιτρόπους, νὰ εἶναι γραμμένα ὀλωνῶν τὰ ὀνόματα, διὰ νὰ μὴν ἔχουν καμμίαν φιλονεικίαν τὰ παιδία του· εἰ δὲ καὶ θέλῃ ν' ἀφήσῃ καὶ τῆς Γυναικός του, ἢ ἄλλων τινῶν ξένων ἀνθρώπων λεγάτον, ἢ φειδικόμισσα, νὰ τὰ γράφῃ ὅλα μὲ τὸ ἴδιόν του χέρι, καὶ νὰ τὰ λέγῃ ἐκεῖνος ὁποῦ κάμνει τὴν διαθήκην μὲ τὸ στόμα του ἔμπροσθεν τῶν μαρτύρων, ὅτι ὅλα ὁποῦ εἶναι γραμμένα εἰς τὴν διαθήκην, αὐτὸς τὰ ἔγραψε, καὶ θέλει νὰ ἔχουν τὸ κῦρος, νὰ εἶναι ἰσχυρὰ καὶ νὰ μὴν ἔχουσι καμμίαν κατηγορίαν, πῶς εἶναι εἰς χαρτίον γραμμένα, καὶ δὲν ἔλαβον τὴν τελείαν ἐκπλήρωσιν τῆς διαθήκης· ἀλλὰ τοῦτο μόνον νὰ διατάττῃ, ὅτι τῆς δεξιᾶς του χειρὸς, καὶ γλώττης ἔχει τὴν δύναμιν τὸ χαρτίον· καὶ ἂν ἀποθάνῃ καὶ ἀπομείνῃ διαθήκη εἰς τοιοῦτον χῆμα, νὰ μὴ τολμήσῃ κανεὶς νὰ δώσῃ μαρτυρίαν, ὅτι ἐκεῖνος ἤθελε νὰ τὴν χαλάσῃ αὐτὴν, καὶ νὰ κάμῃ ἄλλην· ὅτι ἤτον δυνατὸν εἰς αὐτὸν νὰ ξεχίσῃ τὴν πρώτην, καὶ νὰ κάμῃ ἄλλην κατὰ τὴν θέλησίν του, ἀπὸ νὰ φανερώνῃ τὴν τελευταίαν του γνώμην ὁποῦ πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ κῦρος· διατὶ τοῦτο συγχωροῦμεν αὐτὸν νὰ τὸ κάμῃ, καὶ νὰ γράφῃ εἰς δευτέραν ἔμπροσθεν ζ'. μαρτύρων, ἢ ε'. πῶς ἔκαμε τὴν τοιαύτην, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἀρέσει πάλιν νὰ γενῇ ἔτζι, ἀλλὰ θέλει νὰ κάμῃ ἄλλην· καὶ ταῦτα ἢ εἰς τελείαν διαθήκην ἂς τὰ κάμῃ ὁποῦ νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ σημεῖα τῶν διαθηκῶν, ἢ ἄγραφον τελείαν θέλησιν, ὥστε ἢ εἰς ἔγγραφον θέλησιν, ἢ ἄγραφον νὰ φαίνεται πῶς ἀπέθανε, τὰ πρότερα μένοντα ἄκυρα ἀπὸ τὴν δευτέραν διατύπωσιν, κατὰ τὴν τελείαν διαθήκην, ἢ θέλησιν.

Φειδικόμισσον εἶναι ὅταν ἐκεῖνος ὁποῦ κάνει τὴν διαθήκην λέγῃ εἰς τὸν κληρονόμον του, παρακαλῶσε ὦ Ἰωάννη δός τῷδε τοσάδε, ἢ ἐλευθέρωσαι τὸν δεῖνα δοῦλον.

Ἐὰν γράψῃ κανεὶς διαθήκην, καὶ ἀφήσῃ τινὰ κληρονόμον, καὶ γράψῃ νὰ ἔχῃ τόσα, καὶ τόσα πράγματα, καὶ ἀφήσει καὶ ἄλλα ἄγραφα, κληρονομεῖ καὶ τὰ ἄγραφα ὁ κληρονόμος· εἰ δὲ γράψῃ κανεὶς διαθήκην, καὶ βάλῃ Ἐπίτροπον, καὶ γράψῃ νὰ ἔχῃ τάδε καὶ τάδε, καὶ ἀπόμειναν καὶ ἄλλα ἄγραφα ὁποῦ δὲν τὰ ἐνθυμήθη, ἐκεῖνα ὁποῦ δὲν ἐνθυμήθη νὰ γράψῃ, τὰ κληρονομοῦν οἱ Συγγενεῖς του ἐκεῖνοι ὁποῦ καὶ χωρὶς διαθήκην κληρονομοῦσι· πάρεξ μόνον ἐὰν γράψῃ εἰς τὸ τέλος τῆς διαθήκης, ὅτι ἐὰν εὑρεθῇ καὶ ἄλλο τίποτες πρᾶγμα ἐδικόν μου, ὁποῦ δὲν τὸ ἔγραφα εἰς τὴν παροῦσαν μου

μου διαθήκην, βάλλομαι νὰ ἔχῃ εἰς αὐτὸ ὁ Ἐπίτροπός μου τὴν διοίκησιν καὶ τὴν κυβέρνησιν.

Πατὴρ μερίζοντας μὲ διαθήκην τὰ πράγματά του εἰς τὰ παιδία του, νὰ βαύγῃ τὰ μερτικὰ, ἢ νὰ κάμνῃ ξεχωρισμὰ τὰ μερίσματα, καὶ νὰ ὑπογράφῃ εἰς κάθε ἕνα ἀπὸ αὐτὰ, ἢ νὰ κάμνῃ τὰ παιδία του νὰ σημαδεύουν τὰ μερίσματα, ἔτζι κανένα παιδί του δὲν κολάζει.

Βιβ. ε'. Τιτ. β'. Κεφ. κα'.

Εἴτις κάμῃ πρώτην διαθήκην, καὶ δὲν τοῦ ἀρέσει, καὶ θελήσῃ νὰ κάμῃ δευτέραν, νὰ μὴν ἀφανίζεται ἡ πρώτη, ἐὰν δὲν γένῃ ἡ δευτέρα κατὰ τοὺς νόμους· πάρεξ αὖ ἐγράφθησαν εἰς τὴν πρωτέραν διαθήκην ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι χωρὶς νὰ εἶναι γραμμένοι εἰς τὴν διαθήκην δὲν δύνονται νὰ κληρονομήσουν ἀπὸ τὰ πράγματα ἐκείνου ὁποῦ κάμνει τὴν διαθήκην, καὶ διατοῦτο ὥρισεν ὁ αὐτὸς ὁποῦ νὰ κάμνει τὴν δευτέραν νὰ γράψῃ εἰς αὐτὴν τὴν δευτέραν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι καὶ χωρὶς διαθήκην κράζονται εἰς τὴν κληρονομίαν του. διατὶ εἰς τοῦτο τὸ θέμα, ἀγκαλὰ καὶ ἡ δευτέρα γραφὴ φαίνεται ἀτελὴς, ἔσωντας καὶ νὰ κάμνῃ ἀδύνατον ἡ πρώτη διαθήκη τὴν δευτέραν θέλησιν, ὄχι ὡς διαθήκην, ἀλλ' ὡς θέλησις ἐνὸς ὁποῦ δὲν ἔκαμε διαθήκην, θεσπίζομεν νὰ ἰσχύῃ· εἰς τὴν ὁποίαν θέλησιν πρέπει μαρτύρων μεθ' ὅρκου μαρτυρία εἶναι ἀρκετή· τὸ ὁποῖον αὖ δὲν γένῃ ἔτζι, νὰ ἰσχύῃ ἡ πρώτη διαθήκη, ἀγκαλὰ καὶ οἱ γεγραμμένοι εἰς αὐτὴν κληρονόμοι, φαίνονται ξένοι.

Ἐὰν κάμῃ κανεὶς διαθήκην εἰς τὴν ὑγείαν του, καὶ ὕστερον φονεύσῃ τὸν λόγου του, ὄχι διὰ κανένα πταίσιμον, ἀλλὰ ἢ βαρυνόμενος, καὶ μισῶντας τὴν ζωήν του, ἢ ἀπό τινος λύπης, ἢ λωλάδας, ἢ ἀπὸ πολυχρόνιον ἀθένειαν ἐβαρέθη, καὶ ἐχάλασε τὸν λόγον του, πιάνεται ἡ διαθήκη του· εἰ δὲ διὰ κανένα σφάλμα ὁποῦ ἔκαμε, φοβούμενος τὰς παιδεύσεις ὁποῦ ἔμελλε νὰ πάθῃ, ἐθανατώθη μὲ τὸ θέλημά του, ἐμποδίζουν οἱ νόμοι τὴν τοιαύτην διαθήκην νὰ πιάνεται.

Ἐκεῖνος ὁποῦ δὲν ἀφήσει νὰ γένῃ διαθήκη, ἢ νὰ ἀλλαχθῇ ἡ πρώτη, μὲ τὸ νὰ ἠμπορῇ νὰ κληρονομήσῃ αὐτὸς καὶ χωρὶς διαθήκην, ἢ διὰ νὰ εἶναι γραμμένος εἰς τὴν πρώτην, νὰ ξεπεύτῃ ἀπὸ τὴν κληρονομίαν, καὶ νὰ γίνεται Αὐθεντικὴ ἡ κληρονομία.

Ἐκεῖνος ὁποῦ αἀναγκάζει τινὰ μὲ βίαν διὰ νὰ τὸν γράψῃ κληρονόμον, ὄχι μοναχὰ εἰς χήματα νὰ δώσῃ καταδικάζεται, ἀλλὰ καὶ τιμωρεῖται κατὰ πολλά· διατὶ λέγει ἡ διάταξις τοῦ παρόντος βιβλίου, ἐκεῖνος ὁποῦ καίνει αὐτὸ ἐξοείζεται, καὶ ἐκεῖνος ὁποῦ μέλλει νὰ γραφθῇ κληρονόμος δὲν ζημιώνεται, ἀλλὰ τοῦ πληρώνει τὴν ζημίαν ὁ ὑπαίτιος.

Ἐὰν ἀποδειχθῇ πῶς ἐκεῖνος ὁποῦ ἔκαμε τὴν διαθήκην ἐβούλετο νὰ γράψῃ καὶ ἄλλους πεσκατερους κληρονόμους, καὶ βεβαθῇ, καὶ δὲν προφθάσει νὰ τοὺς εἰπῇ, δὲν κληρονομοῦν ὅτε ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐγράφησαν.

Ἐὰν γράψῃ κανεὶς εἰς τὴν διαθήκην του Βασιλέα κληρονόμον, ἔχει ἐξουσίαν νὰ τὴν χαλάσῃ, καὶ νὰ τὴν ἀλλάξῃ, νὰ γράψῃ ἄλλον κληρονόμον ἀντὶ τοῦ Βασιλέως.

Ἐὰν ἐκεῖνος ὁποῦ κάμνει τὴν διαθήκην, δὲν θέλῃ νὰ ἰξεύρουν οἱ μάρτυρες τί γράφει καὶ διατίθεται, τυλίζει, καὶ βαλώνει αὐτὴν ἕως τὰ γραμμέ-

μένα, καὶ τῷ φέρει εἰς τὰς μάρτυρας διὰ νὰ ὑπογράψεν, μὲ τὸ σόμα τε λέγει τῷ μαρτύρων, ὅτι ἐκάτη εἶναι ἡ διαθήκη μου, καὶ λοιπὸν εἰς ὅλα καιρὸν νὰ ὑπογράψεν, καὶ βελλώσεν αὐτῷ, νὰ πιάνεται ἡ τοιαύτη διαθήκη ἰσχυρῶς, καὶ ὄχι μόνον ἑπτὰ μάρτυρες νὰ εἶναι, ἀλλὰ καὶ πέντε ἂν εἶναι μάρτυρες εἰς ἔγγραφον, καὶ ἄγραφον διαθήκην, βεβαίαν ἀποδείχνει αὐτῷ.

Ἐκεῖνος ὁπὸ λαβωθῇ εἰς τὸν πόλεμον, καὶ περιπατῶντας εἰς τῷ στράταν ἔλθῃ εἰς τὸ τέλος τὸ θανάτου, ὁ τοιοῦτος ὄχι μόνον ἔμφροσθεν ζιῶν μαρτύρων δύναται νὰ κάμῃ διαθήκην, ἀλλὰ ἐὰν εὑρεθῶν καὶ δύω πρόσωπα μόνον, δύνανται νὰ ἀποδείξουν τῷ τοιούτῳ διαθήκῃ βεβαίαν.

Οἱ στρατιῶται ὁπὸ διείσκονται μὲ τὸ στρατόπεδον, τὰς τελευταίας τῆς θελήσεώς τες διαθέσεις, δύνανται μὲ κάθε λογῆς τρόπον νὰ κάμνουν διαθήκῃ, καθὼς θέλουν νὰ διατεθῶν, καὶ εἰς ὅποιος θέλουν, καὶ ὂν σημειώσει κανεὶς ἀπ' αὐτὰς εἰς τὸ φιτάρι τὸ σπαθίου τε, ἢ εἰς τὸ σκεπάρι τε μὲ γράμματα κόκκινα ἀπὸ τὸ αἷμά τε, ἢ εἰς τῷ γῆν γράψῃ μὲ τὸ σπαθί τε εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν τὸ πολέμου, εἰς τῷ ὥραν τὸ θανάτου τε, ἡ τοιαύτη βέλησις πρέπει νὰ εἶναι βεβαία.

Καὶ ἡ ἀτελείωτος διαθήκη τῶν στρατιώτου πιάνεται.

Ἡ πρώτη διαθήκη χαλᾶται ἀπὸ τῷ ὕστερῳ, ὅταν εἶναι τελεία, μὲ ὅλον ὁπὸ καὶ νὰ εἶναι ἄγραφος.

Περὶ Γυναικῶν.

Ἐὰν τινὰς Ἄνδρας συνομιλήσῃ μὲ κάμμίαν Γυναῖκα, καὶ τὴν καταπείσει νὰ τὸν γράψῃ κληρονόμον, δὲν φαίνεται ὅτι μὲ βίαν νὰ τὸ ἔκαμεν.

Ἐὰν συμβῇ νὰ ἀποθάνῃ Γυναῖκα ἐγκαταλελειμμένη εἰς τὸ λετρὸν ὁπὸ λέγεται, καὶ κάμῃ διαθήκην ἄγραφον ἔμφροσθεν ἑνέα Γυναικῶν ὁπὸ εὑρεθῶν ἐκεῖ, πιάνεται ἡ τοιαύτη διαθήκη, διότι πρέπει νὰ δεχθῶν αἱ ἑνέα Γυναῖκες εἰς μαρτυρίαν, διὰ τὰ ὅσα ἐφράξαν ἡ Γυναῖκα ἐκείνη εἰς τὸν θανάτον της.

Ὁ κληρονόμος δὲν μαρτυρεῖ εἰς διαθήκῃ, ὁ δὲ λεγατάριος, καὶ ὁ ἐπίτροπος ὁπὸ ἀφήσει μαρτυρῶν.

Ἡ διαθήκη δὲν ἀνατρέπεται μὲ κατηγορίαν, ὅτι ἀπέρασαν οἱ δέκα χρόνοι.

Οὐδὲ κάνενας ὁπὸ γράφει διαθήκῃ ἠμπορεῖ νὰ γράψῃ λεγάτον διὰ λόγου τε.

Ἡ νομικὴ διάταξις προσάζει, ὅτι εἴτις θέλῃ νὰ κάμῃ διάταξιν διὰ τὰ πράγματά τε, πρῶτον νὰ ἀφίνῃ τὸ νόμιμον μερτικὸν τῷ παιδίων τε, ὄχι τὸ δ'. (διότι τῶτο τὲς καίει πωχὲς,) ἀλλὰ τὸ γ'. ἢ τὸ ἥμισυ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῷ παιδίων· καὶ ὕστερα νὰ κάμῃ σοχασμὸν καὶ διὰ τὸ ἐπίλοιπον μέρος τὸ πλάτε τε, καὶ ὁπόταν δὲν φθάνει τὸ νόμιμον μέρος πρὸς ἐπίδοσιν τῆς προικὸς, καὶ τῆς πρὸ Γάμου δωρεᾶς, νὰ τὰ κυβερνᾷ διάκπως καὶ κατὰ τῷ ποιότητα, καὶ ἀναλογίαν τῷ προσώπων μεξυμόνης τῆς περιουσίας, νὰ δύγάλῃ καὶ τὸ μέρος τῆς προικὸς, καὶ τῆς Προγαμιαίας δωρεᾶς ἀπὸ ὅλον τὸ τίποτές τε.

Ἐκεῖ-

Ἐκεῖνα ὁπὸ συσαίνει διαθήκῃ εἶναι πολλὰ, εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῷ ἑπτὰ, καὶ αἱ σφραγίδες αὐτῷ, ἢ τῷ πέντε μαρτύρων, καὶ ἄλλα τινά· καὶ ἀπὸ ὅλα μάλιτα νὰ εἶναι φανερὸς ὁ κληρονόμος, ὅτι ἂν εὑρεθῇ διαθήκη ὁπὸ νὰ τὰ ἔχῃ ὅλα αὐτὰ τὰ παρατηρήματα, καὶ τὸν κληρονόμον νὰ μὴ τὸν ἔχῃ γραμμένον, ἀνίσχυρος εἶναι ἡ διαθήκη καὶ ἄκυρος. Τὸ παρὸν λοιπὸν πρόσαγμα διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι ἂν εὑρεθῇ διαθήκη ὁπὸ νὰ ἔχῃ κάνενα λόγον γραμμένον, ὁπὸ νὰ μὴ ἠμπορῇ νὰ νοηθῇ, ὡσὰν νὰ μὴν ἦτον γραμμένος πρέπει νὰ τὸν ἐννοῇ. Παραδείγματος, χάριν, εἶχον ἐγὼ Πέτρους πολλοὺς φίλους, καὶ ἀποθνήσκοντας ἔκαμα διαθήκῃ, καὶ εἰς αὐτῷ ἔγραψα ἔτζι· κάμνω κληρονόμον Πέτρον τὸν φίλον μου· μὲ τὸ νὰ εἶναι πολλοὶ λοιπὸν οἱ Πέτροι, καὶ νὰ μὴ φανερώνεται ῥητῶς ποῖος Πέτρος, ἀνίσχυρον εἶναι αὐτὸ τὸ γράψιμον, καὶ εἰς ὠδὲν λογιζόμενον, καὶ ὠδένας γίνεται κληρονόμος, καὶ μὴ ὤντας κληρονόμος, καὶ ἡ διαθήκη εἶναι ἀσύσατος, καὶ ἀβέβαιος.

Ἐκεῖνα ὁπὸ δὲν καταλαμβάνονται εἰς τῷ διαθήκῃ τόσον ἐγράφησαν, ὡσὰν νὰ μὴ ἤθελαν γραφῇ.

Ἐκεῖνα ὁπὸ εἶναι γραμμένα εἰς διαθήκην ἐναντία σένα τὰ ἄλλα, δὲν πιάνονται.

Τότε λαμβάνει τέλος τὰ ὅσα εἶναι γραμμένα εἰς τῷ διαθήκην, ὅταν ἔχει καὶ τῷ ἀρχῷ ἀπαγόρευτον.

ΤΙΤΛΟΣ Β'.

Περὶ Ὑπεξουσίων Διαθήκης.

Τὸ Πεκούλιον εἰς τὲς ὑπεξουσίους φαίνεται· διὰ τῶτο τὰ πεκούλια, ἄλλα μὲν εἶναι ἰδιόκτητα, ἄλλα δὲ εἶναι παγανικά· καὶ ἰδιόκτητα λέγονται ὅσα ἀποκτήσει ἀπὸ λόγου τινὰς, ἢ ἀπὸ τῷ τέχνῃ τε, ἢ ἀπὸ στρατείαν, ἢ ἀπὸ κάνενα ἄλλο βαθμόν, ἢ ἀπὸ κάμμίαν κληρονομίαν τὰ ἔχει· παγανικὰ δὲ ἐκεῖνα ὁπὸ τὲς δώσιν οἱ γονεῖς τες διὰ τῷ ὑπηρεσίαν τες, καὶ χρείαν, ἢ καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ὁπὸ τὲς ἐδόθησαν, ἀπόκτησαν καὶ ἄλλα. Πεκούλιον ἰδιόκτητον καὶ παγανικόν.

Εἶναι πολλαὶ αἱ διαφοραὶ τῶν πεκυλίων ἑτέων, τῶ ἰδιοκτήτου δηλαδὴ καὶ τῶ παγανικῶ· καὶ πρώτη μὲν εἶναι τέτη ἡ διαφορὰ, ὅτι εἰς μὲν τὸ πεκύλιον ὁπὸ ἀποκτήσει ἀπατός τε ὁ ὑπεξούσιος, δύναται νὰ κάμῃ διαθήκῃ, εἰς δὲ τὸ παγανικὸν δὲν δύναται, ἔτε αὐτὸν προσάξῃ ὁ Πατέρας τε. β'. διαφορὰ εἶναι, ὅτι ἐὰν σκανδαλισθῇ ὁ Πατέρας τε, τὸ μὲν παγανικὸν πεκύλιον δύναται νὰ τὸ πάρῃ, ἀμὴ ἐκεῖνο ὁπὸ ἀπόκτησεν ἀπατός τε, δὲν δύναται νὰ τῶ τὸ πάρῃ. γ'. διαφορὰ εἶναι, ὅτι ἐὰν χρεωστῇ κανεὶς, καὶ τὸν σνοχωρήσουν οἱ χρεωφειλέται, τὸ μὲν παγανικὸν πεκύλιον τῶ παιδὸς αὐτῶ, δύναται νὰ τὸ πυλήσῃ, ἀμὴ τὸ ἰδιόκτητον δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ πυλήσῃ· ἀκόμι εἶναι καὶ δ'. διαφορὰ, ὅτι ἂν ἔχῃ πολλὰ παιδία κανεὶς, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ τύχῃ νὰ ἔχῃ τὸ σένα ἀπ' αὐτὰ πεκούλιον παγανικὸν, καὶ ἰδιόκτητον, τὸ μὲν παγανικὸν εἶναι κοινὸν ὁλουνῶν τῶν

τῶν ὑπεξουσίων παίδων, τὸ δὲ ἰδιόκτητον εἶναι ἐκείνου μόνον ὁποῦ τὸ ἀπόκτησεν.

Τὰ παιδία ὁπῦ εἶναι εἰς τὴν Ἐξουσίαν τῦ Πατρὸς αὐτῶν, ὅσα πεκόλια ἀποκτήσουν ἀπὸ μαπρωιὰς στράτας εἰς τὴν ξενιτείαν, καὶ ταξείδια, μὲ φερτῦνας, χειμῶνας, κὴ μὲ καύματα, εἶναι ἐδικά τες, καὶ δύανται νὰ κάμουν διαθήκην εἰς αὐτά· εἰ δὲ καὶ ἐπλήρωσαν δι αὐτὰ οἱ γονεῖς τες τίποτες, χρεωστῦν νὰ τὲς δώσουν ὅσον τὲς τυχαίνει νὰ πάρουν, καὶ εἰς τὸ ἐπίλοιπον κάμνουν διαθήκην· ὁμοίως τὰ ὅσα ἀποκτήσουν ἀπὸ τέχνην, ἢ πραγματείαν, ἢ στρατείαν, ἢ ἀπὸ πᾶσαν ἀξίαν καὶ ἐπιτήδευμα, ἰδιόκτητα εἶναι, ἐδικά τες δηλαδή.

Τὰ πεκόλια εἶναι τεσσέρων λογιῶν, ἀπροσπόριστα, παγανικὰ, κασρένσια, κὴ ὡσανεὶ κασρένσια· καὶ ἀπροσπόριστα εἶναι, ὅσα ἔχουν ἀπὸ Μητρικὴν κληρονομίαν, Πάππων, κὴ Προπάππων, καὶ ἄλλων Μητρικῶν συγγενῶν· κὴ τύπων τὴν μὲν χρῆσιν τὴν ἔχει ὁ Πατὴρ, τὴν δὲ δεσποτείαν οἱ παῖδες· μὲ τᾶτα ὅμοια καὶ ὅσα ἔχουν ἀπὸ φιλοτιμίαν, κὴ ἀπὸ τὸν κόπον τες, ὁπῦ νὰ ἀποκτήσουν τὰ παιδία κὴ ἀπὸ αἰτίαν Γάμου, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν ἄδειαν τὰ παιδία τὰ ὑπεξούσια νὰ κάμνουν διαθήκην, ἀλλὰ ὅτε ὁ Πατέρας αὐτῶν αὖ ἀποθάνῃ προτήτερα ἀπὸ τὰ παιδία· διότι τὴν χρῆσιν μόνον ὁ Πατὴρ τὴν ἔχει, τετέσι νὰ τὰ δευλεύῃ, καὶ νὰ τρώγῃ τὲς καρπὲς, ἀμὴ τὴν δεσποτείαν τὴν ἔχουν οἱ παῖδες· τὰ δὲ παγανικὰ, ἤγουν τὰ γονικὰ, εἶναι ὅσα προσορίζονται, τετέσιν ὅσα ἀπὸ αἰτίαν, καὶ ἀφορμὴν, καὶ ἀπὸ πραγμάτων Πατρικῶν ἀποκτήσει τὸ παιδίον· διότι ὅλα ἐτᾶτα τῦ Πατρὸς εἶναι, καὶ τύπων κὴ τὴν χρῆσιν, καὶ τὴν δεσποτείαν ὁ Πατὴρ τὴν ἔχει· καὶ οὔτε εἰς τᾶτα ἔχει ἄδειαν ὁ Υἱὸς νὰ κάμῃ διαθήκην, ἀλλ' αὖ ἀποθάνῃ προτήτερα ὁ Πατέρας τε, τὰ δὲ κασρόνσια εἶναι τὰ ἰδιόκτητα, ἤγουν τὰ ὅσα ἀποκτήσει ἀπατός τε ὁ Υἱὸς, κὴ τῦ ἔλθουν ἀπὸ σιδήρα, καὶ ὅπλα, τετέσιν ἀπὸ πολέμους, κὴ στρατείας· τῶν ὁποίων καὶ ἡ χρῆσις, καὶ ἡ δεσποτεία τῦ παιδὸς ἁρμόζει· κὴ ἔχει ἄδειαν εἰς τᾶτα ὁ Υἱὸς ὁπῦ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῦ Πατρός τε νὰ κάμῃ διαθήκην· τὰ δὲ ὡσὰν κασρόνσια εἶναι, ὅσα ἔχει τὸ παιδὶ ἀπὸ χάριας Βασιλικαῖς, ἢ ἀπὸ Δέσποινας, ἤγουν Κυράδες, κὴ ὡδὲ τύπων τὴν χρῆσιν, ἢ τὴν δεσποτείαν ἔχει ὁ Πατὴρ, ἀλλὰ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῦ παιδὸς εἶναι· κὴ τὰ ὅσα κληρονομήσει ἀπὸ Ἀδελφὲς, ἢ Ἀδελφὴν, καὶ ὅσα σιτρέσια χρονικὰ πάρῃ ἀπὸ τὴν Αὐθεντείαν, αὖ εἶναι στρατιώτης γραμμένος, καὶ τὰ ὅσα δίδονται ἀπὸ τὴν Βασιλικὴν πάξιν Αὐθεντικὰ σιτρέσια, ὅλα τᾶτα εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῦ ὑπεξουσίου, κὴ ἔχει ἄδειαν νὰ κάμῃ διαθήκην.

ΤΙΤΛΟΣ Γ'.

Περὶ Διαθήκης Ἀπελευθέρων.

Ἀπελεύθερος λέγεται ἐκεῖνος ὁπῦ ἦτον δοῦλος, κὴ ἔγινεν ἐλεύθερος· ὁ δὲ ἐλευθερωτὴς τότε λέγεται Πάτρων.

Ἡ

Ἡ συγγένεια εἶναι ὄνομα γενικὸν, καὶ μοιράζεται εἰς ἀνιόντας, καὶ κατιόντας, καὶ τὲς ἐκ πλαγίυς· κὴ αὗται αἱ συγγένειαι νοοῦνται εἰς τὲς δύο γενεᾶς· εἰς δὲ τὲς ἀπελευθέρους, ἤγουν τὲς ἀπελευθερωμένους δοῦλους οἱ παλαιοὶ ἀνιόντας δὲν ἤξεραν, διότι πῶς ἤθελαν τὲς ἰξεύρῃ, ὁπόταν ἤθελαν γεννηθῇ εἰς τὴν σκλαβίαν· ὅτε τὲς ἐκ πλαγίυς· διότι ἐκεῖνος ὁπῦ δὲν ἔχει τὲς ἀνιόντας, ὅτε τὲς ἐκ πλαγίυς ἰξεύρει, ἐπειδὴ ἀπὸ τὲς ἀνιόντας καταλαμβάνονται οἱ ἐκ πλαγίυς· ἀλλὰ μόνον τὴν τῶν κατιόντων συγγένειαν ἔχουσι, τετέσι τῶν τέκνων, καὶ ἐγγόνων ὁπῦ πιασθῦν, κὴ γεννηθῦν ἀπ' αὐτὲς, καὶ καθεξῆς, καὶ διὰ τῦτο ἐὰν ἀποθάνῃ ἀπελεύθερος χωρὶς διαθήκην, ἐὰν ἔχῃ παιδίον ὁπῦ νὰ γεννηθῇ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν, ἢ πρὶν τῆς ἐλευθερίας, ἢ ἐλευθερώθη μαζή τε, ἢ καὶ προτήτερα ἀπὸ λόγυ τε ἐλευθερώθη, ἐπῦτος τὸν κληρονομεῖ· εἰ δὲ δὲν ἔχῃ παιδίον, τὸν κληρονομεῖ ὁ Πάτρων, ἤγουν ὁ Αὐθέντης ὁπῦ τὸν ἐλευθέρωσεν· εἰ δὲ καὶ ἔκαμε διαθήκην, καὶ δὲν ἄφησε τίποτες τῦ Πάτρωνος αὐτῦ, ἐὰν δὲν εἶχε παιδία, ἢ κὴ αὖ εἶχε παιδία, ἢ ἐγγόνυς, κὴ τὲς ἔκαμεν ἀποκλήρους, κὴ ἀπέθανε, κὴ δὲν δωνηθῦν τὰ παιδία ταῦτα νὰ μεταγυρίσουν τὴν διαθήκην, τότε νὰ πέρνῃ ὁ Πάτρων τὸ τρίτον μέρος.

Οὐ μόνον ὁ Πάτρων, κὴ ἡ Γυναῖκά τε, κὴ τὰ παιδία, καὶ ἐγγόνια αὐτῶν, κὴ οἱ ἐπίλοιποι ὅσοι κατάγονται ἀπ' αὐτὲς, καλοῦνται εἰς κληρονομίαν τῦ δέλε, ἀλλὰ κὴ οἱ ἐκ πλαγίυ αὐτῶν ἕως πέμπτε βαθμῦ· εἰ δὲ τῦ αὐτῦ Πάτρωνος, ἢ τῆς Πατρωνίσσης, ἢ δύο Πατρώνων, ἢ δύο Πατρωνισσῶν, ἢ κὴ περισσοτέρων ὑπάρχουσι παιδία, ὅποιος εἶναι σιμώτερα εἰς τὸν βαθμὸν, ἐκεῖνος σεβαίνει εἰς τὴν κληρονομίαν τῶν πραγμάτων τῦ ἐλευθερωμένε δέλε· εἰ δὲ εἶναι δύο παιδία ενὸς Πάτρωνος, καὶ τεία ἄλλε, εἰς πέντε μερτικὰ νὰ μοιρασθῇ ἡ κληρονομία· ἔτζι νὰ γίνεται κὴ εἰς τὲς ἐκ πλαγίυς.

Ἐὰν ἀποθάνῃ δοῦλος ἐλευθερωμένος, πρῶτον καλοῦνται οἱ κατιόντες εἰς τὴν κληρονομίαν, ἤγουν τὰ παιδία τε· ὕστερα δὲ κὴ οἱ ἀνιόντες τῦ ἀπελευθέρε, κὴ οἱ Ἀδελφοί τε, ἐὰν εἶναι ἐλευθερωμένοι· εἰ δὲ καὶ δὲν εἶναι κανεὶς ἀπὸ τάτες, τὲς κληρονομοῦν οἱ Πάτρωνες, κἂν θεληματικῶς ἐλευθερώθησαν, κἂν τε μὲ πληρωμὴν ἐξαγοράσθησαν.

Ὅταν ἀποθάνῃ δοῦλος ὁ ἐλευθερωμένος χωρὶς παιδία, κὴ κάμῃ διαθήκην εἰς τὰ φράγματά τε, χρεωστεῖ νὰ ἀφήσῃ τῦ Αὐθέντος, ὁπῦ τὸ ἐλευθέρωσεν, ἢ τῶν συγγενῶν ἐκείνε τὸ τρίτον μέρος ἀπὸ ὅ,τι ἔχει.

Ἐὰν εἶναι ὀλιγώτερος ἀπὸ τὰ ῥ. φλωρία ὁ βίος τῦ ἐλευθερωμένε δέλε, δὲν ἐξετάζεται, ἀλλὰ κάμνει διαθήκην καθὼς θέλει· εἰ δὲ καὶ εἶναι παραύω ἀπὸ τὰ ῥ. φλωρία ὁ βίος τε, καὶ ἀποθάνῃ χωρὶς παιδία, κὴ κάμῃ διαθήκην, ἀναγκάζεται ν' ἀφήσῃ τὸ γ'. μέρος τῦ βίε αὐτῦ εἰς τὸν Πάτρωνά τε· εἰ δὲ ἀποθάνῃ χωρὶς διαθήκην, καλοῦνται εἰς κληρονομίαν οἵ τε κατιόντες τῦ Πάτρωνος, κὴ οἱ ἐκ πλαγίυ δηλαδὴ, αὖ δὲν εἶναι κατιόντες, ἕως ε'. βαθμῦ· πρὸς δὲ τὴν κατηγορίαν τῆς διαθήκης, πῶς νὰ πέρνουν τὸ γ'. μέρος οἱ Πάτρωνες μόνον, κὴ οἱ Υἱοὶ, κὴ οἱ ἔγγονοι αὐτῶν, ἕως ε'. βαθμῦ ἐναντιοῦνται· οἱ δὲ ἐκ πλαγίυ δὲν ἔχουσι τῆς

διαθήκης τὴν ἐναντίωσιν, ἐὰν ἀποθανῇ ὁ ἐλευθερωμένος ἐκεῖνος δῆλος χωρὶς παιδία, καὶ γράψῃ ξένους κληρονόμους.

Τὰ παιδία τῆς Πατρωνίσσης, ἤγουν τῆς Κυρίας ὅπου ἐλευθέρωσε τὸν δῆλον, αὐ καὶ ἀπὸ πορνείαν εἶναι γεννημένα, δύνανται νὰ ἐναντιωθῶν τὴν διαθήκην τῆ ἐλευθερωμένε δῆλε τῆς Μητρὸς αὐτῶν, ἀμὴ τῆ Πάτρωνος δὲν ἠμπορῶν, μόνον τὰ νόμιμα παιδία τε ἐναντιῶνται.

ΤΙΤΛΟΣ Δ'.

Περὶ Διαθήκης Ἐπισκόπων, καὶ Μοναχῶν.

Ὅσα πράγματα εἶχεν ὁ Ἐπίσκοπος, πρὶν νὰ γένῃ Ἐπίσκοπος ἐκεῖνα χαρίζει, καὶ τὰ ἀποξενώνει, καὶ τὰ κάμνει ὡς θέλει· καὶ ὄχι μόνον εἰς τόσον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν θανάτον τε κάμνει διαθήκην, καὶ τὰ ἀφίνει εἴτινος θέλῃ· ὅσα δὲ ἀποκτήσει ἀφόντις ἔγινεν Ἐπίσκοπος καὶ ἐδῶθεν, εἶναι τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆ, καὶ δὲν τὰ ἐξουσιάζει νὰ κάμῃ διαθήκην νὰ τὰ χαρίζῃ ὅπου θέλει, πάρεξ μόνον αὖ τῆ ἦλθαν κληρονομία ἀπὸ Γονεῖς, Φίλους, Ἀδελφὲς, Θείους, ἢ ἄλλες Συγγενεῖς.

Ἐκεῖνος ὅπου θέλει νὰ γένῃ Καλόγηρος, πρῶτον νὰ κάμῃ διαθήκην διὰ τὰ πράγματά τε, καὶ τότε νὰ σεβαίνῃ εἰς τὸ Μοναστήριον, διότι προσηλώνονται εἰς τὸ Μοναστήριον ὅλα τὰ τίποτές τε, ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἰπῇ λόγον μὲ τὸ στόματε, πῶς νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὸ Μοναστήριον· ὅμως τίποτες δὲν ἐξουσιάζει ἀπ' αὐτά.

Ἡ δὲ ἀ. Νεαρὰ τῆ Κυρῆ Λέοντος λέγει ἔτζι, ὅτι αὖ φανῇ εἰς τὸν καιρὸν ὅπου ἐδιάλεξεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τὴν Μοναχικὴν ζωὴν, καὶ πολιτείαν, νὰ ἀφιέρωσε τίποτες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τουτέστιν εἰς τὸ Μοναστήριον, τὰ ὅσα τῆ ἀπόμειναν ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπά τε πράγματα, ἢ ἀποκτήσει, νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τε, καὶ νὰ τὰ δίδῃ ὅπου θέλει, καὶ νὰ μὴ τὸν ἐμποδίζῃ κανεὶς νὰ κάμνῃ διαθήκην, καὶ νὰ τὰ διαμοιράζῃ, καθὼς θέλει, καὶ προαιρεῖται· εἰ δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἔφερε τίποτες εἰς τὸ Μοναστήριον, τότε νὰ μοιράζωνται εἰς τρία τὰ πράγματά τε· καὶ τὸ μὲν γ'. μέρος νὰ τὸ πέρνῃ τὸ Μοναστήριον, τὰ δὲ δύω μερτικὰ νὰ ἀπομένῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τε, καὶ νὰ ἔχῃ ἄδειαν νὰ κάμνῃ διαθήκην, καὶ νὰ τὰ μοιράζῃ, καθὼς θέλει καὶ βούλεται.

Καὶ ὁ ς'. Κανὼν τῆς ἐν Τρούλλῳ Ἁγίας Συνόδε λέγει, ἐκεῖνος ὅπου θέλει νὰ γένῃ Καλόγηρος, προτήτερα νὰ κάμῃ διαθήκην διὰ τὰ τίποτές τε· διότι ὡσὰν μονάσῃ, καὶ κερδηθῇ Καλόγηρος, ὅλα τὰ πράγματά τε τὰ κερδίζει τὸ Μοναστήριον· εἰ δὲ εὑρεθῇ κανένας Καλόγηρος, ὅπου νὰ πραγματεύσῃ τίποτες ἀπὸ τὰ πράγματά τε, νὰ τὸ ἔχῃ ξέχωρα ἀπὸ τὸ Μοναστήριόν τε, αὐτὸς μὲν νὰ κανονίζεται, καὶ νὰ παιδεύεται, καθὼς τῆ πρέπει, καὶ καθὼς ὁρίζουν οἱ Θεῖοι Νόμοι· τὸ δὲ πρᾶγμα ἐκεῖνο νὰ πωλῆται ἀπὸ τὸν Προεστὸν, ἢ ἀπὸ τὸν Ἐπίτροπον, καὶ νὰ διαμοιράζεται εἰς τὲς πτωχὲς, καὶ ἀδυνάτους.

Ὅτι

Ὅτι εἴτε Ἄνδρας, εἴτε Γυναῖκα ὅπου νὰ διαλέξουν τὴν μοναδικὴν ζωὴν, καὶ πηγαίνουν εἰς Μοναστήριον, καὶ πρὸ τοῦ νὰ πηγαίνουν, δὲν κάμνουν διαθήκην, καὶ κυβέρνησιν εἰς τὰ πράγματά τες· ἐὰν δὲν ἔχουσι παιδία, γίνονται ὅλα τὰ πράγματά τες τοῦ Μοναστηρίου· ἐὰν ἔχουσι δὲ παιδία, τὲς δίδεται ἄδεια καὶ ἀφ' ἧς καλογερεθοῦν νὰ κάμνουν διαθήκην, καὶ νὰ ἀφίνουν τῶν παιδίων τες, ἀμὴ ὄχι ὅλα τὰ πράγματά τες, ἀλλὰ συναριθμοῦσι τὲς λόγους μὲ τὰ παιδία τες, καὶ κρατοῦσιν ἕνα μέρος διὰ λόγου τους, τὸ ὁποῖον εἶναι τοῦ Μοναστηρίου, καὶ τὰ λοιπὰ καθὼς λέγει ὁ Νόμος.

Ἐκεῖνος ὅπου γένῃ Καλόγηρος, καὶ ἔχει παιδία, δύναται ὡσὰν γένῃ Καλόγηρος νὰ μοιράσῃ τὸν βίον τε εἰς τὰ παιδία τε, καὶ φυλάττει καὶ διὰ λόγου τε μερτικὸν, τὸ ὁποῖον λέγεται τῆ Μοναστηρίε· εἰ δὲ ἀποθανῇ χωρὶς διαθήκην, τότε τὰ παιδία τε πέρνουν τὸ μερτικὸν τες, καὶ τὸ Φαλκίδιον, καὶ τὸ ἐπίλοιπον δίδεται εἰς τὸ Μοναστήριον.

Ἐκεῖνος ὅπου εὔγῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριόν τε, καὶ πηγαίνει εἰς ἄλλο Μοναστήριον, ξεπόλιτεν ἀπὸ τὰ τίποτές τε, καὶ δὲν πέρνει τίποτες.

ΤΙΤΛΟΣ Ε'.

Περὶ Ἀνατροπῆς Διαθήκης.

Τὰς διαθήκας τρία πάθη τὰς παρενοχλοῦσιν, οἷον ῥῆξις, ἀκυρωσία, καὶ ἀτέλεια· καὶ ἐκεῖνα ὅπου ῥήγνυνται, ἢ παντελῶς ξεχίζονται, ἢ μερικῶς, καὶ παντελῶς μὲν κατὰ τρόπους ἓξ ξεχίζονται· καὶ πρῶτος τρόπος εἶναι, ὅταν κανεὶς, ὕστερα ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου κάμνει τὴν διαθήκην, πάρῃ κάνενα παιδίον εἰς υἱοθεσίαν, μὲ ὅ,τι τρόπον καὶ αὖ τὸ πάρῃ. β'. τρόπος εἶναι, ὅταν ἀφ' ἧς κάμῃ τὴν διαθήκην, ἢ ἀφ' ἧς ἀποθάνῃ ἐκεῖνος ὅπου κάμῃ τὴν διαθήκην, γεννηθῇ Υἱὸς, ἢ ἀπὸ ὑπεξουσίε Υἱῆ θανόντος γεννηθῇ Ἔγγονος· ἐὰν καὶ μὲ τὲς ὡρισμένες κληρονόμους δύσισκεται ἔτζι ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι νὰ εἶναι ἀπόκληροι. Ἀνίσως καὶ δὲν λεγατεθῇ λοιπὸν, ἢ αὖ παράκαιρα τὸν γεννήσῃ ἡ Μητέρα τε. γ'. τρόπος εἶναι, ὅταν ὁ θετὸς Υἱὸς ἔσωντας νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆ θετῆ Πατρὸς αὐτῆ, δὲν τὸν ἐνθυμήθη νὰ γράψῃ εἰς τὴν διαθήκην. δ'. ὅταν γένῃ δεύτερα διαθήκη κατὰ τὲς νόμους, εἴτε ἔγινε κανεὶς εἰς αὐτὴν κληρονόμος, εἴτε δὲν ἔγινε, νὰ κληρονομῇ μὲ ἐκείνες ὅπου ἔγιναν εἰς τὴν πρώτην διαθήκην. ε'. ὅταν γένῃ δεύτερα διαθήκη κατὰ νόμον, καὶ καταστήσει ἄλλον κληρονόμον εἰς μερικὰ πράγματα, καὶ δὲν τὰ βεβαιώνει τὰ ὅσα ἔλεγεν ἡ πρώτη διαθήκη. ς'. ὅταν κάμῃ Στρατιώτης διαθήκην, καὶ γεννηθῇ Υἱὸς, καὶ δὲν τὸν ἐνθυμήθη· διότι ἐὰν τὸν ἐνθυμήθη, καὶ τὸν ἐσιώπησε, δὲν ξεχίζεται ἡ διαθήκη.

Περὶ τῆς μερικῆς ξεχιζομένης Διαθήκης.

Μερικῶς δὲ κατὰ δύο τρόπους ξεχίζεται· καὶ πρῶτος εἶναι, ὅταν ἡ δεύτερα διαθήκη λέγει, ὅτι τὰ ὅσα εἶναι εἰς τὴν πρώτην διαθήκην νὰ εἶναι βέ-

βέβαια, ὅμως βαίνει κ᾽ ἄλλον κληρονόμον εἰς μεγαλα πράγματα· διότι ἦτον ἀρκετὰ εἰς αὐτὸν ἐκεῖνα ὁπὰ τὰ ἄφησεν, ἀγαπαλὰ κ᾽ δὲν κάμνει τὸν Φαλκίδιον. β'. ὅταν ἔχη κανεὶς Θυγατέρα ὑπεξουσίαν, ἢ Ἔγγονον, ἢ Ἐγγόνην, κ᾽ δὲν τὰς ἔγραψε κληρονόμους, κ᾽ αὐτὰς, τότε ἡ μὲν διαθήκη δὲν ξεχίζεται τελείως, μόνον σεβαίνει κ᾽ αὐτοὶ κληρονόμοι· κ᾽ ἐὰν εἶναι ἡ κληρονομία εἰς ξένας γραμμένη, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι Συγγενεῖς, νὰ πέρνουν τὸ ἥμισυ οἱ ἐδικοί· εἰ δὲ εἶναι Συγγενεῖς, ὅλοι ἐξίσα νὰ μοιράζουν.

Περὶ Ἀκυρωμένης Διαθήκης.

Αἱ ἄκυραι Διαθῆκαι, ἤγουν ὁπὰ δὲν βεβαιώνονται, κατὰ τεσσάρας τρόπους εἶναι. ά. τρόπος εἶναι, ὅταν ἐκεῖνος ὁπὰ κάμνει τὴν διαθήκην, καταδικασθῇ εἰς θάνατον, ἢ ἐξορισθῇ, ἢ ἦτον αὐτεξούσιος, κ᾽ ἔδωκε τὰ λόγια εἰς ὑοθεσίαν ἄλλα, ἢ ἦτον εἰς ἐξουσίαν ἄλλα, κ᾽ ἔγινεν αὐτεξούσιος. β'. τρόπος, ὅταν γραφθῇ δευτέρα διαθήκη κατὰ τοὺς νόμους, τότε ξεχίζεται ἡ πρώτη, κ᾽ δὲν βεβαιώνεται ἡ δευτέρα, διὰ αἰτίαν ἐκείνων ὁπὰ ἔγιναν κληρονόμοι, τουτέστιν ὅταν ἀρνηθῶν τὴν κληρονομίαν, ἢ ὅταν ἀποθάνουν προτήτερα ἀπὸ ἐκεῖνον ὁπὰ κάμῃ τὴν διαθήκην, ἢ ὅταν ἀφ᾽ ἃ ἀποθάνῃ ἐκεῖνος ὁπὰ κάμῃ τὴν διαθήκην, ἀποθάνουν πρὶν νὰ λάβουν τὴν κληρονομίαν, ἢ ὅταν ἐγράφθηκαν κληρονόμοι ὑπὸ αἵρεσιν, αὖ κάμνει δηλαδὴ, τὴν τάδε ὑπόθεσιν νὰ εἶναι κληρονόμοι, κ᾽ δὲν τὴν ἔκαμαν, κληρονόμοι δὲν εἶναι. γ'. τρόπος εἶναι, ἐὰν ἔχῃ κανεὶς κρίσιν μὲ τινὰ, κ᾽ ἀφήσῃ τὸν Βασιλέα κληρονόμον, ἢ ἐγγράφως, ἢ ἀγράφως, ἡ τοιαύτη διαθήκη ἀκυρῶται· πάρεξ μόνον, ἐὰν μὲ ἄλλον τινὰ τρόπον κατὰ τοὺς νόμους κληρονομεῖ ὁ Βασιλεὺς· διότι ἐὰν κ᾽ δὲν ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς νόμους οἱ Βασιλεῖς, ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους πολιτεύονται. δ'. τρόπος εἶναι, ὅταν ἀποπλειώσῃ, κ᾽ τὴν ἀφήσῃ ἀβλαβῆ, ἢ εἰπῇ, ὅτι θέλω νὰ μὴν ἔχῃ δύναμιν· διότι τὰ ὅσα γίνονται κατὰ νόμους, μὲ τοὺς νόμους πρέπει νὰ χαλοῦνται.

Περὶ Ἀτελοῦς Διαθήκης.

Αἱ ἀτελεῖς Διαθῆκαι κατὰ πέντε τρόπους γίνονται. ά. μὲν τρόπος εἶναι ὅταν δὲν εἶναι ἐκεῖ παρόντες διορισμένοι ἑπτὰ, ἢ πέντε μάρτυρες, καθὼς ἡμεῖς ἐνομοθετήσαμεν, ὅταν γένῃ διαθήκη. β'. ὅταν εἶναι μὲν, ἀμὴ δὲν ὑπογράψουν ὅλοι. γ'. ὅταν πάντες ὑπογράψουν, ἀμὴ δὲν τὴν βουλλώσουν ὅλοι. δ'. ὅταν δὲν γράψῃ μὲ τὸ χέρι τοῦ κληρονόμου τὸ ὄνομα, ἐκεῖνος ὁπὰ κάμνει διαθήκην, ἔτε τὸν ἀνάφερεν ἔμπροσθεν τῶν μαρτύρων. έ. ὅταν ἔχῃ Υἱὸς αὐτεξουσίους, ἢ ὑπεξουσίους, ἢ Ἐγγόνους ἀπὸ ὑπεξούσια παιδία τοὺς ὁπὰ ἀπέθαναν, κ᾽ δὲν τοὺς γράψει ἔτε κληρονόμους, οὔτε ἀποκλήρους, κ᾽ αὖ τύχῃ κ᾽ ἀποθάνουν ἐκεῖνοι προτήτερα ἀπὸ λόγια τοὺς, διὰ τὸν κανόνα ὁποῦ λέγει, ὅτι ἐκεῖνα ὁποῦ εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἀνυπόσατα εἰς τὰς διαθήκας, δὲν δύανται νὰ λάβουν δύναμιν ὕστερον ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ γίνονται κατόπιν τους.

Εἰς τὰς ἀτελεῖς διαθήκας, ἐὰν ἔχουν κ᾽ ξένον πρόσωπον μέσα μὲ τὰ παι-

παιδίαυς· ὅσον μὲν εἰς τὰ παιδία στέργεται, κ᾽ βεβαιοῦται ἡ διαθήκη, ἀμὴ εἰς τὸν ξένον ἄνθρωπον δὲν βεβαιώνεται, οὔτε στέργεται.

Ἐὰν Υἱὸς δὲν γραφθῇ εἰς διαθήκην, δὲν βεβαιώνεται ἡ διαθήκη ἐκείνη, αὖ κ᾽ προτήτερα ἀπὸ τὸν Πατέρα ἀποθάνῃ, οὔτε ξεχίζεται ἡ πρώτη, αὖ τύχῃ κ᾽ εἶναι γραμμένος εἰς ἐκείνην κληρονόμος.

Ὁ ὑπεξούσιος Υἱὸς ὁποῦ νὰ γεννηθῇ ὕστερα ἀπὸ τὴν διαθήκην, ἐὰν κ᾽ ἀτελὴς εἶναι, ὅμως νὰ ἀναπνέῃ, μόνον, ἢ κ᾽ τὴν κοιλίαν τῆς Μητρός τους χίσουν, κ᾽ τὸν διγάλουν, ξεχίζει τὴν διαθήκην.

Ἐὰν Υἱὸς ὁποῦ νὰ εἶναι εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Μητρός του ἀπομείνῃ ἄγραφος εἰς διαθήκην, κ᾽ γεννηθῇ, κ᾽ δὲν ἀφήσῃ φωνὴν, ἢ ὅλως γεννηθῇ τέλειος ζωντανὸς, κ᾽ εἰς τὴν ὥραν ὁποῦ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἀπέθανεν, ἢ εἰς τὰ χέρια τῆς μαμμῆς ἀποθάνῃ, ὅ,τι λογῆς γεννηθῇ δηλαδὴ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατρός του, ξεχίζει τὴν διαθήκην· κυοφορούμενος δὲ εἶναι ἐκεῖνος ὁποῦ γεννηθῇ, ἀφ᾽ οὗ ἀποθάνῃ ὁ Πατέρας του.

Τὰ παιδία ὁπὰ γεννηθοῦν ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Πατρός των, δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ κάμῃ ἀπόκληρα, οὔτε εἰς μικρὸν τίποτες, οὔτε εἰς κάθε τόπον, οὔτε εἰς βαθμὸν, διὰ νὰ μὴ σηκωθοῦν, κ᾽ ξεχίσουν τὴν διαθήκην.

Τὰ ὑπεξούσια παιδία, ἐὰν σκλαβωθοῦν, κ᾽ εἶναι εἰς τὴν σκλαβίαν, κ᾽ ἀπομείνουν ἄγραφα εἰς τοὺς διαθήκους, δὲν ξεχίζουν τοὺς διαθήκους.

Ἡ ἀτελὴς διαθήκη δὲν ξεχίζει τοὺς πρώτους, πάρεξ αὖ εἶναι Στρατιωτικὴ, ἢ εἶναι εἰς αὐτὴν κανεὶς γραμμένος ἀπὸ ἐκείνους ὁπὰ κ᾽ χωρὶς διαθήκους κληρονομοῦσιν.

Ἡ αἵρεσις ὁπὰ εἶναι παράνομος, αὐίσως κ᾽ δοθῇ εἰς Υἱὸν, κάμνει ἄκυρον τοὺς διαθήκους, ὡσὰν ὁπὰ δὲν εἶναι ἐξουσιαστική.

Ὅταν αἰχμαλωτισθῇ, κ᾽ γένῃ σκλάβος ἐκεῖνος ὁπὰ ἔκαμε τὴν διαθήκους, ἢ καταδικασθῇ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, εἰς τοὺς ὥραν ὁπὰ νὰ γένῃ ἀπόφασις, ἀκυρῶται ἡ διαθήκη· οἱ δὲ Στρατιῶται καταδικαζόμενοι ἀπὸ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα, προσάσσονται νὰ κάμουν διαθήκους κατὰ τοὺς στρατιωτικοὺς τάξιν, κ᾽ αὖ θελήσουν, πιάνεται κ᾽ ἡ πρώτη.

Ἐκεῖνα ὁπὰ ξεχίζεται, δὲν ἀκυρῶται παρόλους ἡ διαθήκη τους, ἀλλ᾽ ὅταν βεβαιώσῃ ὁ Βασιλεὺς τοὺς ξεχίσαντας· διότι τότε γίνεται κ᾽ ἡ ἀλλαξία τῆς καταστάσεώς του.

ΤΙΤΛΟΣ ς'.

Περὶ κατηγορίας, κ᾽ ἐναντιώσεως Διαθήκης.

Οἱ Γονεῖς, κ᾽ τὰ Παιδία, κ᾽ οἱ Ἀδελφοὶ κινοῦν κατηγορίαν κατὰ τῆς διαθήκης, ἀλλ᾽ ὄχι κ᾽ οἱ ἄλλοι Συγγενεῖς, ἀλλ᾽ ὡς πλαγιοὺς τοὺς κατηγοροῦσι κ᾽ ἐκεῖνοι.

Οἱ αὐιόντες, κ᾽ κατιόντες Συγγενεῖς, ὁπὰ εἶναι οἱ Γονεῖς, κ᾽ τὰ Παιδία, κατηγοροῦσι τοὺς διαθήκους, ὁπόταν τοὺς κάμνουν ἀποκλήρους, εἰς κάθε πρόσωπον, πάρεξ αὖ τοὺς γράψῃ τὸ νόμιμον μέρος, ἢ αὐίσως κ᾽ ἐφά-

ἐφάνηκαν ἀχάριστοι εἰς ἐκεῖνον ὁπῶ ἔκαμε τὴν διαθήκην· οἱ ἐκ πλαγίε δὲ Συγγενεῖς, οἱ Ἀδελφοὶ δηλαδὴ, καὶ οἱ ἐξ Ἀδελφῶν κατηγορῶσι τὴν διαθήκην, ἀνίσως καὶ ἐκεῖνοι ὁπῶ γραφθοῦν κληρονόμοι εἶναι βίκ ἀτίμε, ὑίοχοι δηλαδὴ, μῖμοι, ἢ κωμῳοὶ, ἢ κὴ ἔχουν αἰχρὰς μίξεις, κὴ συνομιλίας.

Ἐκεῖνος ὁπῶ κατηγορήσει διαθήκην, κὴ νικηθῇ, ξεπόϊτει ἀπὸ τὴν κληρονομίαν ὁπῶ εἶχε νὰ πάρῃ, διότι γίνεται εἰς διαρπαγὴν ἡ κληρονομίατε.

Ἐκεῖνος ὁπῶ ὑοθετηθῇ ἀπὸ Γωαῖκα, κὴ ἀλησμονηθῇ εἰς τὴν διαθήκην, δὲν ἠμπορεῖ νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τῆς διαθήκης· διότι ἡ Γωαῖκα χωρὶς πρόσαξιν Βασιλικὴν δὲν ὑοθετεῖ.

Ὅτι εἰς πέντε χρόνες χαλᾷ ἡ κατηγορία τῆς διαθήκης, κὴ μετρῶνται οἱ χρόνοι ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁπῶ ἔμβη ὁ κληρονόμος εἰς τὴν κληρονομίαν, κὴ ὄχι ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁπῶ ἀπέθανεν ἐκεῖνος ὁπῶ ἔκαμε τὴν διαθήκην.

Ἐκεῖνος ὁπῶ ζητεῖ ἐναντίωσιν κατὰ τῆς διαθήκης, ξεπόϊτει ἀπὸ τὰ ὅσα τῶ ἐχάρισεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἰς τὸν θανάτοντε, κὴ εἶναι γραμμένα εἰς τὴν διαθήκην, κἂν αὐτεντῶ τὰ ἄφησε, κἂν ἄλλε τινὸς ἐδικῶ τε ἀνθρώπε, ὁπῶ ἔμελλον νὰ ἔλθεν εἰς τῶ λόγε τε.

Διακαποχὴ. Διακαποχὴ εἶναι, ὁπῶ νὰ ἔχῃ κανεὶς δίκαιον νὰ κρατῇ τὸν βίον, καὶ τὰ πράγματα τῶ ἀποθανόντος· κινεῖται δὲ ἡ τοιαύτη κρίσις ἀπὸ μὲν τὸς ἐκ πλαγίε Συγγενεῖς ἕως ἡμέρας ρ'. ἀπὸ δὲ τὸς ἀνιόντας, καὶ κατιόντας ἕως ἕνα χρόνον.

ΤΙΤΛΟΣ Ζ'.

Περὶ Κωδικέλλε.

Ἐὰν κάμῃ κανεὶς διαθήκην, κὴ ἀφήσῃ τίποτες ὁπῶ ἤθελε νὰ γράψῃ εἰς αὐτὴν, κὴ ὕστερον τὰ ἐνθυμηθῇ, τότε γράφει ἄλλο χαρτίον, καὶ διαλαμβάνει διὰ ἐκεῖνα ὁπῶ ἠσόχησε νὰ τὰ εἰπῇ εἰς τὴν διαθήκην, κὴ τῶτο λέγεται Κωδικέλλος, ἤγουν μικρὸν χαρτόκηλον· καθὼς ὁ Κώδικας δηλοῖ τὸ βιβλίον, καὶ τὸν ἀκέραιον χάρτην, ὁ Κωδικέλλος δὲ δηλοῖ τὸ μικρότερον.

Πολλάκις γίνεται καὶ χωρὶς νὰ κάμῃ διαθήκην Κωδικέλλος, ὅταν κανεὶς διὰ καιρὸν ἀνεπιτήδειον, ἢ διὰ βίαν δὲν θέλῃ, ἢ δὲν ἠμπορῇ νὰ κάμῃ τελείαν διαθήκην, κὴ νὰ διατάξῃ τελείως διὰ τὰ τίποτές τε, γράφει μόνον διὰ τ' ἀναγκαῖα, κὴ λέγεται τὸ τοιῶτον Κωδικέλλος.

Κωδικέλλος εἶναι ἀναπλήρωσις τῆς ἐλλειπέσης διαθήκης ἐκείνε ὁπῶ ἔκαμε τὴν διαθήκην· ἡ δὲ διαφορὰ τῆς διαθήκης, κὴ τῶ Κωδικέλλε εἶναι, ὅτι εἰς μὲν τὴν διαθήκην ἔχει ἐξουσίαν νὰ γράφῃ κληρονόμες, κὴ ἀποκλήρες, λεγάτον, ἐλευθερίας, ἐνσάτες, καὶ ὑποκατασάτες· ἀμὴ εἰς τὸν Κωδικέλλον ὔτε κληρονόμον, ὔτε ἀπόκληρον.

Ἔνσασις ὑποκατάσασις. Ἔνσασις εἶναι ἡ πρώτη θέσις τῆς κληρονομίας, ἤγουν ὁ φυσικὸς, καὶ πρῶτος βαθμὸς τῷ κληρονόμων· ὑποκατάσασις δὲ εἶναι, ὅταν γένῃ μετάθεσις τῆς κληρονομίας ἀπὸ τὸν πρῶτον κληρονόμον εἰς ἄλλον πρόσωπον,

πον, μὲ τὴν πρόσαξιν ἐκείνε ὁπῶ δίδει τὴν κληρονομίαν, κὴ τὸς κάμνει κληρονόμες, οἷον, ὡσὰν νὰ ἤθελεν εἰπῇ ὁ δεῖνας νὰ εἶναι κληρονόμος με, εἰ δὲ μὴ ὁ δεῖνας.

Οἱ Κωδικέλλοι ὁπῶ γένεν προτήτερα ἀπὸ τὴν διαθήκην, δὲν ἔχουν κάμμιαν δύναμιν, ἐὰν βεβαιωθῶν εἰς αὐτὴν, ἢ εἰς ἄλλον μεταγενέσερον Κωδικέλλον, ἢ μὲ ἄλλον τινὰ τρόπον βεληθῇ νὰ τὸς ἀποδείξῃ ἐκεῖνος ὁπῶ κάμνει τὴν διαθήκην, τότε πιάνονται.

Εἰς τὸν Κωδικέλλον φθάνουν πέντε μάρτυρες, ἐὰν κατὰ τύχην ἦλθον, μόνον νὰ εἶναι ὅλοι μαζὴ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, καὶ νὰ ἀκούσῃ ἐκεῖνα ὁπῶ γράφονται εἰς τὸν Κωδικέλλον.

Ἐὰν γενηθῇ Υἱὸς ἢ ὕστερα ἀπὸ τὴν διαθήκην, ἢ ἀπὸ τὸν θάνατον τῶ Πατρός τε, τὴν διαθήκην ξεσχίζει, ἀμὴ τὸν Κωδικέλλον δὲν τὸν ξεχίζει.

ΤΙΤΛΟΣ Η'.

Περὶ Κληρονόμων.

Οἱ Κληρονόμοι ἢ ἔνσατοι, τετέσι φύσει, κὴ καθολικοὶ κληρονόμοι εἶναι, κὴ λέγονται, ἢ ὑποκατάσατοι, ἤγουν ἀπὸ ἀποτυχίαν τῶ πρώτε κληρονόμε μετάθεσις γένῃ εἰς ἄλλον κληρονόμον. Ἡ δὲ ὑποκατάσασις, ἢ ἁπλῆ εἶναι, ὡσὰν νὰ εἰπῇ κανεὶς, ἐὰν δὲν μὲ κληρονομήσῃ ὁ δεῖνας, νὰ εἶναι ὁ δεῖνας κληρονόμος· ἢ διπλῆ, ὡσὰν νὰ εἰπῇ κανεὶς, κἂν κληρονομήσῃ ὁ δεῖνας, κἂν δὲν κληρονομήσῃ, κὴ ἀποθάνῃ Ἀνήλικος, νὰ εἶναι ὁ δεῖνας κληρονόμος. Ἔνσατοι ἀποκατάσατοι.

Ὁ κληρονόμος, ἢ κληρονόμος ἔτζι ὀνομάζεται, ἢ φειδικομμισάειος, ἤγουν πεπισθυμένος, λέγεται, οἷον εἰπέτις νὰ μὲ κληρονομήσῃ ὁ Γεώργιος, πλὴν ὄχι πῶς νὰ κληρονομήσῃ αὐτὸς τὸν βίον με ἕως τέλες, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν κυβερνήσῃ, κὴ νὰ τὸν φυλάξῃ τῶ γνησίε με Υἱῶ Θεοδώρε. Τότε λοιπὸν ὁ μὲν Θεόδωρος φειδικομμισάειος λέγεται, κὴ κληρονομεῖ τὰ δύω μερτικὰ ἀπὸ τὸν βίον ὁπῶ τῶ ἀπομείνει· ὁ δὲ Γεώργιος κληρονόμος καλεῖται, κὴ λαμβάνει τὸ γ'. τῆς κληρονομίας. Φειδικομμισάειος.

Πολλὲς βαθμὲς ὑποκατασάσεων εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκατασήσῃ, καὶ νὰ κάμῃ τινὰς, κὴ ὑσεινὸν δῶλον ἀναγκαῖον, κὴ αὐτὲς τὲς δῶλες νὰ κληρονομῶν ἕνας τὸν ἄλλον, κὴ εἰς καθ' ἕνα, ἕνα κληρονόμον, καὶ πολλὲς εἰς ἕνα, κὴ ἕνα εἰς πολλές.

Αἱ κληρονομίαι ὁπῶ γίνονται διὰ χάριν ὁπῶ τῶ χαρίσει κανεὶς, δὲν πιάνονται, ἤγουν εἰς ὅσον μέρος μὲ γράψει ὁ Πέτρος κληρονόμον, εἰς τόσον νὰ εἶναι κληρονόμος με· ἐκεῖναι δὲ αἱ κληρονομίαι ὁπῶ γίνονται διὰ χάριν ἀπερασμένην πιάνονται, ἤγουν εἰς ὅσον μέρος μὲ ἔγραψεν ὁ Πέτρος κληρονόμον, εἰς τόσον νὰ εἶναι ὁ Παῦλος κληρονόμος με· καὶ ὄχι μόνον εἰς τὸ πρόσωπον ἐκείνε ὁπῶ κάμνει τὴν διαθήκην, γίνεται ἡ κληρονομία ὁπῶ κάμνει εἰς κληρονόμον διὰ χάριν ἀπερασμένην, ἀλλὰ κὴ εἰς ἄλλο πρόσωπον, ἤγουν ἂν Πέτρος γράψῃ Παῦλον κληρονόμον, νὰ εἶναι κληρονόμος με. Βιβ. λε. Τίτ. ί. Κεφ. λς'.

Οἱ

Οἱ κατιόντες προτιμῶνται ἀπὸ τὲς ἀνιόντας, κἂν ἄρσενικοὶ, κἂν θηλυκοὶ εἶναι.

Ἐαὺ κἀνένα παιδίον κληρονομήσῃ τὸν Πατέρα τε, δίδωσι τῷ Πάππῳ τε τὴν χρῆσιν τῷ πραγμάτων, τετέσι νὰ τὰ δελδύῃ, κὴ νὰ πρώγῃ τὸν καρπὸν νὰ ὑπηρετῆται μὲ ἐκεῖνα.

Ἐαὺ ἀποθαύῃ Πάππος, κὴ ἀφήσῃ Υἱὸν, κὴ Ἐγγόνες ἀπὸ ἄλλον Υἱὸν ὁπὲ ἀπέθανε, σεβαίνεν οἱ Ἔγγονοι εἰς τὸ πρόσωπον τὲ Πατρὸς αὐτῷ, μὲ τὸν Υἱόν τε, τετέσι τὸν Θεῖον τες, κὴ κληρονομᾶν τὸν Πάππον, καὶ λαμβάνεν εἴτι ἔμελλε νὰ πάρῃ ὁ Πατέρας τους, κἂν ἄρσενες εἶναι, κἂν θήλεις, εἴτε ὑπεξέσιοι, εἴτε αὐτεξέσιοι.

Ὅταν δὲν εἶναι κατιόντες, προσκαλῶνται οἱ ἀνιόντες ἀπὸ ὅλες τὲς ἐκ πλαγίου, πλὴν τῷ Αὐταδέλφων ὁπὲ καπάγονται ἀπὸ τὲς ἰδίες Γονεῖς.

Ὅμως πρέπει νὰ ἰξδύρῃ κάθε ἕνας, ὅτι ἀπὸ τὲς ἀνιόντας προτιμᾶται ἐκεῖνος ὁπὲ εἶναι σιμώτερα εἰς τὸν βαθμὸν, αὐ εἶναι κὴ θηλυκὸν πρόσωπον· διότι ἐαὺ εἶναι ὅλοι εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν, μαζὴ καλῶνται εἰς τὴν κληρονομίαν, κὴ κληρονομᾶν ἐξ ἴσε, ἤγεν τὸ ἥμισυ τῆς κληρονομίας τὸ πέρνεν ὅλοι ὅσοι εἶναι ἀνιόντες ἀπὸ τὸν Πατέρα, κὴ τὸ ἄλλο ἥμισυ τὸ πέρνεν ὅσοι εἶναι ἀνιόντες ἀπὸ τὴν Μητέρα, ὅλοι ὅσοι καὶ ἂν εὑρεθῶν.

Ἐὰν ἀποθάνῃ Μητέρα, κὴ ἀφήσῃ Θυγατέρα ἀνήλικον, κὴ ὡσὰν περάσεν ἡμέραι δεκαὲξ κὴ ἀποθάνῃ, ἢ κὴ προτήτερα, ἢ κὴ ὑςερώτερα, εἰς τὲς κληρονόμες αὐτῆς πέμπεται τὸ τῆς διασκέψεως δίκαιον.

Εἰς τὸν Κριτὴν εἶναι νὰ διορίσῃ τὸν χρόνον τῆς διασκέψεως νὰ μὴ τὸν σμικρύνῃ ἀπὸ τὲς ρ'. ἡμέρας· μεσικαῖς φοραῖς ὁπὲ δὲν ἀρκεῖ ὁ πρῶτος καιρὸς, δίδεται κὴ ἄλλος, ἀπὸ μεγάλης ὅμως αἰτίας.

Νεαρὰ τῦ Κυρῦ Ἀθανασίε Πατριάρχε.

Ἡ δὲ Νεαρὰ τῦ Κυρῦ Ἀθανασίε λέγει ἔτζι, ὅτι νὰ ἀργήσῃ ὁ νόμος ὁπὲ λέγει, ὅτι ἐὰν ἀποθάνῃ Ἄνδρας, ἢ Γυναῖκα, κὴ ἀφήσῃ παιδὶ, κὴ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀποθάνῃ κὴ τὸ παιδίον, νὰ κληρονομῇ τὸ ζωντανὸν μέρος ὅλα τῦ παιδίε τὰ πράγματα, κἂν Πατρικὰ τύχεν, κἂν Μητρικὰ, κὴ οἱ παλαίπωροι Γονεῖς τῦ ἀποθανόντος κοντὰ εἰς τὴν γέρησιν τῦ παιδίε, νὰ γερηθῶν κὴ τὰ τίποτές τες μὲ τὴν τοιαύτην ἀδιακρισίαν· ἀλλὰ κάμνει χρεία νὰ γίνωνται τεία μερτικὰ τὰ πράγματα τῆς προικός της· κὴ τὸ μὲν ἕνα μέρος νὰ γίνεται εἰς μνημόσυνα τῦ ἀπεθαμένε, τὸ δεύτερον νὰ πέρνεν οἱ γονεῖς τε, κὴ τὸ τρίτον ν' ἀπομείνῃ τῦ Ἀνδρὸς, ἢ τῆς Γυναικὸς ὁπὲ ζῇ.

Οἱ Ἀδελφοὶ ὁπὲ εἶναι ἀπὸ ἕνα Πατέρα, κὴ μίαν Μητέρα, κὴ τοιαῦται Ἀδελφαὶ, πάντες ἐξ ἴσε κληρονομᾶν τὸν Ἀδελφόν τες μὲ τὲς ἀνιόντας, κὴ δὲν δίδεσι τῶν Γονέων τες τὴν χρῆσιν τῶν πραγμάτων ὁπὲ ἐκληρονόμησαν, εἴτε αὐτεξέσιοι, εἴτε ὑπεξέσιοι ἦτον.

Ἐὰν ἀποθάνῃ κανεὶς, κὴ ἔχῃ Γονεῖς, κὴ Ἀδελφὲς γνησίες, κὴ παιδία Ἀδελφῦ γνησίε προαποθανόντος, ζῶντος δὲ τῦ Πατρὸς, κὴ τῆς Μητρὸς, ὅλοι καλῶνται μαζὴ εἰς τὴν κληρονομίαν, κὴ τὰ παιδία τῦ Ἀδελφῦ σε-

βαί-

βαίνεν εἰς τὸν τόπον τῦ Πατρὸς αὐτῶν, κὴ λαμβάνεν τὸ μερτικὸν ὁποῦ ἔμελλε νὰ πάρῃ ὁ Πατέρας τες ἂν ἦτον ζωντανός.

Αὐτὸ ὁπὲ εἴπαμεν διὰ τὲς ἀδελφὲς κὴ ἀνεψιὲς, τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς τὲς ἐγγόνες κὴ προεγγόνες· διατὶ αὐ ἀποθάνῃ τινὰς κὴ ἀφήσει ἔγγονον ἀπὸ Υἱὸν, κὴ προέγγονον εἴτε ἄρρεν, εἴτε θῆλυ ἀπὸ ἄλλον ἔγγονον, ἐξ ἴσε κληρονομᾶσι κὴ οἱ δύο.

Οἱ Ἀδελφοὶ ὁπὲ εἶναι ἀπὸ ἕνα Πατέρα, κὴ Μητέρα ἔχεν πρώτην τάξιν εἰς τὴν κληρονομίαν τῦ γνησίε Ἀδελφῦ αὐτῶν, ἀπὸ ἄλλες Ἀδελφὲς ὁπὲ νὰ μὴ εἶναι ἀπὸ τὲς αὐτοὺς Γονεῖς· πλὴν ἂν εἶναι κὴ παιδία ἀπὸ ἄλλον Ἀδελφὸν Ὁμοπάτριον, κὴ Ὁμομήτριον, καλοῦνται κὴ ἐκεῖνα μαζὴ, τουτέσιν Ἀδελφοὶ, κὴ τὰ παιδία τοῦ Ἀδελφῦ αὐτῶν εἰς τὰ τίποτε τοῦ Θείε ἐκείνων τῶν παιδίων· εἰ δὲ κὴ δὲν εἶναι γνήσιοι Ἀδελφοὶ, ἢ παιδία γνησίε Ἀδελφοῦ, τότε κὴ οἱ ἐκ διαφόρων Γονέων Ἀδελφοὶ κληρονομοῦσι τὸν ἀποθανόντα Ἀδελφόν.

Ἐὰν ἀποθάνῃ κανεὶς, κὴ ἀφήσῃ Ἀδελφὸν ἀπὸ διαφόρες Γονεῖς, καὶ παιδία ἀπὸ Ἀδελφὸν γνήσιον, προτιμῶνται τὰ ἀνέψια εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ· διότι προτιμῶνται, κὴ οἱ Θεῖοι ὁποῦ εἶναι ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς Γονεῖς, ἀπὸ τὰ παιδία τῶν Ἀδελφῶν ὁποῦ εἶναι ἀπὸ διαφόρους Γονεῖς.

Ἰξδύρε ὅτι ἂν δὲν εἶναι γνήσιοι Ἀδελφοὶ, ἢ παιδία γνησίε Ἀδελφοῦ, τότε κληρονομᾶσι κὴ οἱ Ἀδελφοὶ ὁποῦ εἶναι ἀπὸ διαφόρες Γονεῖς τὸν Ἀδελφόν τες, ὁποῦ ἦτον ἀπὸ ἄλλον Πατέρα ἢ Μητέρα.

Ὅταν δὲν εἶναι Ἀδελφὸς, οὔτε Ἀδελφοῦ παιδία καλοῦνται οἱ ἐπίλοιποι πλάγιοι συγγενεῖς, ὅσοι εἶναι σιμώτερα εἰς τὸν βαθμὸν, κὴ ἂν εὑρεθοῦν πολλοὶ εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν, ὅλοι κληρονομοῦσιν ἐξ ἴσε.

Ὅταν δὲν ἔχῃ Ἀδελφοὺς ἐκεῖνος ὁποῦ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ μόνον ἀνέψια ἀπὸ δύω, ἢ τριῶν Ἀδελφῶν προαπεθαμένων, γίνεται ἡ κληρονομία κατὰ πρόσωπον, κὴ κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ἤτοι ὅσα εἶναι, ὅλα ἐξ ἴσου καλοῦνται εἰς τὴν κληρονομίαν.

Μάγιςρος.

Ἀποθνήσκωντας κανεὶς χωρὶς διαθήκιν, κὴ ἔχωντας δύο Ἐξαδέλφας ἀπὸ τὸν Πατέρα, κὴ δύο ἀπὸ τὴν Μητέρα, ὁ Μάγιςρος ἔτζι ἔκρινεν, ὅτι ἀπὸ γ'. Θείες μὲ τὸ νὰ ἐγεννήθηκαν δ'. Γυναῖκες, τὰς ὁποίας ἡ συνήθεια τὰς κράζει Ἐξαδέλφας, εἰς τὴν κληρονομίαν δὲν ἦλθον κατὰ τὴν σειρὰν, ὅσοι δηλαδὴ ἦτον Θεῖοι, ἀλλὰ κατὰ κεφαλλὴν, ὅσαι δηλαδὴ Ἐξαδέλφαι.

Σχόλιον.

Ἀπέθανεν ἕνας ἔχωντας ἀνεψιοὺς ἀπὸ Ἀδελφὸν, κὴ Ἀδελφὴν, ὁ παλαιὸς πολιτικὸς νόμος ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν πολιτείαν, ἔκραξεν εἰς κληρονομίαν τοὺς ἀνεψιοὺς ἀπὸ τὸν Ἀδελφὸν, ὡσὰν ὁποῦ ἦτον ἀπὸ Ἀρσενικὸν, τοὺς ὁποίους ἔλεγεν Ἀγνάτες, κὴ τοὺς ἀνεψιοὺς ἀπὸ τὴν Ἀδελφὴν τὲς ἐδίωχνεν, ὡσὰν ὁπὲ ἦτον ἀπὸ θηλυκὸν πρόσωπον, καὶ τὲς λέγουν

Κογνάτες, διατὶ ἴξδρε καθόλε, ὡς ὅταν πίπτῃ θηλυκὸν φρόσωπον ξεπόπτει τὼ Ἀδνατικότητα, ἤτοι τὼ συγγένειαν ἀπὸ Ἀρσενικόν· κὴ ἐδῶ μὲ τὸ νὰ ἐμεσολάβησε θηλυκὸν φρόσωπον, ἔκοψε τὼ Ἀδνατικὼ συγγένειαν· κὴ αὐτὰ ἐνομοθέτει ὁ πολιτικὸς νόμος· ὕστερα ἐλθὼν ὁ Πραιτώριος, κὴ θέλοντας τὼ πολιτικὼ νομοθεσίαν νὰ διδάσκῃ ταῦτα, ἔκεινον ἄδικον ἐκείνες ὅπε εἶναι ἀπὸ θηλυκὸν γένος νὰ μὴ ἐμβαίνεν εἰς τὼ κληρονομίαν, κὴ νὰ εἶναι κὴ τῆς αὐτῆς τάξεως, διὰ τῦτο ἐκάλεσε κὴ αὐτὲς, καθὼς θέλεις τὸ μάθῃ πλατύτερα εἰς τὰ φρόσφορα βιβλία ὅπε γράφει περὶ τῆς κληρονομίας ἐκείνων ὅπε ἀποθνήσκεν χωρὶς διαθήκῃ.

Ὅταν δὲν εἶναι ἄλλος συγγενὴς σιμώτερα, τότε κὴ ὀγδόε βαθμῦ συγγενὴς καλεῖται εἰς κληρονομίαν· κατὰ τὸν νόμον ὅπε λέγει, ὅτι ὀγδόε βαθμῦ συγγενὴς, ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς κληρονομίαν, ἔχει τὲ νόμε βοήθειαν.

Βιβ. λή. Τίτ. ιδ'. Κεφ. πέ. Μὲ τὼ ψυχὼ τε τινὰς ἐγχειρίζει τὼ κληρονομίαν, ἀγκαλὰ κὴ δὲν πιάσῃ τίποτες ἀπὸ τὰ φράγματα τῆς κληρονομίας· διὰ τῦτο αὖ εἶναι τίποτες ἐνέχυρα εἰς τὼ κληρονομίαν, ἢ ξένα πράγματα, κὴ τὰ πάρῃ ὡς φράγματα τῆς κληρονομίας, φαίνεται ὅτι τῦ ἐγχειρίζει τὼ κληρονομίαν.

Εἴτις εἶναι παρὰ ἀπὸ τὲς κέ. χρόνες, κὴ λάβῃ Πατρικὼ κληρονομίαν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰς χρείες τῦ δανειςῶν, μὲ τὸ νὰ λέγῃ, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀποκριθῇ χωρὶς τὸν Ἀδελφόν τε, ἀλλὰ κρίνεται διὰ τὸ μερτικόν τε.

Τίτ. ιδ'. τὸ αὐτὸ. Κεφ. κζ'. Ἐκεῖνος ὅπε δὲν γραφθῇ κληρονόμος, κὴ αἴσως κὴ σωναγραφῇ μὲ τὲς γραμμένες κληρονόμες, μοναχὸς χωρὶς διαθήκῃ ἤθελε κυβερνᾷ, δίδει κὴ τὰ λεγάτα.

Οἱ κληρονόμοι ὅπε ἐκληρονόμησαν τινὰ, ὅπε τὸν ἐφόνευσαν ἄλλοι, κὴ δὲν κινήσεν κρίσιν νὰ κάμεν τὼ ἐκδίκησιν, δίδεν κὴ τὰ φράγματα, κὴ τὲς καρπὲς ὀπίσω, πάρεξ μόνον αὖ εἶναι ἀνήλικοι.

Καὶ ὁ Ἄνδρας ὅπε δὲν ἐκδικεῖ τὸν θανάτον τῆς Γυναικὸς αὐτῦ, τῦ πέρνει τὼ προῖκα· ἐπειδὴ ὅλοι οἱ κληρονόμοι, κὴ ὅσοι καταδῶν εἰς τάξιν κληρονόμων, πρέπει νὰ εἶναι κὴ φόθυμοι εἰς τὼ ἐκδίκησιν ἐκείνε ὅπε ἀποθάνῃ.

Περὶ Συνεισφορᾶς.

Ἐὰν Πατὴρ προικίσῃ τὼ Θυγατέρα τε, κὴ συμφωνήσῃ, ὅτι νὰ εἶναι ἀρκετὴ μὲ ταύτην τὼ προῖκα μόνον κὴ νὰ μὴ ἔχῃ μέρος ἀπὸ κληρονομίαν τε, δὲν βεβαιώνεται τὸ τοιῦτον σύμφωνον, ὅτε ἐμποδίζεται νὰ τὸν κληρονομήσῃ, ἐὰν ἀποθάνῃ χωρὶς διαθήκῃ, ἀλλὰ φέρει τὼ προῖκα ὅπε ἔλαβε, κὴ τὼ σμίγει μὲ τὸν βίον τῦ Πατρός της, κὴ μοιράζει μὲ τ' Ἀδελφιά της ἴσια.

Τὼ πρὸ Γάμε δωρεὰν πρέπει νὰ φέρῃ εἰς τὼ μέσω, ὡσὰν κὴ τὸν προῖκα, ἐὰν ἀποθάνῃ χωρὶς διαθήκῃ ἐκεῖνος ὅπε τὴν ἔδωκε, κἂν Πατέρας εἶναι, κἂν Μητέρα, ἢ Πάππος, ἢ Μάμμη, ἢ Προμάμμη ἀπὸ Πατρὸς, ἢ Μητρός.

Οἱ

Οἱ αὐτεξέσιοι Ἀδελφοὶ ὁπῦ κληρονομῶν μὲ τὲς ὑπεξεσίες Ἀδελφοὺς χωρὶς διαθήκῃ, πρέπει νὰ φέρεν ὅσα ἀπόκτησαν ἀπὸ τὰ πράγματα τῶν Γονέων τες νὰ τὰ βάλεν εἰς τὼ μέσω, κὴ ὄχι ἐκεῖνα ὁπῦ ἀπόκτησαν ἀπὸ ἐδικόν τες ἐπιτήδευμα, ἐδὲ τὸ πεκλιόν τες.

Οἱ αὐτεξέσιοι παῖδες ἐκεῖνα βάνεν εἰς τὼ μέσην μὲ τὲς Ἀδελφάς τες, ὅσα εἶχαν εἰς τὸν καιρὸν, ὁπῦ ἀπέθανεν ὁ Πατέρας τες· ὅσα δὲ ἀπόκτησαν ὕστερα δὲν τὰ φέρνει· δηγάζεν δὲ κὴ ὅσα ἐχρεωστῶσαν τὸν καιρὸν ὁπῦ ἀπέθανεν ὁ Πατέρας τες, κὴ μόνα καθαρὰ τὰ ἐδικά τες φέρνει.

Ὁ αὐτεξέσιος, αὖ κὴ τὼ ἐναντίωσιν ζητήσῃ κατὰ τῆς διαθήκης τῦ Πατρός τε, δὲν ἠμπορεῖ νὰ σωνεισφέρῃ τὴν προῖκα τῆς Θυγατρὸς, ἤτοι Ἀδελφῆς τε, ὁπῦ τὼ ἐπροίκισεν ὁ Πατέρας της εἰς τὼ μέσην, διότι ἐδικός της βίος εἶναι, κὴ ὄχι ἐκείνε ὁπῦ τὴν ἔδωκεν.

Ἔδωκέ τις προῖκα τῇ Θυγατρὶ αὐτῆ, κὴ ὁ Ἄνδρας της ἔσωντας νὰ εἶναι πτωχὸς, ἐχάλασε τὴν προῖκα· ὕστερον βάλεται ἡ Θυγάτηρ νὰ σέβῃ εἰς τὼ κληρονομίαν, κὴ ζητῶν οἱ Ἀδελφοί της νὰ φέρῃ τὴν προῖκά της νὰ τὴν βάλῃ εἰς τὴν μέσην, κὴ τότε νὰ μοιράσεν ἴσια τὰ Πατρικά τες πράγματα· ἐκείνη μὴ ἔχοσα, σωνεισφέρει τὴν κατὰ τὸ Ἀνδρός της ἀγωγήν· τί γίνεται εἰς αὐτό; ὀρίζει ὁ νόμος, ὅτι ἐὰν αὐτὴ ἡ Θυγάτηρ ἔγινεν ἀπατήτης αὐτεξεσία, κὴ ἔβλεπε τὸν Ἄνδρα της πῶς ἐξοδιάζε τὰ τίποτές της, κὴ δὲν ἔλεγε τίποτες· ὅτε ἐκίνει κρίσιν κατὰ τὸ Ἀνδρός, τὸ λόγε της πρέπει νὰ κατηγορῇ, κὴ ἔτζι ξεπόδει ἀπὸ τὴν Πατρικὴν κληρονομίαν· εἰ δὲ κὴ ἀκόμι εἰς τὴν ἐξεσίαν τὸ Πατρὸς ἦτον, ἢ αὖ ἦτον κὴ χωρισά, ὅμως ἐδυήθετο ὁ Πατέρας της νὰ τὰ πάρῃ ὀπίσω ἀπὸ τὸν Ἄνδρα της, κὴ τὸ ἀνέφερε, κὴ τὸν ἐπαρακίνησε μία, κὴ δύω, κὴ πολλάκις, νὰ τῆς βοηθήσῃ νὰ δηγάλῃ τὰ πράγματά της ἀπὸ τὸν Ἄνδρα της, κὴ ὁ Πατέρας της δὲν τὴν ἐβοήθησε, τότε νὰ σεβαίνῃ κὴ αὐτὴ εἰς τὴν Πατρικὴν κληρονομίαν ἔτζι, ὡσὰν νὰ εἶχε κὴ τὴν προῖκά της σωσὴν, κὴ νὰ τὴν ἔφερε· διότι ἡ αἰτία, κὴ ἡ ἀφορμὴ εἶναι τὸ Πατρός της ὁπῦ δὲν τὴν ἐδίκησεν ἀπὸ τὸν Ἄνδρα της.

Ὅσα ἀπομείνεν ἀπὸ τὲς Γονεῖς, ὅλα ὄξ ἴσε μοιράζονται, ἐὰν δὲν ἄφησε διαθήκην· εἰδὲ κὴ ἔκαμε διαθήκην πέρνει καθ' σνας καθὼς ἔγραψεν ὁ Πατέρας τες· εἰ δὲ ἔχσι προῖκα, ἢ προγαμιαίαν δωρεὰν, μὲ εἰκοὶ ἀπ' αὐτὲς τὴν φέρνει εἰς τὴν μέσην, ἐὰν οἱ ἄλλοι Ἀδελφοὶ αὐτῶν δὲν ἔλαβον τὸ νόμιμον μέρος σωσὸν παρὰ τῦ κοινῦ αὐτῶν Γονέως· διατὶ τότε οἱ ἔχοντες ἀναπληρῶσιν ἐκείνες ὁπῦ δὲν ἔχει τὸ ἴσον μέρος, ἀπὸ ἐκεῖνα ὁπῦ ἀπέξωθεν ἔχει.

Τὰ ὅσα χαρισθῶν τῶν παιδίων μετὰ τὸν θάνατον τῦ Πατρὸς αὐτῶν, δὲν τὰ φέρνει εἰς τὴν μέσην· εἰ δὲ ζῶντας ὁ Πατὴρ αὐτῶν τὲς χαρίσῃ τίποτε, τὰ φέρνει εἰς τὴν μέσην, πάρεξ μόνον αὖ εἰπῇ μὲ τὸ σόμα τε, ὅτι νὰ τὰ ἔχεν ἐδικά τες, κὴ νὰ μὴ τὰ βάνεν εἰς τὴν μέσην.

Ἔτι περὶ Συνεισφορᾶς.

Ἡ δὲ Συνεισφορὰ γίνεται ἔτζι· ἐπροίκισαν τινὲς τὰ παιδία τες, κὴ ἔλαβαν τὴν κληρονομίαν ὁπῦ τὲς ἐτύχαινεν, ἢ τὴν προῖκα ὅσην τὲς ἔδωσαν

σαν οἱ Γονεῖς αὐτῶν ἔλαβον, καὶ ἔγιναν αὐτεξάσιοι, καὶ ὕστερον ἀπέθανον οἱ Γονεῖς αὐτῶν, ἢ χωρὶς διαθήκην, ἢ ἄκαμαν διαθήκην, καὶ αὐτὰς καθόλου δὲν τὰς ἀνέφεραν, καὶ τὰ παιδία τοῦτο δὲν τὸ σέργουν, ἀλλὰ θέλουν νὰ σέβουν μὲ τὰς ἄλλας Ἀδελφάς, ὅπου δὲν τὰς ἔδωκεν ὁ Πατέρας τους προτήτερα κληρονομίαν Πατρικήν, καὶ ζητοῦν νὰ μοιράσουν ἴσια. Κινεῖται κρίσις διὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὁρίζει ὁ νόμος νὰ φέρουσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅσα τὰς ἔδωκαν οἱ Γονεῖς τους, νὰ σμίξουν μετ' ἄλλα Πατρικά τους πράγματα· τότε νὰ μοιράσουν ὅλοι ἴσα ὅλοι τὰ Πατρικά τους πράγματα, καὶ τοῦτο καλεῖται εἰς τὸν νόμον Συνεισφορά· καὶ εἴτις ἀπὸ τὰ παιδία λάβῃ προῖκα, ἢ τὴν κληρονομίαν ὅπου τοῦ τυχαίνει, δὲν δύναται πλέον νὰ κληρονομήσῃ μετ' ἄλλα παιδία ὅπου δὲν ἔλαβαν, ἐὰν δὲν κάμῃ συνεισφορὰν καθὼς εἴπομεν.

Οἱ Ἀδελφοὶ ὅπου εἶναι εἰς ἀξιώματα Βασιλικὰ δὲν συνεισφέρουν μὲ τὰς Ἀδελφάς.

Ἐκεῖνος ὅπου εἶναι εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Μητρός του δὲν συνεισφέρει πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῇ, ἔτε ὁ Ἀδελφὸς, ἔτε ὁ Ἐπίτροπός του.

Ἐκείνη ὅπου ἀπὸ διαθήκης κληρονομήσει τὴν Μητέρα της δὲν συνεισφέρει τὴν προῖκά της.

Ἡ ζήτησις τῆς κληρονομίας δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν, ἀλλὰ ἕως λ'. χρόνους ζητεῖ εἴτις ἔχῃ νὰ λάβῃ κληρονομίαν.

Ὅτι ὁ χρόνος ὅπου δίδεται ἕως λ'. χρόνους νὰ ζητᾷ καθ' ἕνας τὸ δίκαιόντου, εἰς τὴν κληρονομίαν, καὶ εἰς τὰ λεγάτα ἁρμόζει.

Ἡ κρίσις ὅπου γίνεται διὰ ζήτησιν κληρονομίας, κινεῖται μὲν πρὸς ἐκείνους ὅπου φαίνονται κληρονόμοι, ὅμως δὲν τὰ ἐκληρονόμησαν μὲ ἀγαθὸν τρόπον· καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐναντιεῖται, ἔτε τὴν ἐμποδίζει ἡ παραγραφὴ τῶν ι'. ἢ κ'. χρόνων· ἐπειδὴ αὐτὴ, καὶ αἱ προσωπικαὶ ἀγωγαὶ εἶναι σμιγμέναι, αἱ ὁποῖαι δὲν χαλοῦνται, ἔτε παύουν εἰς τὰς ι'. ἔτε εἰς τὰς κ'. χρόνους. Ὅσοι δὲ μήτε ὡς κληρονόμοι, μήτε ὡς ἅρπαγες ἔχουν τίποτε πρᾶγμα, καὶ τὸ τρώγουν, μὲ τὸ νὰ τύχῃ μόνον νὰ εὑρεθῇ ἔτζι, οἱ ποιοῦτοι δὲν κρατοῦνται ἀπὸ τὴν ζήτησιν τῶν κληρονομιῶν, ἀλλ' ἀπὸ τὴν κρίσιν τῶν μερικῶς κινημένων· αἴσως ἔτε διὰ τῆς χρήσεως τὰ ἐκυρίδυσαν, ἔτε μὲ παραγραφὴν τοῦ πολλοῦ χρόνου τὰ ἀπόκτησαν.

Καὶ ὁ κωφὸς, καὶ ὁ ἄλαλος ἠμποροῦν νὰ ςαθοῦν κληρονόμοι.

Τὰ ὅσα συνέβουν εἰς τὸν κληρονόμον ἐν τῷ καιρῷ τῆς κληρονομίας, δὲν βλάπτει αὐτὸν εἰς τὴν κληρονομίαν, ἤγουν ἐὰν φυλακωθῇ, ἢ ἐξορισθῇ, καὶ πάλιν ἔλθῃ.

Βέβαιος εἶναι ὁ φύσει κληρονόμος, ἂν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κληρονόμου δὲν λεχθῇ, ἀλλὰ εἶναι ὡμολογημένον, καὶ γνώριμον.

Οἱ κληρονόμοι δικαίου πράγματος εἶναι διάδοχοι, καὶ ἐὰν δὲν τὰς διαμοιράσῃ τὸ τίποτες ἐκεῖνος ἀπου κάμνει τὴν διαθήκην, ὅλοι ἐξ ἴσου κληρονομοῦσι.

Καὶ ὁ σκλαβωμένος διὰ τοῦ ἐλπίδα τῆς ἐπιστροφῆς καλῶς γράφεται κληρονόμος, καὶ ὁ δοῦλός του αὖ ἐπιστρέψῃ, λαμβάνει τοῦ κληρονομίαν.

Ἔγραψάτε εἰς τοῦ διαθήκου κληρονόμον, ὕστερα ἔσωντας νὰ ἀκυσθῇ λό-

λόγος πῶς ἀπέθανες, ἔγραψα διαθήκου, καὶ εἶπα ἔτζι· ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὅπου ἤθελα, δὲν ἐδυνήθη νὰ γένῃ κληρονόμος, ἂς εἶναι ὁ δεῖνας κληρονόμος. Διὰ τοῦ γνώμου του λοιπὸν ἐσὺ ὁ πρότερος γίνεσαι κληρονόμος, καὶ δίδεις τὰ λεγάτα ὅπου εἶναι εἰς τοῦ διαθήκου, ὡσὰν ὅπου ἐγράφης εἰς αὐτοῦ.

Περὶ Κληρονομίας Ἀνδρὸς καὶ Γυναικός.

Ὅταν ἀποθάνῃ ὁ Ἄνδρας, ἢ Γυναῖκα χωρὶς διαθήκου, καὶ δὲν ἔχουν τινὰ συγγενῆ, ἔτε κληρονόμον, ἢ διάδοχον, ἔτε ἀνιόντας, ἔτε κατιόντας, ἔτε ἐκ πλαγίου, τότε καλεῖται ὁ Ἄνδρας εἰς τοῦ κληρονομίαν τῆς Γυναικὸς, καὶ ἡ Γυνὴ εἰς τοῦ κληρονομίαν τοῦ Ἀνδρὸς ἐξ ὁλοκλήρου.

Διότι ὁ νόμος καὶ ἡ φυσικὴ δικαιοσύνη τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς κάμνει δυνατωτέρους· διότι τότε μοναχὰ ὁ Ἀνὴρ, ἢ ἡ Γυνὴ κληρονομοῦσιν ὅλας τὸν ἄλλον, ὅταν δὲν ἔχωσιν ὁλοτελῶς συγγενεῖς.

Ἐὰν καὶ δύο μιλιᾶς μόνον κατοικήσῃ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἀποθάνῃ, τοῦ κληρονομεῖ.

Δυνάται κανεὶς νὰ γράψῃ κληρονόμους καὶ ἐλευθέρους, καὶ οἰκέτας, καὶ ἐδικούς του δούλους, καὶ ξένους· καὶ χωρὶς ἐλευθερίας, ἐὰν ἀποκαταστήσῃ κανεὶς δοῦλον κληρονόμον, πιάνεται· ἐπειδὴ μίαν φορὰν ὅπου ἐγράφη κληρονόμος, ὡσὰν νὰ ἐγράφετο καὶ ἐλεύθερος, τὸ δίκαιον τὸν καλεῖ εἰς τοῦ κληρονομίαν ἀνεμποδίσως.

Ἀπὸ τοὺς δούλους ἐκεῖνοι ὅπου δυνάνται νὰ γραφθοῦν κληρονόμοι, ἐκείνους γράφομεν κληρονόμους· διότι ὁ δοῦλος ἐκ προσώπου τοῦ Αὐθεντός του ἔχει φρονόμιον διαθήκης.

Δὲν δυνάται παντοτε τινὰς νὰ γράψῃ τὸν δοῦλόν του ἀληθῆ κληρονόμον ἰχυρῶς, ἀλλ' ὅταν περὶ ἐλευθερίας, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ θέμα τοῦτο.

Σχόλιον.

Κάποιος ἄνθρωπος ἐκατηγόρησε τοῦ Γυναῖκάτου, πῶς μοιχεύεται μὲ τὸν δοῦλόντης, καὶ πολὺ νὰ τελειωθῇ ἡ κρίσις, καὶ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ κατηγορία, ἀπέθανεν ἡ Γυναῖκα, καὶ κατέσησε τὸν δοῦλον αὐτῆς κληρονόμον εἰς τοῦ διαθήκου της, καὶ ἐλεύθερον· καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν θανάτον της ἔγινε ζήτησις, ἐὰν βεβαία εἶναι τάχατες ἡ κληρονομία, καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ δούλου· καὶ οἱ νομικοὶ ἔγραψαν, καὶ εἶπον, ὅτι ἐπειδὴ ὁ δοῦλος ἦτον πταίσης διὰ τοῦ μοιχείαν, δὲν δυνάται νὰ ἐλευθερωθῇ εἰς τοῦ διαθήκου φορὰ τοῦ νὰ τελειωθῇ ἡ ποιαύτη κρίσις ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίαν αὐτοῦ, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἔπεσεν εἰς αὐτὸ τὸ ἔγκλημα, καὶ κατηγορεῖται μετ' αὐτὸν, εἰς τόσον ὅτι ἡ, ἀποκατάσασις, ὅπου τὸν κατέσησε κληρονόμον τοῦτον τὸν δοῦλον, καὶ τὸν ἐλευθέρωσεν, εἶναι αὐτίχυρος.

Ἐκεῖνοι ὅπου θέλουν νὰ κληρονομήσουν τινὰ γνησίως, ἐὰν ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον μέλλουν νὰ κληρονομήσουν, τοὺς παρασήσῃ τοῦ περιουσίαν του μεθ' ὅρκου, ἢ μὲ ἄλλου τινὰ ἀσφάλειαν, δὲν πρέπει πλέον ἔτε νὰ ζητοῦν διὰ ταύτου τοῦ ὑπόθεσιν, ἔτε νὰ φιλονεικοῦν ἀναμεσόν τους· εἰ δὲ μὴ, εἴτις τολμήσῃ νὰ κάμῃ ἀνακάτωσιν, καὶ σκάνδαλα, νὰ ξεπεσθῇ ἀπὸ τὸ μερτι-

+ δικαιομον, π. δικαίων

τικὸν ὁπᾶ τᾶ τυχαίνει τῆς κληρονομίας, κὴ ἀνάξιος κείνεται νὰ κληρονομήσῃ τίποτες ἀπὸ τὰ φράγματα τᾶ ἀποθανόντος· εἰ δὲ μὴ, κὴ δὲν ζητοῦῆ κατὰ λόγον κληρονομίας, ἀλλὰ διὰ ἄλλα τίποτες φροτήτερα δανεικὰ ζητῶν τὴν πεσυσίαν τᾶ ἀποθανόντος, εἶναι δυνατὸν ὕστερα ἀπὸ τὴν μεθ' ὅρυς ἀσφάλειαν ἐκείνε, νὰ ζητοῦῆ διὰ τὴν πεσυσίαν τε.

Μήτηρ Στρατιώτε τινὸς ἐὰν ἀκύσῃ ψεύδως πῶς ἀπέθανεν ὁ Υἱός της εἰς τὸν πόλεμον, κὴ γράψῃ ἄλλον κληρονόμον, κὴ ἔλθῃ ὕστερον ὁ Υἱός της, γίνεται κληρονόμος ὁ Υἱός της, κὴ δίδει τὰ λεγάτα, κὴ τὲς δέλυς ἐλευθερώνει.

Ἐκεῖνος ὁπᾶ θέλει νὰ σέβῃ εἰς κληρονομίαν, ἢ νὰ τὴν παραιτηθῇ, εἰς σῦα χρόνον κάμνει χρέα νὰ τὸ κάμῃ τᾶτο, κὴ χωρὶς ἄλλο νὰ κάμῃ κατὰ τὴν γνώμην, κὴ τὸ θέλημα τᾶ ἀποθανόντος· διότι ἐὰν φροσαχθῇ κανεὶς μὲ ψῆφον, κὴ ἀπόφασιν τῆς κρίσεως, κὴ περάσῃ χρόνος σωστὸς, κὴ δὲν κάμῃ ἐκεῖνο ὁπᾶ ἐφροσάχθη, ἐὰν εἶναι κάνενας ἀπὸ ἐκείνους τὲς κληρονόμες ὁπᾶ ἀναγκασικῶς λαμβάνει τὸ περισσότερον, παρὰ ὁπᾶ ὁ νόμος τὲς δίδει νὰ πέρνει καθὼς γράφονται κληρονόμοι, ὁ ποιᾶτος τόσον νὰ πέρνῃ μόνον συγχωρᾶμεν, ὁπόσον τᾶ δίδει ὁ νόμος κατὰ τὴν τρίτην μοῖραν ἀπὸ ἐκείνες ὁπᾶ ἀποθνήσκειν ἀδιάθετοι, τὸ δὲ περισσότερον νὰ τὸ ὑστερῆται, εἰ δὲ κὴ δὲν εἶναι ἀπὸ τέτοια φρόσωπα, κὴ δὲν κάμνει καθὼς τὸν φροσάζει ἡ κρίσις, μέσα εἰς σῦα χρόνον, νὰ μὴ πέρνῃ τίποτες καθόλε, ἀπὸ ὅσα τᾶ ἄφησεν ἐκεῖνος ὁπᾶ ἀπέθανε· τὴν ἀρχὴν δὲ τᾶ χρόνε λέγει νὰ δίδωμεν, ἀπὸ τὴν ὥραν ὁπᾶ ἔγινε τὸ τῆς ἀποφάσεως ὑπόμνημα, εἰς δὲ τὲς ἀνήλικες κὴ μικροτέρες ὁ παρὼν Νόμος δὲν φροκείνει τίποτες.

Εἰς τὰ σφάλματα ὁπᾶ σφάλλει ὁ κληρονόμος διὰ τὴν κληρονομίαν, δὲν καταπείνεται εἰς παίδευσιν ἄλλην, ἀλλὰ εἰς τὸ μερτικὸν ὁπᾶ τᾶ τυχαίνει καταπείνεται.

Τότε καταδικάζεται ὁ κληρονόμος νὰ ζημιωθῇ τὸ μερτικὸν τῆς κληρονομίας, ὅταν δὲν κείνεται ἀπὸ δόλον ἐδικόν τε, ἀλλὰ τᾶ ἀποθανόντος.

Ὁ κληρονόμος τὸ αὐτὸ δίκαιον ἔχει, τὸ ὁποῖον εἶχε κὴ ἐκεῖνος ὁποῦ ἀπέθανεν.

Σχόλιον.

Ἐκεῖνος ὁπᾶ ἔχει Οὐσέφρυκτον, ἤτοι χρῆσιν τῦ καρπῶν χωραφίε, σπιτίε, λέγεται νὰ ἔχῃ δίκαιον, κὴ δίκαιον ὄχι φραγματικὸν, ἤτοι νὰ ὀείζῃ, κὴ νὰ αὐθεντεύῃ τὸ φρᾶγμα, ἀλλὰ φροσωπικὸν, ἤτοι ἕως ὁποῦ αὐτὸς ζῇ, ἀπολαμβάνει εἰς χρῆσίν τε τὲς καρπὲς, διατὶ Οὐσέφρυκτος κατὰ τὲς Ρωμαίες λέγεται ἐκείνη ἡ χρῆσις ὁπᾶ περδαίνει τὲς καρπὲς, κὴ ἀποθνήσκωντας αὐτὸς, σβύνυται ἡ χρῆσις, κὴ δὲν πηγαίνει εἰς τὲς κληρονόμες· διατί; διότι εἶναι δίκαιον φροσωπικὸν, κὴ ἐσβέσθη αὐτάμα μὲ τὸ φρόσωπον τᾶ ἀποθανόντος· ἀμὴ αὐίσως κὴ ἐκείνε ὁπᾶ ἀπέθανε τᾶ ἐχρεώσει τινὰς ρ. φλωρία, ἢ εἶχε κρίσιν διὰ κάνενα ἀπόκτημα ἐδικόν τε ὁπᾶ τὸ ὀείζει, αὐτὰ ἔχει κὴ ὁ κληρονόμος, διατὶ αὐτὰ δὲν εἶναι φροσωπικὰ, ἀλλὰ φραγματικά· ὁμοίως κὴ ὁ σώτροφος αὖ χρεωσῇ τᾶ συντρό-

τρόφε, κὴ ὁ Ἄνδρας αὖ χρεωσῇ τῆς Γυναικὸς τὴν φροῖκα ὁπᾶ νὰ εἶναι χωρισμένη ἀπ' αὐτὸν, ἀποφασίζονται, κὴ ζητᾶνται ὄχι ὁλόκληρα τὰ χρέη, ἀλλ' ὅσον δύπορεῖ, κὴ τὰ ἀφίνειν ὅσον νὰ ἔχῃ διὰ τὴν ζωοτροφίαν τε· κὴ τᾶτο τὸ προνόμιον, κὴ τὸ δίκαιον ὡσὰν ὁπᾶ εἶναι φρωσοπικὸν δὲν διαβαίνει εἰς τὲς κληρονόμες, ἀλλ' ἀποθνήσκωντας ὁ σώτροφος, οἱ κληρονόμοι τε ζητᾶνται ὁλόκληρον τὸ χρέος νὰ πληρώσειν, ὁμοίως ἀποθνήσκωντας κὴ ὁ Ἄνδρας, τὸν κληρονόμον ζητᾶσι νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὴν φροῖκα, χωρὶς νὰ ἀφήσειν εἰς αὐτὲς τὰ πρὸς ζωοτροφίαν ἀρκετὰ, πάρεξ αὖ εἶναι παιδὶ κοινὸν τᾶ Ἀνδρὸς, κὴ τῆς Γυναικὸς ὁπᾶ γυρεύει τὴν προῖκα· διατὶ τότε κὴ αὐτὸ εἰς ὅσον ἔχει, κὴ δύπορεῖ ζητεῖται νὰ πληρώσῃ, κὴ τᾶτο ὄχι τῷ δικαίῳ τῆς κληρονομίας, ἀλλὰ μὲ τὸ προνόμιον τῆς Υἱότητος· κὴ ὁ Υἱὸς εἰς ὅσον ἔχει, κὴ δύπορεῖ, εἰς τόσον ζητεῖται νὰ πληρώσῃ· ὁμοίως κὴ ὁ Πατὴρ, κὴ ἡ Μήτηρ. Ἴξυρε λοιπὸν, ὅτι τὰ δίκαια ὁπᾶ ἁρμόζειν εἰς σῦα, ἢ εἶναι φροσωπικὰ, κὴ μὲ τὸν θάνατον τᾶ φροσώπε σβύνυνται, ἢ εἶναι φραγματικὰ, κὴ ἐκεῖνα νὰ διαβαίνεσιν εἰς τὲς κληρονόμες.

Κληρονομία εἶναι ὁλόκληρος διαδοχὴ ἐκείνε τᾶ δικαίε, ὁπᾶ ὁ διατιθέμενος εἶχε.

Σχόλιον.

Τὸ ὄνομα τῆς διαδοχῆς σημαίνει πολλά· διατὶ λέγεται διάδοχος τᾶ Πέτρε αὖ τᾶ χαρίσῃ, ἢ αὖ τᾶ πωλήσῃ τίποτες, ἢ αὖ ἀλλάξῃ, ἢ αὖ λάβῃ κάνενα φρᾶγμα τᾶ Πέτρε λεγάτον· ἀλλὰ οἱ τέτοιοι αὖ κὴ λέγονται διάδοχοι, ἀλλὰ δὲν λέγονται τᾶ δικαίε διάδοχοι, ἀλλὰ τᾶ φράγματος· κὴ εἶναι φανερὸν ἀπὸ τᾶτο· ὁ Πέτρος ἔχωντας τὸ Γρηγοριανὸν χωράφι, ὡμολόγησε νὰ δίνῃ τᾶ Γείτονος κάθε χρόνον ρ. μόδια σιτάρι ἀπὸ τὸ Γρηγοριανὸν χωράφι· ὕστερον ἐπώλησεν ὁ Πέτρος τὸ Γρηγοριανὸν χωράφι, εἰς τὸν Παῦλον, ὁ Παῦλος δὲν χρεωσεῖ νὰ δώσῃ τὰ ρ. μόδια σιτάρι εἰς τὸν Γείτονα τοῦ χωραφίε, διατὶ τοῦ φράγματος ἔγινε διάδοχος, ἤγουν τοῦ χωραφίε, κὴ ὄχι τῆς ὑποχέσεως, ἡ ὁποία εἶναι σῦα ἀσώματον δίκαιον, βεβαιωμένον εἰς τὸ φρόσωπον ὁπᾶ ὡμολόγησε. Λέγεται διάδοχος κὴ ὁ κληρονόμος εἴτε μὲ διαθήκην, εἴτε χωρὶς διαθήκην· κὴ διάδοχος ὄχι εἰς σῦα φρᾶγμα, ἢ εἰς σῦα δίκαιον, ἢ εἰς μίαν ἀγωγὴν, ἀλλὰ εἰς ὅλον τὸ δίκαιον ὁπᾶ εἶχεν ἐκεῖνος ὁποῦ ἀπέθανεν· οἷον ὡς ἐπὶ παραδείγματος, ἀπέθανεν ὁ Πέτρος ὁπᾶ εἶχε τὸ Γρηγοριανὸν χωράφι, κὴ τὸν ἐκληρονόμησεν ὁ Παῦλος· ὁ Παῦλος ζητεῖται ἰσχυρῶς νὰ πληρώσῃ τὰ ρ. μόδια τὸ σιτάρι, ὅτι ἐγίνη διάδοχος ὅλε τοῦ δικαίε τοῦ Πέτρε· διατὶ ὁ διατιθέμενος κληρονόμος, κὴ ὅσαις ἀγωγαῖς εἶχεν ἐκεῖνος ὁποῦ ἀπέθανεν, εἴτε φροσωπικαῖς, εἴτε φραγματικαῖς, τὰς ἔχει κὴ ὁ κληρονόμος· κὴ εἰς ὅσα ἦτον ὑποκείμενος ἐκεῖνος ὁποῦ ἀπέθανε, κὴ ἦτον σῦοχος, ὑπόκειται κὴ ὁ κληρονόμος τε· μόνον εἶναι αἱ οὐσιακαὶ, ἤτοι αἱ φραγματικαὶ ἀγωγαὶ, κὴ τὰ προνόμοια· οἷον τὶ λέγω, ὑποχέθη ὁ ἀποθανὼν Πέτρος νὰ δώσῃ ρ. φλωρία, ἀναγκάζεται κὴ ὁ κληρονόμος νὰ τὰ δώσῃ· ἀγόρασεν ἐκεῖνος ὁποῦ ἀπέθανεν ἀπὸ τινὰ κάνενα ἀπόκτημα, κὴ δὲν ἐπρόφθασε

νὰ

νὰ τὸ παραλάβῃ, ὁ κληρονόμος τε ἠμπορεῖ νὰ βιάσῃ ἐκεῖνον ὁποῦ τὸ ἐπούλησε νὰ τοῦ τὸ παραδώσῃ. Εἶχεν ἐκεῖνος ὁποῦ ἀπέθανεν ἀγωγὴν μὲ σ̓ένα διὰ σ̓ένα πρᾶγμα ὁποῦ τοῦ ἐπράτει, ἢ σπῆτι, ἢ ἄλλο τίποτες, ἔχει παύτην τὴν ἀγωγὴν καὶ ὁ κληρονόμος τε· καθὼς καὶ τὸ ἀνάπαλιν· ἀνίσως ὁ ἀποθανὼν ἐπράτει τινὸς πρᾶγμα, ἢ σπῆτι, ζητεῖται ὁ κληρονόμος τε δι' αὐτό· ἀμὴ ἀνίσως καὶ εἶχεν ἀγωγαῖς ὁ ἐν διαθήκῃ ἀποθανὼν, ἢ ἦτον ὑποκείμενος εἰς ἀγωγὰς, ὄχι πραγματικὰς, ἀλλὰ προσωπικὰς, ἢ τὸ ἀνάπαλιν πρὸς τιμωρίαν, αὗται αἱ ἀγωγαὶ δὲν διαβαίνεν εἰς τοὺς κληρονόμους τοὺς διαδόχους παντὸς δικαίε, πάρεξ ἂν ἐκινήθησαν εἰς τὰ κριτήρια· οἷον ὁ Πέτρος ἔτι ζῶντας ὑβρίσθη μὲ τὸν Παῦλον, καὶ ἄρμωσεν ἡ περὶ ὕβρεως ἀγωγὴ κατὰ τοῦ Παύλε· ἡ ὁποία ἀγωγὴ δὲν γυρδίει, οὔτε ἀνακαλεῖ κάνενα πρᾶγμα ὁποῦ νὰ ἔλειψεν ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ Πέτρε, ἀλλὰ ζητεῖ ἐκδίκησιν εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ὑβρισθέντος· ἢ τὸ ἀνάπαλιν ὕβρισε τινὰ, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν περὶ ὕβρεως ἀγωγὴν, αὗται αἱ ἀγωγαὶ δὲν διαβαίνουσιν εἰς τοὺς κληρονόμους, ὅτι δὲν εἶναι μέρος τῆς περιουσίας, ἀλλὰ σβύνυνται μὲ τὸν θάνατον ἐκείνων ὁποῦ ἔσφαλαν, πάρεξ ἂν ἐκινήθησαν εἰς τὰ κριτήρια ζῶντες καὶ τὰ δύω μέρη, τότε διαβαίνουν καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους.

Εἰς ἐκείνες ὁποῦ πίπτει ἡ κληρονομία, ἐκεῖ πίπτει καὶ ἡ Ἐπιτροπεία, πλὴν τῆς Γωναικός.

Σχόλιον.

Τὸ ἐπιτροπεύειν καὶ εἰς τὸ παλαιὸν, καὶ τώρα εἶναι βάρος, καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐδίδετο εἰς τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ ὄχι ὅπως ἤθελε λάχῃ· οἷον ἀνίσως καὶ ἀπέθανε τινὰς χωρὶς διαθήκην, καὶ ἄφησεν σ̓ένα, ἢ δύω παιδία ἀνήλικα, ἤτοι μικρότερα ἀπὸ τὰς ἰδίας χρόνας· τὰ τοιαῦτα παιδία χρειάζονται Ἐπίτροπον, καὶ γυρδίει ὁ Αὐθεντὴς τὸ τόπε, ἢ ὁ Κριτὴς ποῖον νὰ δώσῃ Ἐπίτροπον, καὶ μανθάνει ἀπὸ τὸν Νόμον, ἤτοι τὸ παρὸν Κεφ. ὅτι ἐκεῖνον κάμε Ἐπίτροπον τῶν παιδίων ὁποῦ φροτιμᾶται εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· τέλος ἐκεῖνος ὁποῦ φροτιμᾶται εἰς τὴν κληρονομίαν τῶν παιδίων, ἂν ἀποθάνῃ, ἐκεῖνος νὰ δεχθῇ καὶ τὸ μέρος τῆς Ἐπιτροπῆς· διατὶ λέγει, ὅπε εἶναι ἡ κληρονομία, ἐκεῖ καὶ ἡ ἐπιτροπεία· οἷον τὰ παιδία ἔχασιν Ἀδελφὸν, ὁποῦ τὸς ἐκυβέρνησε φροπτεράτες, ἔχασι καὶ Θείες, ὁ Ἀδελφὸς αὐτῶν ἐπιτροπεύει, ὅτι αὐτὸς φροτιμᾶται ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας εἰς τὴν κληρονομίαν. Αὐτὰ γίνονται πλὴν τῆς Γωναικός· διατὶ ἂν καὶ φροτιμᾶται ἡ Γυνὴ εἰς τὴν κληρονομίαν, ἀλλὰ εἰς ἐπιτροπείαν δὲν βαίνεται· διότι λέγει ὁ νόμος, ἡ Γυνὴ πολιτικὸν ὀφφίκιον δὲν μεταχειρίζεται, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι μάλιστα πολιτικὸν ὀφφίκιον· οἷον ἐὰν τὰ παιδία ἔχασιν Ἀδελφὸν ὁποῦ τὴν ἐκυβέρνησε φροπτέρα ὁ Πατέρας τες, ἔχασι καὶ Θείες ἀπὸ τὸν Πατέρα, καὶ τὴν Μητέρα, εἰς μὲν τὴν κληρονομίαν φροτιμᾶται ἡ Ἀδελφὴ, εἰς δὲ τὴν ἐπιτροπείαν δὲν σεβαίνει. Ἴξδρε δὲ, ὅτι εἰς μίαν ὑπόθεσιν ἐπιτροπεύει ἡ Γυνὴ, ἀνίσως καὶ χηρεύσῃ, καὶ τῆς ἀπομείνῃ παιδία ἀνήλικα, καὶ δὲν δευτερογαμβρεύθῃ, ἐπιτροπεύει αὐτῶν.

Δὲν

Δὲν δύναται ν' ἀφήσῃ τινὰς εἰς τὸν κληρονόμον τε περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἔχει.

Ὅτι ἀπὸ δόλον τε ἀποθανόντος κρίνεται ὁ κληρονόμος εἰς τὸ μερτικὸν ὁποῦ τοῦ ἔλθη ἀπὸ τὴν κληρονομίαν, ἀρκετὸν εἶναι ὅσον ἔλαβε νὰ ζημιοῦται.

Ἐὰν κάμῃ κανεὶς διαθήκην, καὶ ἀφήσῃ κληρονομίαν εἰς ἀνθρώπους ὁποῦ καταδικασθῶν εἰς τιμωρίαν, ὡσὰν νὰ μὴ τὴν ἔγραψε, λογίζεται.

Περὶ ἐκείνε ὁποῦ λαμβάνει Γωναῖκα παρανόμως ἐκείνην, τῆς ὁποίας εἶναι Ἐπίτροπος.

Ἐὰν κάμῃ κανεὶς παρανομίαν, καὶ πάρῃ Γωναῖκα ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἦτον Ἐπίτροπος, δὲν δύναται αὐτὸς νὰ κληρονομήσῃ τίποτες, ἐὰν ἀποθάνῃ ἐκείνη ἀπὸ τὴν διαθήκην της· ἀμὴ ἂν ἀποθάνῃ αὐτὸς, ἐκείνη τὸν κληρονομεῖ.

Ἐκεῖνος ὁποῦ προδώσει τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, εἰς μαρτυρίαν δὲν πιάνεται, ὔτε διαθήκην κάμνει, ὔτε κληρονομεῖ τινά· αὐτὸν δὲ νὰ τὸν κληρονομῶν χωρεῖς διαθήκην Χρισιανοὶ Συγγενεῖς τε.

Ἐὰν ἀφήσω τὸν Πέτρον, καὶ τὰ παιδία τῶ Ἀδελφῶ με κληρονόμους, καὶ εἰπῶ, ὅτι ὅξ ἴσε νὰ εἶναι, ὅλοι ὅξ ἴσε κληρονομῶσιν· οἱ δὲ καὶ δὲν εἰπῶ ἔτζι, πέρνει ὁ Πέτρος τὸ ἥμισυ, καὶ τὰ παιδία τῶ Ἀδελφῶ με τὰ ἥμισυ.

Περὶ Ἀποκαταστάσεως Κληρονομίας.

Εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς κληρονομίας δὲν φέρονται οἱ καρποὶ, πάρεξ μόνον αὐ ἀπεράσῃ χρόνοι πολλοὶ, ἀφότις ἔγινεν ἡ ἀπόφασις νὰ πάρῃ τὴν κληρονομίαν, ἢ αὐ εἶπεν ἐκ στόματος ἔτζι ἐκεῖνος ὁποῦ ἄφησε τὴν κληρονομίαν, ὅτι μὲ τὸν καρπὸν νὰ τὴν δώσεν, καὶ λογίζεται εἰς Φαλκίδιον· διότι ἐκεῖνος ὁποῦ ζητεῖ νὰ τὸ δώσεν κληρονομίαν, φαίνεται πῶς νὰ ζητῇ ἐκεῖνο ὁποῦ εἶναι τῆς κληρονομίας, οἱ δὲ καρποὶ δὲν λογίζονται τῆς κληρονομίας, ἀλλὰ τῶν πραγμάτων.

Εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς κληρονομίας, καὶ τὰ ἐνοίκια, καὶ διάφορα φέρονται ὡς καρποὶ, καὶ δὲν παραλάσσεν ποσῶς ἀπὸ τὰ ἄλλα χρέη τὰ θελήματικὰ ὁποῦ πληρώνονται εἰς τὸν χρόνον, ἢ εἰς τὸν μισὸ· καὶ ὅσα ἔλαβεν ὁ κληρονόμος μὴ κάμνωντας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν καιρὸν, δὲν ζητῶνται· ἀμὴ ἀνίσως, ὁποίας λογῆς εἶναι πῶρα ἡ κληρονομία, γυρδίῃ ἐκεῖνος ὁποῦ ἠξιώθη τὴν ἀποκατάστασιν νὰ ἀποκατασταθῇ, πρέπει νὰ εἰσακουσθῇ· καὶ ταῦτα μὲν διὰ ἐκείνες ὁποῦ ὁ διαθέμενος ἔχει νὰ λάβῃ τόκες, ἢ ἐγεώργησε χωράφια· διατὶ ἀνίσως αὐτὸς ὁ κληρονόμος ἐδανείσεν, ἢ ἐγεώργησεν, ἐπειδὴ εἰς ἐδικήν τε ζημίαν, καὶ διάφορον δανείζει, καὶ ξοδιάζει εἰς τὴν γεωργίαν, ἐδετίποτες ἀπ' αὐτὰ δίδει εἰς τὸν φειδικομμισάριον, ὅταν δὲν κάμνῃ ὑπέρθεσιν καιρῶ.

Τὰ παράνομα, καὶ καταγέλασα θελήματα, ὁποῦ κανεὶς μὲ τοιαύτην γνώμην ἀφήσει εἰς τὴν διαθήκην τῆς κληρονομίας, λεγάτα, καὶ χωρεῖς ταύτην τὴν παράνομον γνώμην αὐτὰ δίδονται. Βιβ. λε. Τιτ. α. Κεφ. μθ'.

Περὶ Κληρονομίας παίδων φυσικῶν.

Ε'ὰν ἔχῃ κανεὶς παιδία νόμιμα, ἤγουν γνήσια, δὲν δύναται νὰ ἀφήσῃ εἰς τὰ νόθα καὶ σκότια παιδία, μήτε εἰς τὰ φυσικὰ ὁπὸῦ ἔχει ἀπὸ παλλακίδα περισσότερον ἀπὸ μίαν ἐγγίαν, καὶ τῆς Μητρὸς αὐτῶν· εἰ δὲ μόνον ἡ παλλακὶς εἶναι, νὰ τῆς ἀφίνῃ τὸ ἥμισυ τῆς ἐγγίας, ἢ νὰ τῆς χαρίσῃ· εἰ δὲ κὴ δὲν ἔχῃ γνήσια τέκνα, ἢ κἀνένα ἀπὸ τὲς ἀνιόντας, εἰς τὲς ὁποίες κάμνει χρεία κατὰ τὲς νόμες νὰ ἀφήσῃ μέρος τὶ ἀπὸ τὰ πράγματά τε ἐκεῖνος ὁπὸῦ κάμνει τὴν διαθήκην, τότε ἔχει ἄδειαν νὰ γράφῃ τὲς φυσικὲς παῖδας κληρονόμες καὶ εἰς δώδεκα ἐγγίας. εἰδὲ ἔχῃ τινὰς τῶν ἀνιόντων, νὰ τὲς ἀφίνῃ τὴν νόμιμον κληρονομίαν, καὶ τὸ ἐπίλοιπον ἔχει ἄδειαν νὰ τὸ ἀφίνῃ εἰς τὰ φυσικά τε παιδία· εἰ δὲ καὶ ἀποθάνει χωρὶς διαθήκην, ἐπῆτοι ὁπὸῦ ἔχεν τὲς φυσικὲς παῖδας, δύω ἐγγίας μόνον νὰ πέρνῃ τὸ φυσικὸν παιδίον μαζὴ μὲ τὴν Μητέρα τε νὰ τὰ μοιράζεν, τετέσι νὰ λαμβάνῃ καὶ ἡ Μητέρα μερτικὸν, ὡσὰν τὰ φυσικὰ παιδία, ἐὰν δὲν ἔχῃ γνήσια παιδία· εἰ δὲ κὴ ἔχῃ γνήσια παιδία, καὶ ἔτω νὰ μὴ κληρονομῶν τίποτες χωρὶς διαθήκην τὰ νόθα, μόνον νὰ τρέφεν τὰ γνήσια παιδία κατὰ τὴν δωάμινες τὰ φυσικὰ παιδία τῶ Πατρός τες, ἀπὸ τὸ μερτικὸν, κὴ μέτρον ὁπὸῦ ἐκληρονόμησαν ἀπὸ τὸν Πατέρα τες.

Ε'ὰν Πατὴρ κάμῃ τὸν νόθον τε γνήσιον Υἱὸν, μόνον τῶ Πατρός τε γίνεται γνήσιος, ἐχὶ δὲ κὴ τῶν κατιόντων, ἢ ἀνιόντων, ἢ τῶν ἐκ πλαγίου Συγγενῶν αὐτῶ, οὐδὲ κληρονομεῖ αὐτὲς, οὐδὲ κληρονομεῖται ἀπ' αὐτὲς χωρὶς διαθήκην.

Ἡ Γυναῖκα ὁπὸῦ εἶναι Συγκλητικὴ, ἢ μεγάλε Ἄρχοντος, κὴ νὰ γεννήσῃ παιδίον ἀπὸ πορνείαν, δὲν ἠμπορεῖ ὅτε ζῶντάς της, ὅτε ἀποθνήσκοντας νὰ τῶ χαρίσῃ τίποτες, ἢ νὰ τὸ βάλῃ εἰς τὴν διαθήκην κληρονόμον μὲ τὰ ἄλλα της γνήσια παιδία· εἰ δὲ κὴ εἶναι κάμμία δύγενὴς, καὶ ἐλεύθερα, κὴ ἔχει ἐκ πορνείας Υἱὸν, δύναται νὰ τὸν ἀφήσῃ κληρονόμον, ἐπειδὴ κὴ αὐτὴ κληρονομεῖ τοῦτον, πάρεξ μόνον αὐ τὸν ἔχῃ ἀπὸ ἐμποδισμένον Γάμον.

Τὰ φυσικὰ παιδία ὁπὸῦ νὰ γεννηθῶν ἀπὸ διαφόρες παλλακὰς δὲν κληρονομῶσι τὸν ἴδιον Πατέρα, ὅταν ἔχῃ νόμιμα παιδία, ἢ Γυναῖκα, ἢ ἄλλες κληρονόμες, μόνον τρέφονται ἀπὸ τὲς κληρονόμες τῶ Πατρός τες, ὅταν δὲν γίνῃ διαθήκη.

Τὸ παιδίον ὁπὸῦ εἶναι ἐκ πορνείας γεννημένον, οἱ ἐκ τῶ Πατρὸς αὐτῶ Συγγενεῖς δὲν τὸ κληρονομῶσιν, ἐπειδὴ κὴ Πατέρα γνωστὸν δὲν ἔχει, μόνον ἡ Μητέρα τε, κὴ Ἀδελφοὶ τῆς Μητρὸς αὐτῶ τὸ κληρονομῶν.

Ὅσοι γεννηθῶν ἐκ πορνείας κληρονομῶν κὴ τὴν ἀπὸ Μητέρα Μάμμην αὐτῶν, ἐὰν χωρὶς διαθήκην ἀποθάνῃ.

Ἐὰν ἀποθάνῃ κανεὶς χωρὶς διαθήκην, καὶ ἀφήσῃ παιδία φυσικὰ, καὶ ψυχοπαίδια, ὅλα ὁξ ἴσε κληρονομῶν.

Ὅσα ἀφίνει τῶν φυσικῶν τε παιδίων ἐκεῖνος ὁπὸῦ ἀποθάνῃ, ὅταν ἔχῃ Ἀδέλφια κὴ Μητέρα, τόσα ἀφίνει κὴ τῶ θετῶ παιδίε.

Ἐκεῖ-

Ἐκεῖνος ὁπὸῦ πάρῃ παιδίον θετὸν, ὅλον καλόν τε θέλει νὰ τοχάζεται, κὴ νὰ ἔχῃ σύνοιαν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τε, καὶ ἀναγκάζεται νὰ τῶ ἀφήσῃ τὸ δ'. μέρος τῶν πραγμάπων τε.

Ὁ θετὸς Υἱὸς, ἐὰν ἀποθάνῃ ὁ θετὸς Πατὴρ αὐτῶ χωρὶς διαθήκην, δύναται νὰ σέβῃ εἰς τὴν κληρονομίαν τῶ θετῶ Πατρὸς αὐτῶ, ἐπειδὴ ἂν κάμῃ διαθήκην, κὴ δὲν τῶ ἀφήσει τίποτες, δὲν δύναται νὰ πάρῃ τίποτες ἀπὸ τὴν κληρονομίαν αὐτῶ, ὅτε νὰ ἐναντιωθῇ τὴν διαθήκην, ὅτε νὰ τὴν καπηγορήσῃ· διότι δὲν ἔχει κάμμίαν ἀνάγκην ὁ θετός τε Πατὴρ νὰ τὸν γράφῃ κληρονόμον, ὅτε νὰ τὸν κάμῃ ἀπόκληρον εἰς τὸ δ'. μέρος ὁπὸῦ τοῦ τυχαίνει.

Ἐὰν τὸν θετόν με Υἱὸν ποιήσω αὐτεξούσιον, ὄχι μόνον ἂν ἀποθάνω χωρὶς διαθήκην δὲν κληρονομεῖ, ἀλλ' ὐδ' ἐὰν εἰς τὴν διαθήκην με τὸν ἐνθυμηθῶ, ἠμπορεῖ νὰ φέρῃ κάμμίαν ἐναντιότητα· διότι ἔπαυσε νὰ ὀνομάζεται ὁ τοιοῦτος θετὸς, κὴ νὰ συναριθμῆται μὲ τὰ παιδία με.

Ἐὰν εἴπω εἰς τὸ προηποσύμφωνον τῆς Θυγατρός με, ὅτι νὰ μὴ θαρρῇ πλέον τίποτες ἀπὸ τὴν κληρονομίαν με, δὲν πιάνεται, διότι τὰ ἰδιωτικὰ σύμφωνα, δὲν προκρίνονται ἀπὸ τὸ κοινὸν, καὶ νόμιμον σύμφωνον.

Ὅσοι ἀποθάνῃ χωρὶς διαθήκην, κὴ ἔχῃ συγγενεῖς ἐκ πλαγίε, καὶ παιδία κὴ σκλάβες, ἐλευθερῶνται οἱ σκλάβοι, κὴ δὲν δύναται ὁ κληρονόμος, ὅτε ὁ συγγενὴς ὁπὸῦ κληρονομήσει χωρὶς διαθήκην νὰ σύρῃ τίνες εἰς δουλείαν· δίδοται κὴ τὸ τρίτον μέρος τῶ βίε αὐτῶ εἰς ψυχικὰ ἐκ συνηθείας, καὶ ἡ τιμὴ τῶν δούλων ὁποῦ ἐλευθερωθοῦν, λογίζεται διὰ τὸ τρίτον.

Ἡ Μήτηρ ἐὰν μὴ ζητήσῃ Ἐπίτροπον τῶ παιδίε της, κὴ ἀποθάνῃ ἀνήλικον, δὲν τὸ κληρονομεῖ· εἰ δὲ κὴ γένῃ νόμε ἡλικίας, κὴ τότε ἀποθάνῃ, καλῶς αὐτὸ κληρονομεῖ.

Οὔτε ὁ Πατὴρ δύναται νὰ χαρίσῃ τῆς Μητρὸς τῶν παιδίων τε, ὅτε ἡ Μήτηρ τῶ Μητρὸς τῶν παιδίων τες εἰς τὴν ζωὴν τες, ὅτε εἰς τὸν θάνατον νὰ ἀφήσῃ περισσότερον, παρὰ ὅσον τυχαίνει εἰς κάθε παιδὶ μερτικὸν, κὴ ὄχι περισσότερον. Εἰ δὲ κὴ εἶναι πολλὰ παιδία, κὴ κάθ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἔχει μερτικὸν ἴσια, περισσότερον νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ πάρῃ ὅτε Μητρὸς, ὅτε Μητρυᾶ ἀπὸ ὅτι τυχαίνει ἑνὸς παιδίε· ἀμὴ ἀνίσως κὴ ἐκεῖνα ὁπὸῦ ἀπόμειναν δὲν εἶναι ἴσια μερισμένα, ἀνάγκη εἶναι τόσον μερτικὸν νὰ πέρνῃ ὁ Μητρυὸς ἀπὸ κάθε λογῆς φιλοτιμίαν τῶ Γονέως, ὅσον κληρονομεῖ ἐκεῖνο τὸ παιδίτε, ὁπὸῦ ἔχει τὸ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν περισσίαντε, ἢ ὁπὸῦ τὸ ἄφησε μὲ τὴν τελευταίαντε θέλησιν, ἢ τῶ τὸ ἐχάρισε ζῶντας.

Περὶ Ἀφροίκε Γυναικός.

Εἴτις λάβῃ νόμιμον Γυναῖκα πτωχὴν χωρὶς φροῖκα, καὶ ἀποθάνῃ φρονπότερα ὁ Ἄνδρας, ἐὰν ἕως τρία παιδία ἔχῃ ὁ Ἄνδρας τες, κἂν ἀπ' αὐτὴν, κἂν ἀπὸ ἄλλην, τὸ δ'. μέρος τῶ βίε τῶ Ἀνδρός τες νὰ πέρνῃ· κὴ φρῶτον νὰ διγάζεν τὸ χρέος τῶ Ἀνδρὸς ἀπὸ τὸν βίον τε, καὶ τὸ ἐπί μενέι νὰ λαμβάνῃ τὸ δ'. μέρος· ἔτζι ὅμως, ὥστε ἡ ποσότης νὰ μὴν

μλω ὑπερβαίνῃ τὰς ρ. λίτρας χρυσίε· ϗ ἐαν εἶναι πεϱισσότϱα τὰ παιδία, νὰ γίνεται ὁ βίος μεϱτικὰ ὅσα εἶναι τὰ παιδία μὲ τὸν λόγε της, ϗ νὰ λαμβαίνῃ ϗ αὐτη σῶα μεϱτικὸν, ὡσαν σῶα παιδίον, ϗ νὰ τὸ ἔχῃ μόνον διὰ τλω κυβέϱνησίν της, τλω δὲ δεσποτείαν νὰ τλω φυλάττῃ διὰ τὰ παιδία της, αν εἶναι τὰ παιδία ἀπὸ λόγε της· εἰ δὲ ϗ δεν ἔχῃ παιδία, φοσάζομεν νὰ τὰ ὀείζῃ, ϗ νὰ τὰ ἐξεσιάζῃ ὡς ἐδικά της φϱάγματα, ὁπε ἦλθον εἰς τὸν λόγε της ἀπὸ τὸν βίον τε Ἀνδϱός της. Εἰ δὲ ϗ ἡ τῆς ἀφήσῃ ὁ Ἄνδϱας της τίποτες χάϱειν ὀλιγώτεϱλω ἀπὸ τλω μοῖϱαν ὁπε εἴπαμεν, νὰ ἀναπληϱώνεται, ϗ νὰ ἀπογεμώζῃ· εἰ δὲ ἔχῃ ἡ Γυναῖκα τίποτες φϱάγματα ἐδικά της εἰς τὸ σπῆτι τε Ἀνδϱός της, ἢ ἄλλε πεθενὰ ἀφημένα, νὰ τὰ ὀείζῃ, ϗ νὰ τὰ ἐξεσιάζῃ ὡς ἐδικά της πϱάγματα ἀπαϱασάλευτα· ϗ ταῦτα λέγομεν ἐαν ἦτον ἡ Γυναῖκα πτωχὴ, ϗ δεν ἤφεϱε τίποτες πϱοῖκα, εἰς τόσον ὅτι ἐπειδὴ ὁ Ἄνδϱας ἀπέθανε πλέσιος, νὰ μλω ἀπομείνῃ ἔτε αὐτὴ ὁπε ζῇ ακόμι πτωχή· εἰ δὲ ϗ εἶναι πλεσία, ϗ πϱοῖκα δεν ἤφεϱε, δεν εἶναι δίκαιον ἔτε αὐτὴ νὰ πάϱῃ τίποτες ἀπὸ τὸν βίον τε Ἀνδϱός της, ϗ νὰ παϱαβαϱῶῃ τὰ παιδία της. Τῦτο ἐπικϱατεῖ ϗ εἰς τὸν Ἄνδϱα, ὅταν δεν δώσῃ πϱογαμιαίαν δωϱεάν· ὄντας γὰϱ πτωχὸς θέλει πάϱῃ τὸ δ'. μέϱος ἀπὸ τῆς πεϱισσίας τῆς γυναικός.

Ἡ δὲ νβ'. Νεαϱὰ τε Κυϱε Λέοντος λέγει ἔτζι, ϗ ταύτλω τλω νομοθεσίαν θέλοντας νὰ διοϱθώσῃ ἡ Βασιλεία με, φοσάζει νὰ ἔχῃ ἡ Γυναῖκα τλω τοιαύτλω μοῖϱαν εἰς τλω ἐξεσίαν της νὰ τλω ὀείζῃ, ϗ νὰ τλω κυϱιεύῃ χωεὶς ἄλλο, ϗ νὰ μὴ χϱεωσῇ ἄλλο τίποτες τῶν παιδίων, ἔξω ἀπὸ τὰ μέϱος τε Φαλκιδίε ὁπε τὸς τυχαίνει, ἐαν φυλάξῃ δηλαδὴ τὴν τιμλω τε Ἀνδϱός της, ϗ δεν ἔλθῃ εἰς Γάμον δεύτεϱον· εἰ δὲ ϗ ἔλθῃ εἰς Γάμον δεύτεϱον, ξεπεύτει χωεὶς ἄλλο ἀπὸ τὴν ἐξεσίαν ὁπε τῆς ἐδώκαμεν, ϗ λαμβαίνει ὅλα τὰ πϱάγματα τε Πατϱὸς οἱ παῖδες ἀφ' ἧς ἀποθαίνῃ ἡ Μήτηϱ.

Τὰ παιδία ὁπε γεννηθεν ἀπὸ ἄπϱοικον Γυναῖκα ἐαν ἀποθαίνῃ οἱ γονεῖς αὐτῶν χωεὶς διαθήκλω, ἐξ ἴσε κληϱονομεῦσι μὲ τὰ ἄλλα παιδία ὁπε ἐγεννήθηκαν ἀπὸ τλω ἄλλλω Γυναῖκα ὁπε εἶχε πϱοῖκα, ϗ δεν εἶναι καμμία διαφοϱὰ εἰς ταῦτα, ϗ εἰς ἐκεῖνα.

Ἐαν Αὐθεντικὸς ἄνθϱωπος εἶναι ὁ χϱεώσης, ϗ ἡ κείσις εἶναι ϖϱοσωπικὴ, εἰς ὅλες τὲς κληϱονόμες ἁϱμόζει· εἰ δὲ ϗ εἶναι ἀποθηκαία, μόνον εἰς ἐκεῖνον, ὁπε κϱατεῖ τὸ ἐνέχυϱα.

Πεϱὶ τῶν εἰς Γνησιότητα Ἀναφωνεμένων παίδων φυσικῶς.

Ἔτις ἔχῃ Υἱὸν, ἢ Θυγατέϱα ἀπὸ ποϱνείαν ἀπὸ ἐλεθέϱας Γυναικὸς, μὲ τλω ὁποίαν ἠμποϱεσε νὰ ἔλθῃ εἰς Γάμε κοινωνίαν, ϗ εἴποι εἰς ὁμολογίαν ὁπε νὰ εἶναι Νοταϱικὴ, ἢ γϱαμμένη ἀπὸ τὸ χέϱι τε, ϗ νὰ εἶναι ὑπογεγϱαμμένοι τϱεῖς μάϱτυϱες ἀξιόπιστοι, εἴτε εἰς διαθήκλω, εἴτε εἰς ἄλλας τίποτες ἐνθυμήσεις τῶν πϱάξεων αὐτε, πῶς εἶναι Υἱός τε. ἢ Θυγατέϱα τε, ϗ δεν ϖϱοσθέσει νὰ εἰπῇ φυσικὸς, ἢ φυσικὴ, οἱ τοιῦτοι παῖδες γνήσιοι λογίζονται· ϗ οἱ νόμοι οἱ ἐδικοί μας τὲς δίδεν νὰ κληϱονομήσεν εἰς ὅλα, ὡσαν ϗ τὰ γνήσια παιδία· διότι ἀπ' αὐτε φαίνεται πῶς

πῶς νὰ εἶχε μὲ τλω Μητέϱας νόμιμον Γάμον· εἰ δὲ ϗ ϖολλὰ παιδία ἔχῃ κανεὶς ἀπ' αὐτλω, ϗ μαϱτυϱήσῃ μόνον διὰ σῶα ἀπ' αὐτὰ τοιαύτλω μαϱτυϱείαν, φθαίνει ϗ διὰ τὰ ἄλλα παιδία ἡ τοιαύτη μαϱτυϱεία τῦ Πατϱὸς νὰ λάβῃ τὰ δικαιώματα ἀπὸ τὲς Νόμες.

Πεϱὶ Γαμικῶν.

Ἡ Μήτηϱ ὁπε δεν δευτεϱοϋπανδϱεθῇ, ϗ πάθε Γονεὺς ὁπε δεν ἔλθῃ εἰς β'. Γάμον, λαμβαίνει διὰ τλω κυβέϱνησίν της ἔξω ἀπὸ τλω ϖϱογαμιαίαν δωϱεάν, ϗ μεϱτικὸν ὡσαν σῶα ἀπὸ τὰ παιδία. Τῦτο δὲ γίνεται εἰς ἐκείνες ὁπε τὲς χωείσει ὁ Θάνατος, ϗ ὄχι εἰς ἐκείνες ὁπε χωεθεν μὲ διαζύγιον· εἰς τὰ παιδία δὲ τυχαίνει ὅλα τὰ γαμικὰ κέϱδη, ϗ τὸ μεϱτικὸν ὁπε πάϱει, ὅλα τῶν παιδίων τες εἶναι κατὰ δεσποτείαν μὲ ὅ,τι τϱόϖον ϗ αν διαλυθῇ τὸ συνοικέσιον, αν ϗ οἱ Γονεῖς αὐτῶν δεν δευτεϱοϋπανδϱεθεν, οἱ ὁποῖοι μόνον κατὰ χϱῆσιν τὰ ἔχεν, διὰ τλω χϱείαν τες δηλαδὴ ϗ νὰ τϱέφεν τὰ παιδία τες.

Σχόλιον.

Τῦτο τὸ Κεφάλαιον εἶναι ἐναντίον εἰς τὸν λόγε τε· διατὶ ἀϊσως ϗ ἡ Γυνὴ ὁπε δεν δευτεϱοϋπανδϱεθῇ, ἀλλὰ ϗ Ἄνδϱας ϖϱοσέτι ὁπε νὰ μὴ δευτεϱοϋπανδϱεθῇ, λαμβαίνει κοντὰ εἰς τλω χϱῆσιν τῶν κεϱδῶν ὁπε εἶναι ἀπὸ τὸν Γάμον, ϗ σῶα μεϱτικὸν παιδία ἀπὸ τλω ϖεϱισσίαν τε ἀποθανόντος μέϱες κατὰ δεσποτείαν, ὅταν ἀποθαίνῃ τὸ σῶα μέϱος, ϗ ὄχι μὲ διαζύγιον νὰ λυθῇ ὁ Γάμος· ϖῶς ἁϱμόζει ϖάλιν τὸ κάθε γαμικὸν κέϱδος ἀπὸ κάθε λογῆς λύσιν τῦ Γάμε ὁπε συνέβη, αν δεν δευτεϱοϋπανδϱεθῦν οἱ Γονεῖς, νὰ τὸ ϖέϱνεν τὰ παιδία; διατὶ κυείως διάλυσις τῶν Γάμων εἶναι ἐκείνη ὁπε κάμνει ὁ Θάνατος. Ἀνίσως λοιπὸν ἦν διάλυσιν τῦ Γάμε ὁπε συμβαίνει ἀπὸ τὸν Θάνατον ξεχωείζωντάς τλω ἀπὸ τὲς ἄλλας διαλύσεις, εἴπεν ἀπὸ ὅ,τι λογῆς διάλυσιν, ὡσαν (εἰς ἐκεῖνλω μόνλω τλω διάλυσιν τῦ Γάμε ὁπε συμβαίνει ἀπὸ Θάνατον· ἐκεῖνοι ὁπε δεν δευτεϱοϋπανδϱεθεν) νὰ ἤθελαν ἔχωσι κατὰ δεσποτείαν σῶα μέϱος ἀπὸ τὰ Γαμικὰ κέϱδη, ϗ εἰς τὲς ἄλλας λύσεις νὰ μὴ ἔχεν, ἔϖϱεπε νὰ ϖϱοθέσῃ τὸ, ἀπὸ κάθε ἄλλλω διάλυσιν, ϗ ἔτζι ἐφυλάττετο τέλειον, ἀνίσως ϗ δεν ἦτον ἄλλο καμμία νὰ ἐμποδίζῃ· ἀλλὰ λογιάζω ἡ δύο νεαϱαὶ, ἦτε γή. ϗ ἡ ϱζ'. μὲ τὸ νὰ εἶναι ἐναντίαι ἀνάμεσόντες· βάνωντάς ταις εἰς σῶα τὸ ἀλησμόνησε· διατὶ τὸ νὰ ἁϱμόζῃ κάθε γαμικὸν κέϱδος ὡς τὰ παιδία εἶναι τῆς γή. ϗ τὸ νὰ ϖέϱνεν σῶα μεϱτικὸν ἐκεῖνοι ὁπε δὲν δευτεϱοϋπανδϱεθῦν εἶναι τῆς ϱζ'. Ἀνίσως λοιπὸν ἡ μία ἀναιϱῇ τλω ἄλλλω, εἶναι ϗ ἐκείνη ἀνηϱημένη.

Εἶχε κάποιος Γυναῖκα, ϗ παιδία, ϗ ακόμι ὁπε ἔζη ἡ Γυναῖκά τε ἔκαμε τὰ παιδία αὐτεξέσια, ϗ ὕσεϱα ἀπέθανεν ἡ Γυναῖκα· ἔχει λοιπὸν ὁ Πατέϱας ἄδειαν νὰ πάϱῃ μίαν μοῖϱαν ἀπὸ τὰ Μητεικὰ ϖϱάγματα τῶν παιδίων, νὰ τὰ ἔχῃ διὰ τλω χϱείαν τε ἕως ὁπε ζῇ, ϗ τλω δεσποτείαν νὰ τλω ἔχεν τὰ παιδία τε, νὰ τὰ ἐξεσιάζεν τελείως μετὰ τὸν Θάνατον τῦ Πατϱὸς αὐτῶν· εἰ δὲ ϗ τὰ παιδία εἶναι ὑπεξέσια, ϗ ἀποθά-

θάνῃ ἡ Μητέρα τες, ἂν κ᾽ εἰς δεύτερον Γάμον ὁ Πατέρας τες ἔλθῃ, ὅλων τῶν πραγμάτων τῆς μητρὸς αὐτῶν αὐτὸς ἔχει τὴν χρῆσιν· εἰ δὲ κ᾽ ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατον τῆς Μητρὸς, κάμῃ ὁ Πατὴρ τὸν Υἱὸν αὐτεξούσιον, ἔχει ἄδειαν ὁ Πατέρας, τὰ μὲν ἥμισυ τῶν πραγμάτων τῆς Μητρὸς αὐτῶ νὰ τὰ ἔχῃ διὰ χρείαν τε ἕως ὅπε ζῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἥμισυ ὁ Υἱός· εἰ δὲ κ᾽ εἶναι πολλοὶ Υἱοὶ, καὶ τὸς κάμῃ ὅλος ὁ Πατὴρ αὐτεξουσίους ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατον τῆς Μητρὸς αὐτῶν, τότε δὲν δύναται ὁ Πατὴρ νὰ κρατήσῃ τὸ ἥμισυ, ἀλλ᾽ αὐγατίζει εἰς τὸν Υἱόν τε τόσον ἀπὸ τὸ ἥμισυ μέρος τε, ἀπόσα ἂν εἶναι περισσότερα τὰ παιδία, ἤγουν ἂν εἶναι δύο, τὸ ἥμισυ ἀπὸ τὲ ἡμίσεως· εἰ δὲ εἶναι τρία, τὰ δύο μερτικὰ ἀπὸ τὰ ἥμισυ δίδει τες· εἰ δὲ τέσσαρα, ἢ κ᾽ περισσότερα, τότε κάμνει τόσα μερτικὰ, ὅσα παιδία εἶναι, κ᾽ κρατεῖ κ᾽ αὐτὸς σὰν μερτικὸν, ὡσὰν σὰν ἀπὸ τὰ παιδία διὰ χρείαν τε· τὰ δὲ ἐπίλοιπα πράγματα τῆς Μητρὸς αὐτῶν τὰ δίδει τῶν παιδίων, πάρεξ μόνον ἐὰν θελήσουν τὰ παιδία μὲ τὸ θέλημά τες νὰ τὲ δώσουν κ᾽ ἄλλο τίποτες διὰ νὰ κυβερνηθῇ.

Ἡ Γυναῖκα ἀπὲ χηρεύσει, κ᾽ δὲν δύτερογαμβρεύθῃ νὰ ἔχῃ τὴν χρῆσιν τῆς πρὸ Γάμε δωρεᾶς, καθὼς ἐνομοθετήσαμεν κ᾽ προτήτερα, κ᾽ νὰ πέρνῃ σὰν μερτικὸν ἀπὸ τὸν βίον τὲ Ἀνδρός της, ὡσὰν σὰν ἀπὸ τὰ παιδία κατὰ δεσποτείαν, νὰ τὰ κάμνῃ εἴτι θέλει, διὰ νὰ φαίνεται κατὰ τὸν λόγον τῆς δεσποτείας, πῶς φέρει πρόσωπον καὶ αὐτὴ σὸς παιδία. Αὐτὰ τὰ ὅμοια κ᾽ εἰς Πατέρας, κ᾽ εἰς ἄλλες Γονεῖς, ὅπε δὲν δύτερογαμβρεύθεν, νὰ γίνωνται, καὶ νὰ κρατῶν θέλομεν νὰ εἶναι ἐδικά τες κατὰ δεσποτείαν, νὰ τὰ ὀρείζεν, νὰ τὰ κάμνεν ὅ,τι θέλει καὶ ζῶντες, καὶ εἰς τὸν θάνατόν τες, κ᾽ν τὰ πωλήσουν, κ᾽ν τὰ χαρίσουν τινός· εἰ δὲ καὶ δὲν ἀποζευώσουν, καὶ ἀπομείνουν μετὰ τὸν θάνατόν τες, κ᾽ δὲν τὰ ἀφήσουν τινὸς, νὰ τὰ μοιράζεν ὅλα τὰ παιδία ἐξ ἴσε, πάρεξ μόνον ἐὰν φανῇ κάνενα ἀχάριστον πρὸς τὸν Πατέρα, ἢ τὴν Μητέρα νὰ ξεπέσῃ ἀπὸ τὴν τοιαύτην φιλοτιμίαν.

Περὶ Ἐγκληματικῶν, Νεαρὰ τῆ Κυρῆ Λέοντος.

Θεσπίζομεν, ἐκεῖνοι ὁπὲ κατηγορηθῶν εἰς ἐγκλήματα, διὰ τὰ ὁποῖα ὀρίζουν οἱ Νόμοι θάνατον, ἢ σφετερισμὸν τῶν πραγμάτων τες εἰς τὸ δημόσιον, ἐὰν ἐλεγχθῶσι, καὶ καταδικασθῶν εἰς θάνατον, προσάζομεν νὰ μὴ κερδαίνουν οἱ Ἄρχοντες τὴν περιουσίαν τες, ὅτε τὸ τάγμα αὐτῶν, ὅτε τὸ δημόσιον, κατὰ τὰς παλαιὰς Νόμες· ἀλλ᾽ ἐὰν ἔχουν κατιόντας, αὐτοὶ νὰ ἔχουν ἐξουσίαν νὰ τὲς κληρονομῶν, χωρὶς ἐκεῖνα ὁπὲ ἀπόκτησαν ἀπὸ τὸ σφάλμα ὁπὲ κατεδικάσθησαν, εἰ δὲ καὶ δὲν ἔχουν παιδία, ἐγγόνια, μόνον ἀνιόντας, ἕως γ'. βαθμὲ νὰ τὲς κληρονομῶν· εἰς ἐκείνες δὲ ὁπὲ τὸ ἔγκλημά τες εἶναι ἐπιβλὴ κατὰ τῆς Βασιλείας, προσάζομεν νὰ φυλάττωνται οἱ παλαιοὶ Νόμοι.

Περὶ ἀτελῆς Διαθήκης.

Ἀπὸ ἀτελείωτον διαθήκην νὰ μὴ κληρονομῇ ὅτε Βασιλεύς.

Ἡ Διάταξις τὲ Νόμε λέγει, ἀπὸ ἀτελείωτον διαθήκην δὲν δύναται τι-

τινὰς νὰ κληρονομήσῃ, πάρεξ μόνον ἂν εἶναι παιδία, ἐγγόνια, τόσον ἀρσενικὰ, ὅσον καὶ θηλυκὰ νὰ κληρονομῶν τὲς ἀνιόντας· εἰ δὲ μαζὴ μὲ τὰ παιδία εἶναι καὶ ξένον πρόσωπον γραμμένον εἰς τὴν διαθήκην, ὅσον μὲν διὰ τὰ παιδία πιάνεται ἡ διαθήκη· εἰς δὲ ξένον πρόσωπον τίποτες δὲν ἀξίζει.

Περὶ Ἀδελφοποιΐας.

Οὐδὲ εἰς τὲς ξένες ὁπὲ κατοικοῦσιν ἔξω ἀπὸ τὴν Ῥώμην Ἀδελφοποιία νὰ γίνεται· εἰ δὲ κ᾽ γένῃ, κ᾽ γραφθῇ κανεὶς κληρονόμος ὡς Ἀδελφὸς, νὰ ξεπέσῃ ἀπὸ τὴν κληρονομίαν.

Περὶ Πτωχῶν.

Ε᾽ὰν δὲ ἀποθάνῃ κανεὶς πτωχὸς χωρὶς διαθήκην, καὶ δὲν ἔχῃ Συγγενεῖς, οἱ ἄλλοι πτωχοὶ νὰ κληρονομῶν αὐτόν.

Περὶ Μοναστηρίων δύτελῶν, Νεαρὰ τῆ Κυρῆ Λέοντος.

Εἰς ἐκείνες ὁπὲ ἀπαρατήσουν πτωχικὸν Μοναστήριον, προσάζομεν, καὶ νομοθετῶμεν, ὅτι ἂν γένῃ καταγραφὴ, ὅσα ἐπροσήλωσεν ἐκεῖνος εἰς τὸ Μοναστήριον, νὰ εἶναι τῆς Ἐκκλησίας· εἰ δὲ κ᾽ ἀποθάνῃ πρὸ τῆ νὰ γένῃ καταγραφὴ, ἐὰν ἔχῃ παιδία ἕως τρία τὸν ἀριθμὸν, νὰ πέρνῃ τὸ δ'. μέρος τὸ Μοναστήριον· εἰ δὲ καὶ εἶναι παραπάνω ἀπὸ τὰ τρία παιδία, συμβαίνει καὶ τὸ Μοναστήριον μὲ τὰ παιδία, καὶ ἀπὸ ὅλα τε τὰ πράγματα λαμβάνει σὰν μερτικὸν, ὡσὰν σὰν παιδί, δυγάζωντας ὅλα τὰ χρέη τε. Ἐὰν δὲ χωρὶς παιδία ἀποθάνῃ, καὶ ἀφήσῃ τὸν βίον τε εἰς τὲς Γονεῖς τε, εἰς δύω μερίζονται τὰ τίποτές τε· καὶ σὰν μερτικὸν πέρνει τὸ Μοναστήριον, τὸ δὲ ἕτερον μέρος τὸ πέρνουν οἱ Γονεῖς τε· εἰ δὲ κ᾽ δὲν ἔχῃ παντελῶς κληρονόμες, ὅτε κατιόντας, ὅτε ἀνιόντας, σεβαίνουν οἱ ἐκπλαγίε, κ᾽ μοιράζεν μὲ τὸ Μοναστήριον, κ᾽ αὐτοὶ μὲν ὅσοι καὶ αὐ εἶναι, λαμβάνουν τὸ τρίτον μέρος, κ᾽ τὸ διαμοιράζονται· τὸ δὲ Μοναστήριον λαμβάνει τὰ δύω μερτικά.

Νεαρὰ τῆ Πατριάρχε Κυρῆ Ἀθανασίε.

Προσάζομεν ἐκείνες ὁπὲ χηρεύσουν χωρὶς παιδία, νὰ μὴν ἁρπάζουν τὰ τίποτές τες, μήτε ἐκεῖνοι ὁπὲ ἔχουν τὰς ἐπισασίας τῆ δημοσίε, μήτε οἱ Αὐθεντότοποι ὁπὲ κατοικοῦν εἰς τὸν τόπον τες, ἀλλὰ τὸ γ'. μέρος τῶν πραγμάτων αὐτῶν νὰ τὸ πέρνῃ ἡ Ἡγεμονία, κ᾽ τὸ ἄλλο τρίτον νὰ ἐξοδιάζεται εἰς μνημόσυνα τῆ ἀποθανόντος, καὶ τὸ ἄλλο τρίτον νὰ τὸ πέρνῃ τὸ ζῶν μέρος· εἰ δὲ ἀποθάνῃ καὶ τὸ ἄλλο μέρος ὁπὲ ἦτον ζωντανόν, καὶ ἔλαβε τὴν κληρονομίαν, οἱ Συγγενεῖς τε νὰ τὸ κληρονομοῦν· ἐὰν δὲ ὅτε Συγγενεῖς ἔχει ἐκεῖνος ὁπὲ ἀποθάνῃ, νὰ εἶναι τὰ ἥμισυ τῆς Αὐθεντείας, κ᾽ τὰ ἥμισυ διὰ τὰ μνημόσυνά τε.

ΤΙΤΛΟΣ Θ'.

Περὶ τῦ Φαλκιδίυ.

Φαλκίδιος εἰς τὸν Νόμον εἶναι, ὅταν ἀπὸ σῦα φᾶγμα, ὁπῦ μετέχυν πολλοί, δίδεται μέρος τι εἰς κάθε σῦα ἀπὸ αὐτύς· τὸ ὁποῖον ἔχυσι συνήθειαν οἱ πολλοί, κὴ ὁ κοινὸς λαὸς νὰ τὸ ὀνομάζυν μερίδια· κὴ τῦτο λέγεται Φαλκίδιος ἀρσενικῶς, γράφεται καὶ Φαλκίδιον ὐδετέρως, ὡσαὺ νὰ εἰπῇ κανεὶς μερίδιον· καὶ εἶναι ἡ λέξις Ῥωμαϊκὴ, καὶ λέγυν τινὲς πῶς γίνεται ἀπὸ τῦ Φάλκυς, τὸ ὁποῖον δηλοῖ τὼ δρεπάνω, κὴ τὸ κόψιμον τῆς δρεπάνης, ὡσαὺ ὁπῦ τὰ μερίζομενα φάγματα ἐξ ἀνάγκης κόπτονται, ὡσαὺ μὲ μίαν δρεπάνω μὲ τὸν μερισμόν.

Ἡμαρτημένως ὅμως τὼ λέξιν ἔτοι διασαφῦσιν, ἡ δὲ ἀλήθεια τὸ ὀνόμα τῦ Φαλκιδίυ παράγεται ἐκ τῦ ἰδίυ Νομοθέτυ, Πυβλίυ Φαλκιδίυ καλυμένυ, ὅς τις ἐχρημάτισε Δήμαρχος τῦ Καίσαρος Σεβαςῦ. Ἐκ τύτυ ἐν λέγεται ὁ νόμος Φαλκίδιος, καθὼς κὴ ὁ Ἰυςινιανέιος, καὶ Θεοδοσιανὸς, ἐξ αὐτῶν τῶν Νομοθετῶν.

Ὁ Φαλκίδιος εἶναι ἕως δ'. παιδίων τὸ γ'. μέρος τῆς καθαρᾶς περιυσίας ὅλης· εἰ δὲ κὴ εἶναι περιασότερα παιδία, τὸ ἥμισυ τῆς περιυσίας. Εἰς τῦτο λοιπὸν τὸ λεγόμενον ἥμισυ τῆς περιυσίας σεβαίνυν ὅλοι, ὅσοι αὖ γραφθῦν εἰς Φαλκίδιον, ὕςερον ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν κληρονόμον ὁπῦ κληρονομήσει τὼ ἐπίλοιπον κληρονομίαν κατὰ τὼ τελυταίαν διάταξιν.

Εἶναι δυνατὸν νὰ λεγατάριη μέχρι τῦ ὀκταγγίυ· διατὶ τὸ τετράγγιον, τυτέςι τὸ γ'. τῆς κληρονομίας, φυλάττεται διὰ τὸν κληρονόμον.

Σχόλιον.

Καὶ τῦτο εἶναι τέτοιας λογῆς· ὁ Νόμος προσάτει, ὅτι νὰ κάμῃ κανεὶς τὸν βίοντα ὅλον δώδεκα μερτικὰ, καὶ εἰς δώδεκα μοιράζει ὁ Νόμος τοῦ καθ' ὑὸς τὸν βίον· κὴ τὰ δώδεκα γίνονται ἀπὸ τὰς τρεῖς τέσαρα· διότι τρεῖς φοραῖς ἀπὸ τέσαρα γίνονται δώδεκα· κὴ ἐπειδὴ παύτοτε τὸ γ'. μέρος φυλάττεται τῦ κληρονόμυ, κὴ τὰ ἄλλα δύω μερτικὰ εἰς τὼ ὀξυσίαν ἐκεῖνα ὁπῦ τὰ ἔχει εἶναι νὰ τὰ κάμνῃ ὅτι θέλει· λέγει ὁ νόμος, ὅτι ἔχει ἄδειαν νὰ λεγατάριη μέχρι τῦ ὀκτωγγίυ, διότι τὸ τετράγγιον, τυτέςι τὸ γ'. μέρος τῦ βίυ αὐτῦ φυλάττεται τῦ κληρονόμυ.

Οὕτως λοιπὸν ὁ Φαλκίδιος, ὅταν δὲν ἔχῃ τινὰς περιασότερα ἀπὸ τὰ δ'. παιδία, ἀλλὰ τέσαρα, ἢ ὀλιγώτερα, τὸ γ'. τῆς Πατρικῆς ὐσίας εἶναι, ὡσαὺ ὁπῦ τὸ γ'. μέρος δίδεται εἰς τὼ κληρονομίαν τῶν παιδίων, κὴ μοιράζεται ἴσια. Ὅταν δὲ ἔχῃ τινὰς περιασότερα παιδία ἀπὸ τὰ τέσσαρα, τὸ ἥμισυ τῆς περιυσίας τυ γίνεται Φαλκίδιον, κὴ ἀναγκάζεται ὁ Πατὴρ τὸ ἥμισυ τῆς περιυσίας τυ νὰ τὸ μερίζῃ τῶν παιδίωντυ, ὅπως ἐπίσης μεριθῶσι τὰ παιδία τὼ κληρονομίαν. Πρέπει λοιπὸν τὸν Πατέρα νὰ ξεχωρίζῃ, καὶ νὰ φυλάττῃ φρῶτον τῶν παιδίωντυ τὸ γ'. ἢ τὸ ἥμισυ τῆς περιυσίας τυ, κὴ ἔτζι τὰ ἐπίλοιπα φάγματά τυ νὰ τὰ μοιρά-

ράζῃ, κὴ νὰ τὰ κυβερνᾷ καθὼς θέλει. Τῦτο κάλλισα κὴ ἐπαινεμένα ἐτέθη ἀπὸ τὸν νόμον· διατὶ ἐκείνυς ὁπῦ τὺς αὐτάμωσεν ἡ φύσις, τύτυς πρέπει πρῶτον νὰ θεραπεύωμεν, κὴ ἐκεῖνο ὁπῦ πρέπει, κὴ τὺς τυχαίνει νὰ δώσωμεν πρῶτον, κὴ ὕςερα εἰς τὺς ἔξω νὰ γυρίσωμεν, καὶ νὰ κάμωμεν ἐκεῖνο ὁπῦ θέλομεν.

Εἰς τὸν Φαλκίδιον κάμνει χρεία νὰ εὔγυν τὰ χρεολογήματα τῦ ἀποθανόντος αὐθρώπυ πρῶτον, κὴ τὰ ἔξοδα τῆς ταφῆς, κὴ ἡ τιμὴ τῶν ἐλευθερωθέντων δέλων, κὴ εἴτι ἀπομείνυν, ἐκεῖνα λογίζονται καθαρὸς βίος, κὴ ἀπὸ τῦτα κρατεῖ ὁ κληρονόμος τὸ γ'. τὸ ὁποῖον λέγεται Φαλκίδιος.

Πρέπει νὰ ἰξεύρετε, ὅτι ὅταν εἶναι σῦας ξυός κληρονόμος, ὁ Υἱὸς λαμβαύει τὸ Φαλκίδιον σωσὸν ἀπὸ τὼ καθαρὼ περιυσίαν τῦ Πατρός· ὅταν δὲ εἶναι δύω Υἱοί, καὶ ὁ σῦας γίνεται κληρονόμος ὑπὸ τῦ Πατρὸς, καὶ ὁ ἄλλος Υἱὸς ἀπὸ μόνον τὸ Φαλκίδιον ἔχει νὰ πάρῃ, τότε ὁ κληρονόμος Υἱὸς ὡς κληρονόμος λαμβαύει ἅπασαν τὼ περιυσίαν τῦ Πατρὸς, κὴ ὡς Υἱὸς μοιράζει τὸ Φαλκίδιον μὲ τὸν ἄλλον Υἱὸν, ἤτοι τὸν Ἀδελφόν τυ· ὅτι ὁ Πατὴρ ἠμπορῦσε νὰ κάμῃ κὴ σῦα ξυόν κληρονόμον, καθὼς ἔναμε τὸν Υἱόν. Παραδείγματος χάριν, εἶχα τρεῖς Υἱὺς, Πέτρον, Παῦλον, κὴ Ἰωάννω· ἔδωσα τῷ Πέτρῳ λίτρας ί. καὶ τῷ Παύλῳ λίτρ. ς'. καὶ ἀποθνήσκωντας ἄφησα τὸν Πέτρον κληρονόμον, γράφωντας νὰ δώσῃ καὶ τῷ Ἰωάννῃ λίτραν μίαν· ζητεῖ ὁ Ἰωάννης τὸ Φαλκίδιον· σωαειθμῦνται ὅλα αὐτάμα κὴ αἱ ί. λίτρ. κὴ αἱ ς'. κὴ ἡ λοιπὴ περιυσία ὑπόθες νὰ εἶναι λίτρ. ἡ. κὴ νὰ σωάζωνται αὐτάμα ὅλαι λίτρ. κδ'. ξεχωρίζονται αἱ ί. λίτρ. κὴ αἱ ς'. καὶ τὰς μὲν ί. λαμβαύει ὁ Πέτρος, τὰς δὲ ς'. ὁ Παῦλος· τὰς δὲ λοιπὰς ἡ. λίτρας τὰ μερίζονται καὶ οἱ τρεῖς· ἤτοι τὸ γ'. τῦ κδ'. λιτρῶν· διατὶ ὁ Φαλκίδιος ἕως εἰς δ'. παιδία, τὸ γ'. εἶναι ἀπὸ τὼ καθαρὼ περιυσίαν· ἀμὴ ἀίσως κὴ τὰ παιδία εἶναι περιασότερα ἀπὸ τὰ τέσαρα, εἶναι τὸ ἥμισυ τῆς περιυσίας.

Ὅταν ἀφήσῃ κανεὶς τινὸς κληρονομίαν θέλωντας, καὶ εἰπῇ θέλω νὰ πληθῇ τὸ ασῆτί μυ, κὴ τόδε πρᾶγμα, κὴ ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματά μου νὰ πληρωθῦν τὰ χρέη τῶν δανειςῶν μυ, κὴ τῷ Υἱῷ μυ τὸ νόμιμον μέρος· τότε δὲν δίδεται τὸ νόμιμον, ἤγυν τὸ γ'. μέρος ὡσὰν εὔγῃ τὸ χρέος κὴ ὕςερα, ἀλλὰ πρῶτον πέρνει ὁ Υἱὸς τὸ Φαλκίδιον, κὴ ὕςερα ἀπὸ τὸν ἄλλον του βίον πέρνυν οἱ δανειςαὶ, κὴ οἱ ἄλλοι τὸ διατεταγμένον τους.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ Φαλκίδιος εἰς τὴν ζωὼ τῶν Γονέων· διότι ὅσα κὴ ἂν λάβῃ ὁ Υἱὸς, μετὰ τὸν θάνατον τῶν Γονέων δύναται νὰ κινήσῃ κρίσιν νὰ ζητῇ πάλιν ἀπὸ τὺς κληρονόμυς, ἂν κὴ συμφώνησις, κὴ ὑπόχεσις ἔγινεν ἀναμέσον Υἱῦ κὴ τῶν Γονέων· εἰ δὲ λάβῃ τίποτες ὁ Υἱὸς κὴ διαλλαγῇ μὲ τὺς κληρονόμυς, κὴ δὲν γράψῃ εἰς τὸ σύμφωνον, ὅτι διαλλάσομαι κὴ περὶ τῦ Φαλκιδίυ τῶν Γονέων μυ, κἂν τε περιασότερον, κἂν τε ὀλιγώτερον μὲ ἐτύχαινε, δύναται πάλιν νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν, κὴ δὲν ἐμποδίζει τὸ σύμφωνον.

Ἐὰν κὴ μετὰ θάνατον δίδεται ὁ Φαλκίδιος, ὅμως ἐὰν πέξῃ ὁ Πατέρας νὰ δώσῃ προῖκα, κὴ δὲν εἰπῇ πόσον, ἀναγκάζεται κατὰ τὸ παρὸν νὰ δώσῃ κὴ εἰς τὼ ζωήν του, ὅσα κάμνει ὁ Φαλκίδιος διὰ τὴν προῖκα.

Καὶ ἡ Γυναῖκα ὁποῦ ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν Ἄνδρα της, ϗ ἔγινε Καλογραία, ϗ ἐζητᾶσε τὸ διατεταγμένον τῆς προικὸς αὐτῆς, ἔσωντας νὰ τὸ εὕρῃ ὁ Μάγιστρος ὁπᾶ εἶχε Θυγατέρα, ἐξεχώρισε Φαλκίδιον διὰ τὴν Θυγατέρα, δηλαδὴ τὸ γ'. τῆς προικὸς αὐτῆς.

Ὅτι κάμνει χρεία ϗ τὸ παιδίον ἂν ἀποθάνῃ ἄτεκνον, νὰ ἀφίνῃ Φαλκίδιον τῶν Γονέων τὸ γ'. μέρος τοῦ βίου· τὸ ὁποῖον ἔκρινεν ϗ ὁ Μάγιστρος· διότι ἔσωντας ϗ νὰ δικαιώσῃ ἐπροικίσθη ἀπὸ λόγου του, ϗ ἔκαμε διαθήκην ἔξω ἀπὸ τὸ σύμφωνον, τουτέστι, δὲν ἄφησε τοῦ Πατρός της τίποτες, ὥρισεν ὁ Μάγιστρος νὰ πάρῃ τὸ γ'. ἀπὸ ὅλον της τὸν πλοῦτον, μὲ τοὺς καρποὺς καθαροὺς, ἔσωντας νὰ γράψῃ ἔτζι· ὅτι ὁπότε ἤθελε δοθῇ ὁ Φαλκίδιος, ϗ οἱ καρποὶ τοῦ γ'. μέρους ἀπὸ τὴν ὥραν ὁποῦ ἀπέθανεν ἐκεῖνος, ὁποῦ ἔκαμε τὴν διαθήκην, χρεωστῶνται εἰς τὸν κληρονόμον.

Καὶ πάλιν ἔσωντας νὰ ἀποθάνῃ Θυγατέρα ἄτεκνος μὲ διαθήκην, ϗ γενομένης ἀμφιβολίας διὰ τὸ προικοσύμφωνον, ἔκρινεν ὁ Μάγιστρος νὰ λάβῃ ὁ Πατὴρ ὄχι τὸ γ'. τῆς προικὸς, ἀλλὰ τὸ γ'. ἀπὸ ὅλον της τὸν βίον, ϗ θέλεις τὰ εὕρῃ αὐτὰ πλατύτερον εἰς τὸν περὶ Γυναικὸς Τίτλον, εἰς τὸ βιβλίον τῆ Μαγίστρε.

Εἰς δὲ τὸ περὶ κληρονομίας τὸ λέγει τοῦτο φανερὰ διὰ τοὺς νόθους· ἐὰν ἔχῃ Γονεῖς, ἢ ἄλλες ἀνιόντας ἐκεῖνος ὁπᾶ κάμνει διαθήκην, εἰς τὲς ὁποίες ἀναγκάζεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ν' ἀφήσῃ τὸ γ'. μέρος τοῦ βίου τε, τὰ ἐπίλοιπα δύω μερτικὰ τ' ἀφίνει ἂν θέλῃ εἰς τοὺς νόθους Τιούς του. Γράφει δὲ ϗ εἰς τὸ περὶ διαθηκῶν βιβλίον τοῦ Μαγίστρε, ὅτι ἔσωντας νὰ ἀποθάνῃ Τιὸς, ϗ γράφωντας διαθήκην, μὲ ὀλίγον τίποτες χάρισμα ἐνθυμήθη τοὺς Γονεῖς του· ϗ τὴν αἰτίαν ὁποῦ δὲν τοὺς ἠξίωσε περισσότερον εἶπε, πῶς δὲν ἐπῆρεν ἀπ' αὐτοὺς ποτὲ τίποτες, ϗ πῶς τοὺς ἔχάρισε πολλὰ, ὅταν ἔζη, ἀλλὰ τὸ σφάλμα ἐκείνου τὸ ἐδιώρθωσε τὸ δικαστικὸν ψήφισμα τοῦ Μαγίστρε, ἔσωντας νὰ βεβαιώσῃ νὰ πάρεν οἱ Γονεῖς του τὸ γ'. μέρος ἀπὸ ὅλον του τὸν βίον.

Λέγει δὲ ϗ ἡ διάταξις τοῦ Ἰουστινιανοῦ, χρεωστεῖ ὁ αὐτεξούσιος Τιὸς, ὅταν κάμῃ διαθήκην εἰς τὸν θάνατόν του, νὰ ἀφίνῃ τὸ γ'. μέρος τῆς περισσίας του εἰς τὸν Πατέρα του, κἄντε συμφωνήσῃ ὁ Πατέρας του εἰς τοῦτο, ὅταν τὸν κάμῃ αὐτεξούσιον, κἄντε μή.

Καὶ οἱ ἐλευθερωμένοι δοῦλοι χρεωστοῦσιν εἰς τοὺς Αὐθέντας τους ὁποῦ τὲς ἐλευθέρωσαν, Φαλκίδιον.

Τὰ παιδία ὁποῦ γεννηθοῦν ἐκ πορνείας, δὲν ἔχουν Φαλκίδιον ἀπὸ τοὺς Πατέρας τες, οὔτε οἱ Πατέρες ἀπ' αὐτά.

Βιβ. μά. Τίτ. ί. Κεφ. ά. Ἐαὰν κανεὶς ἀπὸ τοὺς Πατέρας νὰ κάμῃ εἰς κἀνένα, ἢ εἰς μερικὰ παιδία τε ἄμετρον χάρισμα, ἔχει ἀνάγκην εἰς τὴν μοιρασίαν τῆ βίου του νὰ φυλάττῃ ϗ εἰς τ' ἄλλα τε παιδία εἰς τὸ καθ' ἕνα τόσον τὸ ἐκ νόμου μέρος, ὅσον ἦτον πρὸ τῆ νὰ κάμῃ τὴν χάριν εἰς τὸ ἕνα παιδίτε, ἢ εἰς μερικὰ παιδία τε, διότι ἐὰν κάμῃ ἔτζι, δὲν ἠμπορᾶν νὰ ἐγκαλῶν διὰ ταῖς δωρεαῖς μὲ τὸ νὰ ἐπῆραν ἀπὸ ὅλην τὴν περισσίαν τῆ Πατρός τες κατὰ τὸν νόμον, αὐξανόμενον τὸ μέτρον τῆ χαρίσματος εἰς ὅλα τὰ παιδία

δία κατὰ τὴν ποσότητα τῆς περισσίας τε, ὁπᾶ ἦτον πρὸ τῆ νὰ ὀλιγοστύσῃ μὲ ταῖς χάραις ὁπᾶ ἔκαμεν εἰς τ' ἄλλα παιδία τε, ϗ νὰ μὴν ἠμπορᾶν τὰ παιδία ὁπᾶ ἔλαβον προτήτερα ταῖς μεγάλαις χάραις νὰ λέγεν, ὅτι ἤμεσθεν δυχαρισημενοι εἰς ἐκεῖνο ὁπᾶ ἐπήραμεν, ϗ κληρονομίαν δὲν θέλομεν, ἀλλ' ἔτε νὰ βιάζωνται νὰ ἔμπεν εἰς τὴν κληρονομίαν, ἀλλὰ μὲ κάθε τρόπον, ϗ ἀνάγκην νὰ βιάζωνται νὰ δώσεν εἰς τὰ ἐπίλοιπα Ἀδέλφιά τες, ἐκεῖνα ὁπᾶ χρεωστᾶν ἀπὸ τὲς ἀμέτρες χάριτας ὁπᾶ ἔλαβον ἀπὸ τὸν Πατέρα τες, διὰ νὰ ἐξισασθῆν κατὰ τὸ μέτρον ὁπᾶ εἴπαμεν· ὅτι ἦτον δυνατὸν εἰς τὸν Πατέρα τες νὰ στοχασθῇ τὰ μέτρια διὰ ὅλα τε τὰ παιδία, ϗ νὰ μὴ χαρίσῃ περισσότερα τινὰ χαρίσματα εἰς ἐκείνες ὁπᾶ ἀγαπᾶσεν, εἰς τόσον ἀπὰ μὲ τὴν ὑπεροχὴν τῆς χάριτος ταύτης, τὲς λοιπὲς νὰ βλάψῃ, ϗ νὰ ζημιώσῃ, ϗ νὰ παραβῇ τὸν ἐδικόν μας σκοπόν· ὅμως ταῦτα λέγομεν διὰ τὰ κεχαρισμένα ϗ ὑπήκοα παιδία, ὄχι διὰ τὰ ἄγνωμα, ϗ ἀχάρισα, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ Πατὴρ κάμνει τὴν δικαίαν ἀχαριστίαν· διότι ἐὰν φανῇ τοῦτο πῶς εἶναι ἔτζι, ϗ ἀποδειχθῇ μὲ ἀξιοπίστες μάρτυρας ἡ τοιαύτη αἰτία, νὰ παιδεύωνται καθὼς ὁρίζουν οἱ Θεῖοι νόμοι διὰ τὲς ἀχαριστίες, ϗ νὰ μὴν ἔχεν κἀμμίαν βοήθειαν ἀπὸ τέτοιο τὴν ἐδικήν μας Νομοθεσίαν.

Σχόλιον.

Τοῦτον τὸν νόμον τοιουτοτρόπως τὸν ἐξήγησεν ὁ Μάγιστρος· ἐὰν ὁ Πατέρας χαρίσῃ τῷ δύω παιδίων τε χάριν λόγου λίτρ. λ'. χρυσίε, ϗ ὕστερον γράψῃ διαθήκην, ϗ διαμοιράσῃ εἰς ἄλλα δύω παιδία τε κληρονομίαν, δὲν δύναται νὰ λογαριάσῃ μόνον τὸν βίον τε ὁπᾶ εἶναι εἰς τὸν λόγον τε, ἐὰν τύχῃ νὰ εἶναι ἄλλαις λ'. λίτρ. ἀλλὰ συμίγει μὲ ταύταις ϗ τὴν ἄλλην τὴν χάριν ὁπᾶ ἐχάρισε τῷ ἄλλων παιδίων, ϗ ἔτζι τυπώνει τὸ Φαλκίδιον· διότι αὐ δύγαλῃ τὸ μοιράδιον τῆς νομίμε κληρονομίας μόνον ἀπὸ τὸν βίον τε ὁπᾶ ἔχει, ὀλίγον τίποτες δύγαίνει κληρονομία· ἀμὴ αὐ κάμῃ κατὰ τὸ θέλημα τῆ νόμε, θέλει πάρῃ τὰ παιδία μεγαλήτερον μερτικόν· ϗ ἐκεῖνος ὁπᾶ σωτέμνει τὰς Νεαρὰς ἔτζι λέγει· τὸ μοιράδιον τῆς νομίμε κληρονομίας, δὲν ὀλιγοστύει διὰ ταῖς ἄμετραις χάραις ὁπᾶ κάμνει ὁ Πατὴρ εἰς μερικὰ παιδία τε ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπα παιδία, πάρεξ μόνον αὐ εἶναι ἀχάρισα· διατὶ χρεωστεῖ νὰ τὲς ἀφήσῃ τὴν νόμιμον κληρονομίαν, κατὰ τὸν βίον ὁπᾶ ἔχει ὁ Πατέρας εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Περὶ ὑπεξουσίων Παίδων φαίνεται νὰ λέγῃ αὐτά.

Ἐὰν Πατέρας, ἢ Μητέρα ὑπανδρεύσωσιν Τιὸν, ἢ Θυγατέρα, ϗ τύχῃ ϗ ἀποθάνῃ, δὲν ἔχει ἐξουσίαν νὰ κάμῃ διαθήκην εἰς τὴν προῖκα, ἢ εἰς τὸ ὑπόβολον, ἕως ὁπᾶ ζῶν οἱ Γονεῖς· εἰ δὲ ἀποθάνῃ τὸ ἕνα μέρος ἀπὸ τὲς Γονεῖς, εἰς τὸ μέρος τῆ ἀποθανόντος διατίθεται.

Ἕνας ἄνθρωπος εἶχε Γυναῖκα, ϗ ἐγέννησε Θυγατέρα, ϗ τὴν ὑπάνδρευσε, ϗ τὴν ἐφροίκισε, ϗ ὕστερα ἐχωρίσθη ἀπὸ τὴν Γυναῖκά του· ϗ μὲ πολὺν καιρὸν κατόπι ἔλαβε β'. Γυναῖκα, ϗ ἐγέννησεν Τιόν· ἀπέ-

πέθανε δὲ ϗ ὁ Πατὴρ, ϗ ἐσυκώθη τὸ παιδίον, ϗ ἐζητῆσε κληρονομίαν ἀπὸ τὼ προῖκα τῆς ἀδελφῆς αὐτῆ, ἡ ὁποία ἐγεννήθη ἀπὸ ἄλλω Μητέρα, ϗ πεὶν νὰ γεννηθῆ αὐτὸς, ἔλαβε τὼ προῖκά της· ϗὰ ἔκεινον ὁ Μάγιστρος, ὅτι ϗὰ μὴ θέλησα νὰ δώσῃ τὸ μοιράδιον τῆ ἑτεροθαλλοῦς Ἀδελφῆ της· διότι σὰς Πατέρας ἐγέννησε ϗὰ τὲς δύω· ἀγκαλὰ ϗὰ νὰ ἐγέννησεν αὐτὼ μὲν πρῶτον, ϗ ἐκεῖνον ὕστερον· διότι πρὸς τὸν Φαλκίδιον δὲν βοηθεῖ κάνενα δικαιολόγημα.

Δώνεται τὸ παιδίον νὰ κινήσῃ μέμψιν κατὰ τῆς διαθήκης τῆ Πατρὸς αὐτῆ· ἢ κατὰ τῆς δωρεᾶς ὁπῆ ἀφήσῃ εἰς ἄλλες, ἐὰν ἡ κληρονομία ὁπῆ τῆ ἀφήσῃ, δὲν φθάνῃ εἰς τὸ γ'. μέρος ἀπὸ τὸν βίον τῆ Πατρός του, ἢ ἂν ἐγνώρισε τὼ θέλησιν τῆ Πατρός του, ἢ ἀπέρασαν έ. χρόνοι ἀπὸ τὸν θανάτον τῆ Πατρός του, ϗ εἶναι μεγαλήτερος ἀπὸ τὲς κέ. χρόνες· κινεῖ μέμψιν, ϗὰ κατηγορίαν ϗὰ ἡ Θυγατέρα του διὰ τὰ μητρικὰ πράγματα, ἂν δὲν φθάνῃ ἡ προῖκά της εἰς τὸ γ'. μέρος.

Ἡ διάταξις τῆ νόμω βέλεται ϗ διορίζει, ὅτι ἐὰν θέλῃ κανεὶς νὰ διαμοιράσῃ τὰ πράγματά του ὁπῆ τῆ φανῇ, ά. νὰ φυλάττῃ τὸ νόμιμον μερτικὸν διὰ τὸ παιδίον τω, ὄχι τὸ δ'. διότι τῶτο ἐδιορθώσαμεν σοχαζόμενοι τὼ μεγάλω πτωχείαν του, ἀλλὰ τὸ γ'. παύτως, ἢ τὸ ἥμισυ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶ παιδίων· ὕστερα δὲ ϗ ἀπὸ τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῆ βίου του νὰ δύναίνῃ ϗ τὲς προῖκας, ϗ τὲς Προγαμιαίας δωρεὰς ὁπῆ μέλλει νὰ δοθῆν· ϗ εἰ μὲν δὲν ἐξαρκεῖ, ἂς σοχασθῆ νὰ τὰ μοιράσῃ δύπτως κατὰ τὼ ποσότητα τῆ βίω, ϗ τὼ τῶ προσώπων ποιότητα, ϗ νὰ αὐγατίζεται εἰς τόσον τὸ νόμιμον μέρος ὁπῆ νὰ τελειώσῃ τὼ προῖκά, ϗ τὼ Προγαμιαίαν δωρεάν· τὰ δὲ λοιπὰ ὁπῆ περισσεύσῃ, τὰ δίδει ὅπου θέλει, ϗὰ προαιρεῖται.

Βιβ. μά. Τίτ. δ'. Ὅτι τὰ περὶ Φαλκιδίω, ὄχι μόνον ὁ Πατὴρ χρεωστεῖ νὰ ἀφίνῃ εἰς τὲς Υἱὲς, ϗ Θυγατέρας, ἀλλὰ ϗ ἡ Μήτηρ, ϗ Πάππος, ϗὰ Πρόπαππος, ϗ Μάμμη, ϗὰ Προμάμμη, εἴτε ἀπὸ Πατρὸς, εἴτε ἀπὸ Μητρὸς, ϗ ὄχι μόνον πρὸς τὰ Ἐγγόνια ὁπῆ εἶναι ἀπὸ ἀρσενικὰ παιδία κάμνει χρεία ὁ Φαλκίδιος, ἀλλὰ ϗ εἰς ἐκεῖνα ὁπῆ εἶναι ἀπὸ θηλυκὰ, ϗ τόσον νὰ λαμβάνῃ τὰ Ἐγγόνια, ϗ Προεγγόνια, ὅσον ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ Πατὴρ, ἢ ἡ Μήτηρ αὐτῆ ἂν ἔζῃ· ἄλλα ϗ εἰς ἐκεῖνα ὁπῆ γεννηθῆν ἀπὸ ἄπροικον Μητέρα χρεωστεῖται ὁ Φαλκίδιος, μόνον ἐὰν γνησίως ἐγεννήθησαν· ϗὰ ὅτι παῦτα κρατεῖ ϗ εἰς τὲς ἀπὸ ὑστερινὼ διάθεσιν γενομένες γνησίες παῖδας ἀπὸ προικισμένας.

Ἐὰν δὲν κάμῃ ὁ κληρονόμος κατάσιχον εἰς ὅλον τὸν βίον τῆ Πατρός του, δὲν δύναται νὰ κρατήσῃ Φαλκίδιον, ἀλλὰ πληρώνει ὅλας τὰς χάρπας ὁπῆ ἄφησεν ὁ Πατέρας του εἰς τὲς Λεγατείες, ϗ ἂν τὼ καθαρὰν ποσότητα τῆ Πατρικῆ του βίω ὑπερβαίνει τὰ χαρίσματα.

Τὰ ἔξοδα τῆς ταφῆς δύναίνει ὡς χρέος ἀπὸ τὸν βίον ἐκεῖνο ὁπῆ ἀποθανῇ, ὄχι δὲ ϗὰ διὰ νὰ τῆ κτίσῃ μνημεῖον· διότι ὑπόκειται εἰς τὸ Φαλκίδιον, ϗὰ εἰς ἐκεῖνες ὁπῆ λάβει τὰ χαρίσματα, ϗὰ δὲν κάμνει χρεία νὰ ἐξοδιάζεται περισσότερον ἀπὸ τῆ συμμέτρω μνημείω.

Ἐὰν εἰς τὸν θανάτον του κάμῃ κανεὶς γράμμα συγχωρητικὸν ἐκείνου ὁπῆ

ὁπῆ τῆ χρεωστεῖ, εἶναι χώρα τῶ Φαλκιδίω παρὰ τῆ Φαλκιδίω ἐξ ἁπάντων τύτων τὸ τεταρτημόριον.

Τὸ τρίτον τῆ Φαλκιδίω κρατεῖται ἀπὸ ὅλες τὲς λεγατείες κατὰ ἀναλογίαν.

Ἐὰν ὁ κληρονόμος μὲν ἐξόδρωντας τὸ πρᾶγμα γελασθῆ, ϗ πεὶν νὰ κρατήσῃ τὸ Φαλκίδιον δώσῃ περισσότερα εἰς τὲς λεγατορίους, τὰ πέρνει πάλιν ὀπίσω· εἰ δὲ τὸν νόμον ἐξόδρῃ, δὲν συγχωρεῖται νὰ τὰ ξαναπάρῃ.

Ἐὰν ὁ Ἄνδρας χαρίσῃ τίποτε τῆ Γυναικί, ἢ ἡ Γυναῖκα τῶ Ἀνδρὶ πρὸ Γάμω δηλαδὴ, βεβαιῶνεται ἡ χάρις ἀφ' ἧ ἀπεθαίνῃ ἐκεῖνος ὁπῆ τὰ χαρίσει· ϗ ἐπειδὴ τελειῶται εἰς τὸν θανάτον ἡ χάρις, ἔχει λόγον κληρονομίας, ϗ λαμβαίνει τὸ Φαλκίδιον οἱ παῖδες, ὅμως ϗ τὸ Φαλκίδιον ὀλιγοστεύει μὲ τὴν δόσιν τῆς προικὸς, ϗ πρὸ Γάμω δωρεᾶς, κατὰ τὸν ρκ'. Νεαρά.

Ἐὰν κάμῃ κανεὶς διαθήκην, ϗ ἀφήσῃ τῆς Γυναικός του, ἢ εἰς ἄλλο πρόσωπον τίποτες πρᾶγμα ἀκίνητον, ϗ εἰπῆ ἐξ ὀνόματος, ὅτι τὸ δεῖνα πρᾶγμα νὰ μὴν ἀποξενωθῆ ἀπὸ τὸν δεῖνα, ἀλλὰ νὰ ἀπομείνῃ εἰς τὲς κληρονόμες του, ϗὰ εἰς τὲς διαδόχες ἐκεῖνε ὁπῆ ἐλεγατοῦθη· προσάσομεν νὰ μὴν ἔχῃ χώραν καθόλω ὁ Φαλκίδιος Νόμος, ἐπειδὴ ϗ αὐτὸς ὁπῆ ἔκαμε τὴν διαθήκην, ϗ τὸ ἐχάεισεν ἀπατός του, ἐμπόδισε νὰ μὴ τοῦ τὸ ἀποξενώσῃ.

Ἐὰν σῆ χαρίσω τίποτες ὄντας εἰς τὴν ὥραν τῆ θανάτου, χωρὶς νὰ μῆ χρεωσῇς κάνενα ζήτημα, δὲν ἠμπορῆν οἱ κληρονόμοι νὰ ζητήσουν Φαλκίδιον· διότι ὁ Φαλκίδιος δὲν ἔχει χώραν εἰς τὰς ἁπλᾶς χάεπας, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰς δι' αἰτίαν τοῦ θανάτου ἔχει χώραν.

Περὶ τῶ Ἀποκλήρων Υἱῶν.

Ἀποφασίζομεν νὰ μὴ ἠμπορῆν παντελῶς Πατέρας, ἢ Μητέρα, Πάππος, ἢ Προπάππος, Μάμμη, ἢ Προμάμμη νὰ κάμουν τὲς Υἱές τους, ἢ τὰς Θυγατέρας τους, ἢ τὰ Ἐγγόνια, ϗ Προεγγόνια αὐτῶ ἀπόκληρα εἰς τὼ διαθήκην τους, ἂν δὲν γράψουν ἐξ ὀνόματος τὰς αἰτίας τῆς ἀχαεισίας· αἱ δὲ αἰτίαι τῆς ἀχαεισίας εἶναι αὗται.

Εἴτις σηκώσῃ χέρι εἰς τὲς Γονεῖς του, ἢ λόγον ἀπρεπῆ, ϗὰ ὕβριν εἴπῃ πρὸς αὐτούς, ἢ εἰς ἐγκλήματος αἰτίαν τοὺς κατηγορήσῃ, ὁποῦ δὲν εἶναι ἐναντίον κατὰ τοῦ Βασιλέως, ἢ πολιτείας, ἢ ἀνακαπώνεται μὲ Φαρμακὲς, ϗ Μάγες, ὡς Φαρμακὸς, ϗ Μάγος· ἢ δύρεθῆ, ὅτι ἐπιβουλεύθη τὴν ζωὴν τῶν Γονέων του διὰ φαρμακείας, ἢ μὲ ἄλλον τρόπον· ὁ ποιῆτος νὰ εἶναι ἀπόκληρος.

Ἐὰν ὁ Υἱὸς σμίξῃ μὲ τὴν Μητρυάν του, ἢ μὲ τὴν Παλλακίδα τοῦ Πατρός του.

Ἐὰν γένῃ σηκοφάντης κατὰ τῶν Γονέων του, ϗ διὰ τῆς συκοφαντίας ἐκεῖνε ζημιωθῆν μεγάλως.

Ἐὰν ἀσθενήσουν, ϗ κοιταθῆν καιρὸν πολλὼ οἱ Γονεῖς, ἢ ἀδυατήσουν, ϗ πτωχεύσουν, ϗὰ ἀμελήσουν, ϗὰ δὲν τοὺς ἐπιμεληθῆν τὰ παιδία τους, ϗ τοὺς κράζουν οἱ Γονεῖς, ϗ δὲν θελήσουν νὰ τοὺς ἐπιμεληθῆν τους,

Ἐὰν

Ἐαὺ συμβῇ νὰ φυλαπωθοῦν οἱ Γονεῖς, ϰὴ τὰ παιδία ὁπῦ δωύανται χωρὶς διαθήϰην νὰ τὺς ϰληρονομήσυν τὰ ϰράζει, ἢ ὅλα, ἢ σ῎να ἀπ' αὐτὰ, ϰὴ νὰ μὴ θελήσυν νὰ σέβυν ἐγγυηταὶ ἢ εἰς τὸ πρόσωπον, ἢ εἰς τὸ ϰρέος, ἢ ὅσον δωύαται ϰαὴ εἶναι ἐπιτήδειος ἐϰεῖνος ὁποῦ ϰράζυν· ὅμως ὅσον διὰ τοῦτο ὁπῦ ἐνομοθετήσαμεν διὰ τὴν ἐγγύησιν, μόνον διὰ τὰ ἀρσενιϰὰ παιδία τὸ λέγομεν.

Ἐαὺ ἐλεγχθῇ ϰάνενα ἀπὸ τὰ παιδία, πῶς ἐμποδίζει τὺς Γονεῖς τε νὰ ϰάμυν διαθήϰην, εἰς τόσον ὅτι ἐαὺ δωυηθῆν ὕστερα νὰ ϰάμυν διαθήϰην, ἔχυν ἄδειαν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν νὰ ϰάμυν τὸν παῖδα ἐϰεῖνον ἀπόϰληρον· εἰ δὲ ἀπὸ τὸ ἐμπόδισμα αὐτὸ ἀποθανέι ϰανεὶς ἀπὸ τὺς Γονεῖς χωρὶς διαθήϰην, ϰὴ σέβυν ἄλλοι ϰληρονόμοι χωρὶς διαθήϰην, ἢ μὲ τὸν παῖδα ἐϰεῖνον ὁμῶ ὁπῦ ἐμπόδισε νὰ γενῇ ἡ διαθήϰη· ἢ ἐϰεῖνοι ὁπῦ ἔμελλον νὰ σέβυν δεύτεροι ἀπ' ἐϰεῖνον ὁπῦ ἐμπόδισεν, ἢ ϰὴ ἐϰεῖνοι, ὁπῦ ἐβέλετο, ϰὴ ἤθελεν ὁ Πατὴρ νὰ τὺς ἀφίσῃ ϰληρονόμυς, ϰὴ λεγαπρίυς, ἢ αὖ ἤθελε δυνηθῇ νὰ ϰάμῃ διαθήϰην, ἢ ϰαὴ ἐϰεῖνοι ἀποῦ βλάβην ἀπὸ τὸ ἐμπόδισμα τῆς διαθήϰης ἔπαθον, ἐαὺ ἀποδείξυν, πῶς αὐτὸς ἐμπόδισε νὰ γενῇ ἡ διαθήϰη, νὰ γίνεται ἀπόϰληρος.

Καὶ ὄχι μόνον εἰς τᾶπα, ἀλλὰ ἐαὺ ϰὴ χωρὶς τὸ θέλημα τᾶ Πατρός τε ὁ Υἱὸς ἀϖανατωθῇ μὲ ϰυνηγὲς, ϰὴ μίμυς, ϰαὴ ἕως τέλυς ἀπομείνει εἰς τὴν τοιαύτην ἐργασίαν, πάρεξ μόνον ἐαὺ ϰὴ οἱ Γονεῖς ἦσαν εἰς τὸ τοιᾶτον ἐπιτήδευμα.

Ἐαὺ ϰανεὶς ἀπὸ τὺς Γονεῖς θελήσῃ νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν Θυγατέρα τε, ἢ Ἐγγόνην, ϰὴ νὰ τὴν προιϰήσῃ ϰατὰ τὴν δωάμινέ τε, ϰαὴ ἐϰείνη δὲν θελήσει, ἀλλὰ προϰρίνει νὰ περνᾷ αἰσχρὰν ζωὴν μὲ ἀσωτίας.

Ἐαὺ ϰανεὶς ἀπὸ τὺς Γονεῖς ὁπῦ εἴπαμεν λωλαθῇ, ϰὴ τὰ παιδία τε, ἢ μερϰὰ ἀπ' αὐτὰ, ἢ αὖ δὲν ἔχῃ παιδία, οἱ ἄλλοι Συγγενεῖς τε ὁπῦ θέλυν νὰ τὸν ϰληρονομήσυν ϰὴ χωρὶς διαθήϰην, αὖ δὲν ϰάμυν πᾶσαν ὑπηρεσίαν, ϰαὴ φροντίδα εἰς αὐτὸν, ϰαὴ αὖ δὲν τὸν ἐπιμεληθῦν ϰαθὼς πρέπει, ἐαὺ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ ταύτην τὴν ἀθένειαν, ἔχει ἄδειαν ὅποιον ἀπὸ τὰ παιδία δὲν τὸν ἐπιμελήθη εἰς τὸν ϰαιρὸν ὁπῦ ἦτον ἔξω ἀπὸ τὸν νᾶντε, τετέσιν εἰς τὴν λωλάδαν τε, ἢ ἄλλος τινὰς ἀπὸ τὺς Συγγενεῖς, νὰ τὺς γράψῃ εἰς τὴν διαθήϰην τε ἀχαρίσυς, ϰὴ νὰ τοὺς ϰάμῃ ἀποϰλήρυς, ἐπειδὴ τὸν ἀμέλησαν, ϰὴ δὲν τὸν ὑπηρέτησαν εἰς τὴν ἀθένειάν τε. Εἰ δὲ ϰανεὶς ἄνθρωπος ξένος ὁπῦ νὰ μὴν ἔχῃ ϰάμμίαν συγγένειαν μὲ αὐτὸν, τὸν ἰδῇ εἰς τὸν ϰαιρὸν τῆς ἀθενείας τε, ϰαὴ τὸν λυπηθῇ, ϰὴ βεληθῇ νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ, ϰαὴ νὰ τὸν ἐπιμεληθῇ, ἐπειδὴ ϰὴ ϰανεὶς ἀπὸ τὺς Συγγενεῖς τε, ϰὴ ϰληρονόμυς δὲν τὸν ἐπιμελῆται, τᾶ δίδομεν ἄδειαν νὰ σέλλῃ ἔγγραφον μαρτυρίαν, πρῶτον τῶν παιδίων τε, ἢ τῶν Συγγενῶν τε, ἢ ἄλλων ὁπῦ μέλλυν νὰ τὸν ϰληρονομήσυν χωρὶς διαθήϰην, ἢ μὲ διαθήϰην ὁπῦ γένῃ προτήτερα, διὰ νὰ ἔχυν τὴν σ῎νοιαν, ϰὴ τὴν φροντίδα τε, ϰὴ νὰ ἀσυδάζυν νὰ τὸν ἐπιμεληθῦν· εἰ δὲ ϰὴ ἀφ' ἕ γένῃ ἡ τοιαύτη ἔγγραφος μαρτυρία ἀμελήσυν πάλιν, ϰὴ τότε αὐτὸς βλέπωντάς τον ἀμελούμενον ἀπὸ τὺς ϰληρονόμυς τε, ἐαὺ λυπηθῇ, ϰαὴ

ϰαὴ ϖλαγχνισθῇ εἰς αὐτὸν, ϰαὴ τὸν πάρῃ ὁ ἄνθρωπος ἐϰεῖνος ὁ ξένος εἰς τὸ ϖῆτί τε τὸν λωλὸν ἐϰεῖνον, ϰὴ τὸν ἐπιμεληθῇ, ϰὴ τὸν ϰοιτάξῃ μὲ ἔξοδα ἐδιϰά τε ἕως τέλυς τῆς ζωῆς τε, ὁρίζομεν, ϰὴ νομοθετοῦμεν, ὅτι αὖ ϰαὴ ϰατὰ ϖολλὰ ξένος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐϰεῖνος, νὰ σεβαίνῃ εἰς τὴν ϰληρονομίαν, ϰὴ νὰ γίνεται τέλειος ϰληρονόμος εἰς ὅλα τὰ ϖράγματα τᾶ ἀποθανόντος, ϰὴ οἱ ἐδιϰοί τε ϰληρονόμοι νὰ γίνωνται ἀπόϰληροι, ϰὴ νὰ μὴν ἔχυν λόγον ϖοσῶς νὰ συντύχυν· ἐπειδὴ ἦσαν ἄξιοι, ϰαθὼς προείϖαμεν, ϰὴ δὲν ἠθέλησαν νὰ ϰάμυν φροντίδα, ϰὴ ἐπιμέλειαν εἰς τὸν ἀθενῆ, ϰὴ λωλὸν ἐϰεῖνον ἄνθρωϖον· ὅμως τὰ ἐπίλοιϖα ϰεφάλαια τῆς διαθήϰης νὰ γίνωνται, ϰὴ νὰ ἔχυν τὸ ϰῦρος.

Εἰδὲ ϰανεὶς ἀπὸ τὺς ϖροληχθέντας Γονεῖς ὁπᾶ ϖροείϖαμεν τύχῃ, ϰὴ σϰλαβωθῇ, ϰὴ δὲν ϖασδάσυν τὰ ϖαιδίά τε, ἢ ἄλλοι Συγγενεῖς ὁπᾶ μέλλυν νὰ σέβυν ϰληρονόμοι νὰ τὸν ἐλευθερώσυν· ἐαὺ δωυηθῇ ὁ τοιᾶτος νὰ ἐλευθερωθῇ, ϰαὴ νὰ φύγῃ τὴν συμφορὰν τῆς σϰλαβίας, εἰς τὴν ὀξυσίαν τε εἶναι, εἴτι θέλῃ νὰ ϰάμῃ ἀπὸ τὰ δύο, ϰάντε νὰ γράψῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἀχαεισίας εἰς τὴν διαθήϰην τε, ϰάντε νὰ μὴ τὴν γράψῃ. Εἰ δὲ διὰ τὴν ἀμέλειαν τῦ ϖαιδίων, ϰὴ ϰαταφρόνησιν δὲν ἐλευθερωθῇ ὁ ἄνθρωϖος, ϰὴ ἀποθάνῃ εἰς τὴν σϰλαβίαν, ὅσα ϖαιδία δὲν ἠθέλησαν νὰ ϖασδάσυν, ϰὴ νὰ ϰάμυν φροντίδα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τᾶ Πατρὸς αὐτῦ, ὀείζομεν νὰ μὴ σέβυν εἰς τὴν Πατρϰὴν ϰληρονομίαν· εἰ δὲ ϰὴ ὅλα τὰ ϖαιδία ἀμέλησαν, ὅλα τὰ ϖράγματα τᾶ Πατρὸς αὐτῶν νὰ δίδωνται εἰς τὴν Ἐϰϰλησίαν τῆς Πόλεως, ἀϖὸ τὴν ὁποίαν ἦτον ὁ ἄνθρωϖος ἐϰεῖνος ὁπᾶ ἀϖέθανεν εἰς τὴν σϰλαβίαν, ϰὴ νὰ γράφωνται ἀπὸ Αὐθεντιϰὺς ἀνθρώϖυς, εἰς τόσον ὅτι νὰ μὴ χαθῇ τίϖοτες ἀπὸ τὰ ϖράγματά τε, ϰαὴ εἴτι ϰὴ αὖ ἔλθῃ ἀϖ' αὐτὰ εἰς τὴν Ἐϰϰλησίαν, νὰ ἐξοδιάζεται εἰς ἐλευθερίαν αἰχμαλώτων. Τοῦτα τὰ εἴϖαμεν ὅσον διὰ τὰ ϖρόσωϖα ὁποῦ δὲν δωύανται οἱ Γονεῖς νὰ γράψυν εἰς τὴν διαθήϰην τε τὰ ϖαιδιά τους ἀπόϰληρα, αὖ δὲν γράψυν, ϰὴ νὰ δείξυν τὰς αἰτίας τῆς ἀχαεισίας.

Εἰ δὲ ἐϰεῖνος ὁπᾶ σϰλαβωθῇ δὲν ἔχῃ ϖαιδία, ϰὴ οἱ ἄλλοι Συγγενεῖς αὐτᾶ ὁπᾶ ἔμελλον νὰ σέβυν ϰληρονόμοι χωρὶς διαθήϰην, δὲν ἐϖασδάσαν νὰ ϰάμυν φροντίδα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τᾶ σϰλαβωμένε, ϰὴ ἀποθάνῃ εἰς τὴν σϰλαβίαν, αὖ ϰὴ ἔϰαμε διαθήϰην ϖρὶν νὰ σϰλαβωθῇ, ϰὴ ἔγραψε τὰ τοιαῦτα ϖρόσωϖα ϰληρονόμυς, ἡ ϰληρονομία ἀϰυρᾶται, ϰὴ τ' ἄλλα ϰεφάλαια τῆς διαθήϰης νὰ ἔχυν τὸ ϰῦρος· ὅμως αὖ ϰαὴ οἱ ϰληρονόμοι ἀπόϰληροι γένυν, τὰ ϖράγματα ἐϰείνων ὁπᾶ ἀποθάνυν εἰς τὴν σϰλαβίαν νὰ μὴ γίνωνται Αὐθεντιϰὰ, ἀλλὰ νὰ δίδωνται εἰς τὰς Ἐϰϰλησίας τῶν Πόλεων ἐϰείνων ὁπᾶ ἀϖέθαναν εἰς τὴν σϰλαβίαν, ϰὴ νὰ μὴν ἐξοδιάζωνται εἰς ἄλλας αἰτίας, ϰαὴ ἀφορμὰς, ἀλλὰ μόνον εἰς ἐλευθερίαν αἰχμαλώτων, εἰς τόσον ὅτι ἀϖ' ἐϰεῖ ὁπᾶ δὲν ἐλευθερώθησαν ἐϰεῖνοι ἀπὸ τὺς ἐδιϰύς τε, νὰ γένῃ φροντίδα δι' ἄλλων αἰχμαλώτων ἐλευθερίαν, ϰαὴ ἀπὸ ταύτης τῆς σύλαβᾶς ϖράξεως, νὰ εὕρῃ ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἄνεσιν, ϰὴ ἐλευθερίαν· Τᾶτο τὸ ὅμοιον νὰ φυλάττεται, ϰὴ νὰ γίνεται, αὖ ἔγραψε ϰὴ τινὰ ξένον ἄνθρωϖον ϰληρονόμον εἰς τὴν διαθήϰην ϖρὶν νὰ σϰλαβωθῇ, ϰὴ ἤξυρέτο ϰὴ ἐϰεῖνος ϖῶς τὸν ἔγραψε ϰληρονόμον, ϰὴ

δὲν

δὲν ἐπαίδαξε διὰ τὴν ἐλλιθεξίαν τε· καὶ ταύτην τὴν παίδλσιν νομοθετῆμεν, καὶ προσάτομεν νὰ κρατῇ, καὶ νὰ φυλάττεται εἰς ἐκείνης ὅπε εἶναι ἀπὸ τὲς ιή. χρόνες καὶ ἀπαύω· εἰς δὲ ταῖς τοιαύταις χρείαις, καὶ αἰτίαις, ὁπόταν εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῆν χρήματα διὰ τὴν ἐλλιθεξίαν τῶν σηλαβωμένων, εἴτις δὲν ἔχῃ ἐδικά τε χρήματα, νὰ ἔχῃ ἄδειαν, ἂν εἶναι εἰς τὴν ἡλικίαν ὁπε εἴπαμεν, νὰ δανείζεται χρήματα, καὶ νὰ βάνῃ πράγματα κινητὰ, καὶ ἀκίνητα ἀμανάτι, εἴτε ἐδικά τε αὖ ἔχῃ, εἴτε ἐκείνε ὁπε εἶναι εἰς τὴν σηλαβίαν, ἐπειδὴ ὅσα τυχαίνεν καὶ εἴπαν, εἰς ὅλα ὅσα δοθῆν, ἢ ἐξοδιαθῆν διὰ τὴν ἐλλιθεξίαν τῶν σηλαβωμένων, καὶ ἐίτι δώσεν, καὶ πάρεν, καὶ ἐίτι σωαλλαξίας κάμεν τὰ τοιαῦτα πρόσωπα, προσάζομεν, καὶ ὀείζομεν, νὰ εἶναι βέβαια, καὶ ἀπαρασάλδτα τὰ τοιαῦτα σωαλλάγματα, ὡσὰν ὁπε ἔγιναν ἀπὸ αὐτεξάσιον πρόσωπον, καὶ ὁπε ἦτον τελείας ἡλικίας, καὶ νὰ μὴ ζημιώνεται κανεὶς ἀπὸ ὅσες κάμεν τίποτες σωαλλαξίας μὲ τὰ πρόσωπα ὁπε εἴπαμεν, διὰ τὲς αἰτίας ὁπε ἀναφέραμεν, ἀλλὰ ἔχει ἀνάγκην ἐκεῖνος ὁπε γυείσει ἀπὸ τὴν σηλαβίαν νὰ τὰ λογιάσῃ βέβαια, καὶ νὰ τὰ πληρώνῃ ὡς ἐδικά τε χρέη.

Περὶ Αἱρετικῶν.

Εἴτις ἀπὸ τὲς Γονεῖς ὁπε ἀναφέραμεν εἶναι ὀρθόδοξος, καὶ ἀπεικάσει κάνενα ἀπὸ τὰ παιδία τε, ἢ καὶ περισσότερα, πῶς δὲν εἶναι τῆς αὐτῆς πίσεως, ἔτε κοινωνῆν εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ μακαριώτατοι Πατριάρχαι μὲ μίαν συμφωνίαν, καὶ ὁμόναιαν, κηρύττεν τὴν ὀρθόδοξον Πίσιν, καὶ Ἁγίας ἑπτὰ Σωόδες, τὴν ἐν Νικαίᾳ ά. τὴν ἐν Κωνσαντινεπόλει ά. τὴν ἐν Ἐφέσῳ ά. τὴν ἐν Χαλκηδόνι ά. τὴν ἐν Κωνσαντινεπόλει β'. τὴν ἐν αὐτῇ γ'. ὡσαύτως καὶ τὴν ἐν Νικαίᾳ β'. δὲν σέργεν, καὶ δὲν σέβονται, ἀλλὰ διαμένεσιν οἱ τοιῦτοι παῖδες εἰς τὴν ἀπισίαν ταύτην· δίδομεν ἄδειαν τῆ Γονέων αὐτῆ, μάλισα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν νὰ τὲς γράφεν ἀχαείστες, καὶ ἀποκλήρους εἰς τὴν διαθήκην τες. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ ἀχαειτίας τὰ αἴτια ἐτυπώσαμεν· δίδομεν δὲ γνώμην φρόνοιαν εἰς τὰ παιδία τῆ ὀρθοδόξων, καὶ προσάσομεν νὰ φυλάττωνται οἱ Νόμοι ἀπαρασάλδτα ὁπε εἴπαμεν προτήτερα περὶ τῆ Αἱρετικῶν, καὶ περὶ τὲς Νεσοριανὲς, καὶ Ἀκεφάλες, ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τὲς Ἰακωβίτας, Μονοθελήτας, καὶ Εἰκονομάχους, καὶ ὅσαι Αἱρέσεις ἄλλαι εἰσὶν, ὁπε δὲν δέχεται ἡ Ἁγία Καθολικὴ, καὶ Ἀποσολικὴ Ἐκκλησία. Ἂν ἀπεικασθῆν τινὲς ἀπὸ τὲς Γονεῖς, ὅτι κοινωνῆν εἰς τὲς τοιαύτας αἱρέσεις, νὰ φυλάττωνται παύτα ἀπαρασάλδτα, ὅσα εἴπαμεν διὰ τὰ παιδία· εἰς τόσον ὅτι αὖ δίρεθῆ κανεὶς ἀπὸ τὺς Γονεῖς εἰς κάμμίαν ἀπὸ τὰς αἱρέσεις ὁπε εἴπαμεν, ἢ εἰς ἄλλας παρομοίας, καὶ διὰ τῦτο εἶναι ξεχωισμένοι ἀπὸ τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, νὰ κάμεν ἄλλες κληρονόμες· πάρεξ μόνον τὰ παιδία τες ὀρθόδοξα ὁπε κοινωνῆν εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἢ αὖ δὲν ἔχεν παιδία νὰ ἀφίνεν τὲς Συγγενεῖς τες ἀπὸ τὴν ἀῤῥενογονίαν, καὶ θηλυγονίαν, αὖ εἶναι δηλαδὴ καὶ ἐκεῖνοι ὀρθόδοξοι· εἰ δὲ καὶ τὰ παιδία τες μερικὰ μὲν εἶναι

εἶναι ὀρθόδοξα, καὶ κοινωνῆν μὲ τὴν Ἁγίαν καὶ Καθολικὴν Ἐκκλησίαν· μερικὰ δὲ εἶναι ξεχωισμένα· προσάσομεν μόνον τὰ ὀρθόδοξα παιδία νὰ κληρονομῆν ὅλα τὰ πράγματα τῆ Πατρός τες, μακάρι αὖ ἤθελαν κάμη καὶ ἄλλας βελήσεις τὰ τοιαῦτα πρόσωπα εἰς τὸ ὕστερον, ἔξω ἀπὸ τὴν δύναμιν ταύτης τῆς ἐδικῆς μας διατάξεως· εἰ δὲ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψεν καὶ τὰ ἐπίλοιπα παιδία, καὶ κοινωνήσεν μὲ τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, νὰ πέρνεν αὐτὰ τὸ μερτικὸν ὁπε τὲς τυχαίνει, καθὼς δίρεθῆν τὸν καιρὸν ὁπε τὰ πέρνεν, καὶ νὰ μὴν ἔχεν οἱ Ὀρθόδοξοι κάμμίαν ἐνόχλησιν, ἢ πείραξιν διὰ τὸν καρπὸν ὁπε ἔτρωγαν ὅσον καιρὸν τὰ ἐνρατᾶσαν· ἐπειδὴ καθὼς ἐμποδίζομεν τὴν ἀποξένωσιν τῆ τοιούτων πραγμάτων ὁπε ἐνέρδησαν οἱ Ὀρθόδοξοι Ἀδελφοὶ ἀπὸ τὲς Αἱρετικὲς, ἔτζι προσάσομεν καὶ διὰ τὲς ἀπερασμένες χρόνες ὁπε τὰ ἐνράτησαν, καὶ τὰ ἐκυβερνῆσαν νὰ μὴν ὀξετάζωνται, ἔτε νὰ ζητῆνται οἱ καρποί· εἰ δὲ καὶ ἕως τέλος τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπομείνεν εἰς τὴν τοιαύτην πλανίαν οἱ αἱρετικοὶ, τότε οἱ Ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Ὀρθόδοξοι, προσάσομεν καὶ νομοθετῆμεν, νὰ εἶναι τέλειοι κληρονόμοι εἰς τὰ αὐτὰ πράγματα· εἰ δὲ καὶ δίρεθῆν ὅλα τὰ παιδία διεσραμμένα, καὶ ἀλλότρια, καὶ ἀποξενωμένα τῆς κοινωνίας τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἄλλοι Συγγενεῖς τες ὅσοι εἶναι σιμώτερα, κάντε ἀπὸ ἀῤῥενογονίαν εἶναι, κάντε ἀπὸ θηλογονίαν ὁπε τιμῆν τὴν Ὀρθόδοξον πίσιν, καὶ ἀποδειχθῆν πῶς εἶναι κοινωνοὶ εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἐπῶι νὰ προτιμῆνται εἰς τὴν κληρονομίαν ἀπὸ τὰ αἱρετικὰ παιδία, καὶ νὰ διαδέχωνται τὴν κληρονομίαν τες· εἰ δὲ καὶ τὰ παιδία, καὶ οἱ Συγγενεῖς ὁπε εἶναι σιμώτερα, ὅλοι ξένοι τῆς Ὀρθοδόξε Πίσεως δίρεθῆν, τότε εἰ μὲν καὶ οἱ Γονεῖς αὐτῶν ἦσαν Κληρικοὶ, ἤγεν εἰς κάνενα βαθμὸν Ἐκκλησιασικὸν τῆς Χώρας ἐκείνης, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν ἐκεῖνοι κάτοικοι, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὀείζομεν νὰ δίδωνται τὰ τοιαῦτα φράγματα· ὅμως αὖ οἱ Ἐκκλησιασικοὶ ἀμελήσεν νὰ ἐκδικήσεν, καὶ νὰ παραλάβεν τὰ τοιαῦτα πράγματα εἰς ενὸς χρόνε διοξίαν, τὴν αὐτὴν δεσποτείαν τὸ ἡμέτερον Ταμεῖον νὰ τὴν λαμβαύῃ, καὶ νὰ γίνωνται Αὐθεντικά· εἰ δὲ καὶ ἦσαν Λαϊκοὶ ἐκεῖνοι, νὰ γίνωνται Αὐθεντικὰ τὰ πράγματα αὐτῶν, χωρὶς κάμμίαν διάκρισιν· τὰ ὁποῖα προσάσομεν καὶ νὰ κρατοῦν, καὶ νὰ εἶναι βέβαια, αὖ καὶ χωρὶς διαθήκην ἀποθαύνῃ τὰ τοιαῦτα πρόσωπα· παύτων τῶν αἱρετικῶν ὁπε ἐτυπώθησαν εἰς τὰς ἄλλας ἐκτυπώσεις, καὶ κατὰ τῶν Νεσοριανῶν, τῶν Ἀκεφάλων, καὶ κατὰ τῶν ἄλλων παύτων ὁπε δὲν κοινωνῆν εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρονται αἱ Ἁγίαι ἑπτὰ Σωόδοι ὁπε προείπαμεν, καὶ οἱ Πατριάρχαι, ὁμοίως νὰ φυλάττωνται, καὶ νὰ γίνεται εἰς τὲς κληρονόμες αὐτῶν· διότι ἐὰν ἔχομεν σύνοιαν, καὶ φροντίδα διὰ κοσμικὰς αἰτίας, πόσον μᾶλλον διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν πρέπει νὰ ἔχωμεν προνοητικὴν φροντίδα;

Ἐὰν τὸ λοιπὸν ἢ ὅλας τὰς αἰτίας τῆς ἀχαειτίας ὁπε εἴπαμεν, ἢ μερικὰς ἀπ' αὐτὰς φανερὰς, ἢ καὶ μίαν, ὁποία καὶ αὖ εἶναι, γράψεν εἰς τὴν διαθήκην τες οἱ Γονεῖς, καὶ ἐκεῖνοι ὁπε γραφῆν κληρονόμοι δυνηθῆν νὰ ἀποδείξεν ἀληθινὰς τὰς αἰτίας ὁπε γράψεν, ἢ μίαν ἀπὸ αὐτὰς,

τὰς, ὀείζομεν νὰ ἔχῃ τὴν δυϋαμίνητης ἡ διαθήκη, καὶ νὰ εἶναι βεβαιωμένη εἰς ὅσα γράφει, καὶ λέγει· εἰ δὲ καὶ δὲν ἀποδειχθῇ κἀμμία αἰτία τῆς ἀχαειςίας ὁπὲ γράφει, νὰ μὴ γίνεται κἀμμία ζημία εἰς τὰ παιδία ὁπὲ γράφεν ἀπόκληρα, ἀλλὰ πάλιν εἰς τὴν τάξιν τῶν κληρονόμων νὰ ἔρχωνται, καὶ ἡ διαθήκη νὰ γίνεται ἄκυρος, καὶ νὰ κληρονομῶν τὴν κληρονομίαν τῶν Γονέωντες ἴσια μὲ τ' ἄλλα παιδία, καὶ νὰ μὴ καταπείνωνται οἱ παῖδες μὲ πεπλασμένας κατηγορίας, μήτε νὰ ὑπομένῃ κἀμμίαν ζημίαν ἀπὸ τὴν Πατρικὴν κληρονομίαν· ὅμως αὖ τύχῃ καὶ εἶναι εἰς τὰς τοιαύτας διαθήκας λεγάτα, ἢ διὰ ἐνεμπιςοσυνῶν ὡς παρακαταθήκη εἰς τινὰ, ἢ ἐλευθερίαι δέλων, ἢ Ἐπιτρόπων δόσεις, ἢ ἄλλα κεφάλαια τῷ νόμῳ εἶναι γραμμένα, αὐτὰ ὅλα ὀείζομεν νὰ γίνωνται, καὶ νὰ δίδωνται εἰς ἐκείνες ὁπὲ τὰ ἄφησε, καθὼς διαλαμβάνει ἡ διαθήκη ὁπὲ ἀνετράπη, μὲ τὸ νὰ ἔχῃ μερικὰ παιδία ἀπόκληρα, ὁποῦ δὲν ἀπεδείχθη ἡ αἰτία τῆς ἀχαειςίας αὐτῶν· καὶ ταῦτα μὲν ἐτυπώσαμεν περὶ τῶν διαθηκῶν τῶν Γονέων, ὅμως μᾶς ἐφάνη, πῶς εἶναι δίκαιον νὰ τυπώσωμεν καὶ ἐκ τῷ ἐναντίε περὶ τῶν διαθηκῶν τῶν παίδων μὲ κάποιαν διάταξιν.

Προσάτομεν, καὶ νομοθετῦμεν λοιπὸν, νὰ μὴν ἔχεν ἐξεσίαν τὰ παιδιὰ ν' ἀφιώνεν τὲς Γονεῖς τες ἀποκλήρες, ἢ μὲ κάθε τρόπον, ὁπὲ ἔχεν ἐξεσίαν νὰ κάμεν διαθήκην εἰς τὰ πράγματά τες, νὰ ἀποξενώνεν παντελῶς τὲς γονεῖς τες, ἐὰν δὲν γράψεν τὰς αἰτίας ὁπὲ μετρῦμεν ἐδῶ εἰς τὰς διαθήκας αὐτῶν· αἱ δὲ αἰτίαι ὀείζομεν νὰ εἶναι αὗται.

Ἐὰν οἱ Γονεῖς παραδώσεν τὰ παιδία τες εἰς θάνατον χωρὶς αἰτίας ἐπιβελῆς κατὰ τῆς Βασιλείας.

Ἐὰν μὲ φαρμακείας, γοητείας, ἢ καὶ μὲ ἄλλον τρόπον ἐπιβελεύθῇ τὴν ζωὴν τῶν παιδίων τες, καὶ ἀποδειχθῇ.

Εἰ συμμιγῇ ὁ Πατὴρ μὲ τὴν Νύμφην τε, ἢ μὲ τὴν Παλλακὴν τῦ Υἱῦ του.

Ἐὰν οἱ Γονεῖς ἐμποδίσεν τὰ παιδία τες νὰ κάμεν διαθήκην εἰς τὰ πράγματα ὁπὲ ἔχεν ἐξεσίαν νὰ διατίθενται, νὰ φυλάττωνται πάντα, ὅσα δηλαδὴ εἴπαμεν, καὶ ἐτυπώσαμεν διὰ τὴν διαθήκην τῶν Γονέων ὁπὲ ἐμποδίσει ὁ Υἱός.

Ἐὰν συμβῇ ὁ Ἀνδρας νὰ δώσῃ βότανον τῆς Γυναικός τε διὰ νὰ θανατωθῇ, ἢ νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὸν νέντης, ἢ ἡ Γυναῖκα δώσῃ τῷ Ἀνδρός, ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ἐπιβελεύθη σῦας τῷ ἄλλε τὴν ζωήν· τὸ μὲν τοιῦτον ἔγκλημα γενόμενον φανερὸν εἰς ὅλες, προσάτομεν καὶ νομοθετῦμεν νὰ ἐξετάζεται κατὰ τὲς νόμες, καὶ νὰ παιδεύεται καθὼς διαλαμβάνεν οἱ νόμοι· τὰ δὲ παιδία ἔχεν ἄδειαν νὰ μὴν ἀφήνεν τίποτες εἰς τὴν διαθήκην τες ἀπὸ τὰ πράγματά τες, εἰς τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο ὁπὲ ἐξόρκεν πῶς ἔπραξε τοιῦτο μίασμα.

Ἐὰν κάνενα ἀπὸ τὰ παιδία δαιμονίζεται, καὶ λωλαθῇ, καὶ τὸ ἀμελήσεν οἱ Γονεῖς τες, προσάτομεν νὰ φυλάττωνται καὶ ἐδῶ ἀπαρασάλευτα ὅλα, ὅσα ἐνομοθετήσαμεν καὶ διὰ τὲς Γονεῖς ὁπὲ λωλαθῦν.

Εἰς τῦτα τὰ θέματα βάνομεν καὶ τὴν συμφορὰν τῆς αἰχμαλωσίας, εἰς τὴν

τὴν ὁποίαν, αὖ τύχῃ νὰ σκλαβωθῦν τὰ παιδία, καὶ διὰ τῆς καταφρονήσεως, καὶ ἀμελείας τῶν Γονέων δὲν ἐλευθερωθῦν, καὶ ἀποθάνεν εἰς τὴν σκλαβίαν, νὰ μὴν ἔχεν ἐξεσίαν καθόλε οἱ τοιῦτοι Γονεῖς νὰ σεβαίνεν εἰς τὰ πράγματά τες, ὁπὲ δυϋονται νὰ κάμεν διαθήκην εἰς αὐτὰ, ἀλλὰ νὰ φυλάττωνται καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον ὅλα, ὅσα ἐτυπώσαμεν παραπάνω διὰ τὲς Γονεῖς ὁπὲ δυϋονται χωρὶς διαθήκην νὰ σέβεν εἰς τὴν κληρονομίαν τέτων ἀπαρασάλευτα.

Ἐὰν κάνενα ἀπὸ τὰ παιδία ὁπὲ ἀναφέραμεν, ἔχοντας νὰ εἶναι ὀρθόδοξον, ἀπεικάσῃ τὸν Γονέα, ἢ τὲς Γονεῖς πῶς δὲν εἶναι ὀρθόδοξοι, ἐκεῖνα νὰ κρατῇ, καὶ νὰ φυλάττωνται καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα, ὅσα ἐτυπώσαμεν παραπάνω διὰ τὲς Γονεῖς.

Ἐὰν ταῦτας λοιπὸν τὰς αἰτίας, ἢ φανερὰς ἀπὸ λόγε τες, ἢ μίαν μόνον γράψεν τὰ παιδία εἰς τὰς διαθήκας τες, καὶ ἐκεῖνοι ὁπὲ γραφῦν κληρονόμοι τὰς ἀποδείξεν ἢ ὅλας, ἢ μίαν μόνον ἀπὸ αὐτὰς ἀληθῆ, προσάτομεν νὰ διαμένῃ ἡ διαθήκη εἰς τὴν δυϋαμίν της, ὅσα γράφει νὰ γίνωνται ὅλα ἀπαρασάλευτα· εἰ δὲ καὶ δὲν ἀποδειχθῇ κἀμμία ἀπὸ τὰς τοιαύτας αἰτίας, τότε νὰ μὴν ἔχῃ κἀμμίαν δυϋαμιν προσάτομεν ἡ τοιαύτη διαθήκη εἰς τὴν ἀποκλήρωσιν τῶν κληρονόμων, ἀλλὰ νὰ ἀνατρέπεται ἡ διαθήκη, καὶ νὰ εἶναι ἄκυρος παντελῶς, καὶ τὰ πράγματα προσάτομεν νὰ δίδωνται εἰς ἐκεῖνον ὁπὲ ἐδυϋοντο νὰ κληρονομήσουν χωρὶς διαθήκην· καὶ τὰ λεγάτα ὁπὲ ἀφίνει τινῶν, ἢ λόγῳ παρακαταθήκης ὁπὲ ἐμπισεύθῃ τινὰ, ἢ ἐλευθερίας δέλων, ἢ Ἐπιτρόπων δόσεις, καὶ τ' ἄλλα κεφάλαια, καθὼς εἴπαμεν παραπάνω, νὰ ἔχεν τὴν δυϋαμίν της, καὶ νὰ γίνωνται, καθὼς γράφει· εἴτι δὲ περὶ λεγάτε, ἢ περὶ παρακαταθήκης ὁπὲ τὲ δώσει κανεὶς, ἔχοντας νὰ ἔχῃ πίσιν εἰς αὐτὸν, ἢ ἐλευθερίων, ἢ δι' ἄλλα τίποτε κεφάλαια δύρεθῦν εἰς ἄλλους νόμες ἐναντία τῆς διατάξεως ταύτης, ἐκεῖνο τὴν διάταξιν ὀείζομεν νὰ φυλάττεται ἐξ ἀποφάσεως· καὶ τῶν μὲν ἀποκλήρων αἱ παιδύσεις τέταις ἔχοντας καὶ νὰ εἶναι κατὰ τὴν αἰτίαν τῆς ἀχαειςίας, κατὰ τῶν προσώπων ὁπὲ εἴπαμεν, ἰδὲ ὁπὲ ἐτυπώθησαν· εἰ δέ τινες ἀπὸ τέτες εἰς ἐγκλήματα ἀναφέρονται, νὰ παθαίνεν καὶ τὰς ἄλλας παιδύσεις ὁπὲ ὀείζεν οἱ νόμοι· τῦτα δὲ διετυπώσαμεν διὰ νὰ ἐλευθερώσωμεν καὶ τὲς Γονεῖς, καὶ τὰ παιδία ἀπὸ τὴν ὕβριν τῶν διαθηκῶν.

Εἰ δέ τινες ἀναδειχθῦν κληρονόμοι, καὶ προσαχθῶσιν εἰς πράγματα κατ' ὄνομα νὰ εἶναι δυχαειςημένοι, εἰς τῦτο προσάτομεν νὰ μὴ χαλᾷ ἡ διαθήκη, μόνον εἰς ὅσον φανῇ, πῶς εἶναι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν νόμιμον μοῖραν, τῦτο κατὰ τὲς ἄλλες νόμες τὲς ἐδικές μας, ἀπὸ τὲς νόμες νὰ ἀναπληρῦται· μία γὰρ εἶναι τῆς ἡμετέρας Γαλιωάπτος ἡ φροντὶς, διὰ νὰ δυγάλωμεν τὴν ἀτιμίαν τῆς ἀποκληρώσεως τῶν Γονέων, καὶ τῶν παιδίων· διότι πρέπει νὰ σοχάζωνται οἱ Γονεῖς, ὅτι καὶ αὐτοὶ παιδία ἔγιναν, καὶ τὰ αὐτὰ ἔλαβον ἀπὸ τὲς Γονεῖς αὐτῶν· καὶ παρομοίως τὰ παιδία τῶρα πάλιν νὰ συδάζεν νὰ θεραπεύσιν τὲς λογισμὲς τῶν Γονέων τες· ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ ἐπιθυμῦσι νὰ γένεν Γονεῖς, καὶ εὔχονται νὰ τιμῶνται ἀπὸ τὰ παιδία τες.

Οἱ

Οἱ Πατέρες ὁπᾶ μονάσιν, ϗ γίνιν Καλόγηροι, ὁμοίως ϗὴ τὰ παιδία, δὲν δύγαίνιν ἀπὸ τὴν κληρονομίαν, διὰ αἰτίαν ὁπᾶ νὰ ἔγινε, πεὶν νὰ γένη Καλόγηρος.

Ἐπεῖνος ἀπὸ τὲς Ἀδελφὲς γίνεται ἀχάριτος, ϗ διώχνεται ἀπὸ τὴν κληρονομίαν, ὅποιος ἐπιβελδθῆ τὸν Ἀδελφόντε εἰς θάνατον, ἢ τὸν κατηγορήσει εἰς ἔγκλημα μέγα, ἢ πολεμήσει νὰ τὸν ἀδικήσῃ νὰ πάρῃ τὸν βίοντε· τὸ μερτικὸν ἐκείνε νὰ τὸ πέρνιν τ' ἄλλα Ἀδέλφια, ϗ τὰ παιδία τῶν Ἀδελφῶν, ϗ ἡ Μήτηρ τᾶ ἀποθανόντος.

Ἀκόμι ϗ τᾶτο μᾶς ἐφαίνη εὔλογον, ϗ καλὸν, ϗ δύσεβές· ὅτι ἐκεῖνος ὁπᾶ εἶναι τελείας ἡλικίας, ϗ τὸν προσκαλέσει κανεὶς ἀπὸ τὲς Συγγενεῖς νὰ τοῦ βοηθήσῃ τίποτες πρᾶγμα ὁπᾶ τὸν ἀδίκησαν, ϗ δὲν θελήσει νὰ τοῦ βοηθήσῃ· ἂν ἀποθαίνῃ ἐκεῖνος ὁ Συγγενής τε χωρὶς διαθήκιν, νὰ μὴ δυώται νὰ κληρονομῇ.

Ἐπεῖνος ὁπᾶ εἶναι τελείας ἡλικίας, ϗ κατοικεῖ μὲ ἀνήλικον, ϗὴ δὲν κυβερνᾷ, ἔτε ἐπιμελεῖται τὰ πράγματα τᾶ ἀνηλίκου, ἂν ἀποθαίνῃ ὁ ἀνήλικος χωρὶς διαθήκιν, δὲν δυώται νὰ τὸν κληρονομήσῃ.

Εἴτις ἔχῃ Συγγενῆ κωφὸν, ἢ ἄλαλον, ἢ λωλὸν, ἢ δαιμονιζόμενον, ἂν δὲν κάμῃ προμήθειαν νὰ κυβερνᾷ, ϗὴ νὰ ἐπιμελῆται τὰ πράγματά του, δὲν δύναται νὰ τὸν κληρονομήσῃ· αὐτὰ τὰ ὅμοια ϗὴ περὶ αἰχμαλώτων.

ΤΙΤΛΟΣ Ι'.

Περὶ Λεγάτε.

Λεγάτον εἶναι κάθε πρᾶγμα ὁπᾶ ν' ἀφήσῃ κανεὶς εἰς τὸν θάνατόν του τινός, ὄχι διὰ κληρονομίαν, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀγάπιν ὁπᾶ ἔχει εἰς ἐκεῖνον, ϗὴ νὰ ἐνθυμᾶται ἐκεῖνος ὁποῦ τὸ πάρῃ τὸν ἀποθανόντα.

Λεγάτον εἶναι μία χάρις ὁπᾶ ἀφίνεται εἰς διαθήκιν, ἢ καθὼς λέγυσιν ἄλλοι, ὀλιγόσδυσις τῆς κληρονομίας.

Ἐπεῖνος ὁπᾶ ἀφήσει λεγάτα εἰς τὰς Θυγατέρας τε, δὲν φαίνεται πῶς νὰ λέγῃ ϗὴ διὰ τὲς Υἱές· διότι ἐκεῖ ὁπᾶ νὰ λέγῃ, ἢ νὰ γράφῃ τὸ ὄνομα τῶν Θυγατέρων, δὲν σημαίνει ποσῶς τὲς Υἱές· τὸ ἐναντίον δὲ διὰ τᾶ ὀνόματος τᾶ Υἱᾶ, δηλᾶνται ϗὴ αἱ Θυγατέρες· ϗὴ εἴτις εἰπῇ ὅτι ἀφίνω εἰς τὲς Υἱές μὲ τόδε, δηλοῖ ϗὴ διὰ τὰς Θυγατέρας· ϗὴ ἂν δὲν εἰπῇ ϗὴ ἁπλῶς διὰ ὅλα τὰ παιδία ὅσα ἔχει· ϗὴ ὄχι μόνον εἰς εἴτι ἄλλο πρᾶγμα εἶναι· διότι τὸ προτιμώτερον ὄνομα ὁ Υἱὸς συμπαραλαμβάνει ϗὴ τῶν Θυγατέρων τὸ ὄνομα ὡς μικρότερον.

Τὰ λεγάτα ὁπᾶ ἀφίνονται εἰς τινὰ διὰ κάνενα θέλημα ὁπᾶ ζητᾶν νὰ κάμνιν ἐκεῖνοι ὁπᾶ τ' ἀφίνιν, τότε χρεωσδῦνται νὰ πληρωθῶν, ὅταν πληρώσουν τὸ θέλημα ἐκεῖνο· εἰ δὲ ϗὴ δὲν κάμιν τὸ θέλημα ἐκεῖνο, ἔτε αὐτοὶ ἠμποροῦν νὰ ζητοῦν ἐκεῖνα τὰ λεγάτα, οὔτε οἱ κληρονόμοι ὁποῦ τὰ

τὰ ἔχουν τοὺς τὰ δίδουν, ὡσὰν ὁποῦ δὲν ἔγιναν ἀπόμι χρεῶσται νὰ τὲς τὰ δώσουν.

Ὁ λεγατάριος δὲν δυώται μέρος νὰ δεχθῇ, ϗὴ μέρος νὰ μὴ δεχθῇ.

Ἐὰν λεγατδθῇ ἀγέλη, ϗὴ ὅσα γεννηθοῦν, ϗὴ αὐγατίσιν, τὰ λαμβαίει ἐκεῖνος ὁπᾶ τᾶ τὰ ἀφήσιν ὅλα· εἰ δὲ τᾶ ὀλιγοσδύσῃ, ἂν ϗὴ εἰς ἕνα ἀπομείνῃ, ἐκεῖνο πέρνει ὁ λεγατάριος, ἀγκαλὰ ϗὴ ἔπαυσε νὰ λέγεται ἀγέλη.

Καὶ ὅπῆτι αὖ λεγατδθῇ, ϗὴ ὀν ὑστέροις πέσῃ, ἢ καῇ, λαμβαίει τὸν τόπον ὁ λεγάτωρ.

Ἐὰν ἀφήσῃ τινὰς τίποτε κτῆμα λεγάτον ξεχωρισὰ εἰς τὰ Ἀδελφιά τε, ϗὴ ὕστερα τὸ αὐτὸ κτῆμα τὸ λεγατδύσῃ ἄλλε τινός· τὸ αὐτὸ κτῆμα, ἔρχονται ὅλοι οἱ λεγατάριοι μαζὴ, ϗὴ λαμβάνσιν αὐτό.

Ἐλεγατδυσάσοι τὸν ἐμὸν οἰκέτιν μὲ τὸ πεκύλιόν τε, ϗὴ ὕστερα ἔξωντας ϗὴ νὰ συκωθῶ ἀπὸ τὶ ἀθένειαν, ϗὴ νὰ ζήσω, ἐλδυθέρωσα αὐτὸν, ἢ τὸν ἐπύλησα, ἢ ἀπέθανεν, πλέον τὸ λεγάτον δὲν ζητεῖται, ὁ δοῦλος δηλαδὴ, ἀλλ' ὐδὲ τὸ πεκύλιόντε· διότι ἐὰν τὰ πρωτότυπα δὲν δυείσκωνται, ἔτε τὰ ἀπόλυθα αὐτῶν δυώνται νὰ ἔχιν σύσασιν.

Ὁ δοῦλος ὁποῦ λεγατδθῇ, ἐὰν δὲν παραδοθῇ εἰς τὸν λεγατάριαν ϗὴ φύγῃ, ἀναγκάζεται ὁ κληρονόμος νὰ τὸν ζητῇ μὲ ἔξοδα ἐδικά τε, ἕως ὃ νὰ τὸν εὕρῃ νὰ τὸν φέρῃ, ϗὴ νὰ τὸν δώσῃ εἰς τὰ χέρια τοῦ λεγαταρίου.

Ἐὰν ὁ δοῦλος ὁπᾶ τὸν ἀφήσει κανεὶς λεγάτον τινὸς φύγῃ, ἀπόμι ὁπᾶ ζῇ ἐκεῖνος ὁπᾶ τὸν ἄφησε, ὁ λεγατάριος ἀναγκάζεται νὰ τὸν γυρδύῃ, ϗὴ ὄχι ὁ κληρονόμος.

Εἰς δοῦλον λεγάτον δὲν ἀφίνεται ἀπὸ τὸν Αὐθεντίωτε, ἐὰν δὲν ἐλδυθερωθῇ πρῶτον, ϗὴ ἐὰν ἀφεθῇ δὲν δίδεται, ἐὰν ϗὴ ἐλδυθερωθῇ ὕστερον.

Ἐὰν ἀφεθῇ ἄνθρωπος εἰς λεγάτον τινὸς, ἔχει ἄδειαν ὁ κληρονόμος νὰ δώσῃ τιμὴ τιμὴ τᾶ ἀνθρώπε εἰς τὸν λεγατάριον, ἂν θέλῃ, ϗὴ νὰ ἔχῃ τὸν ἄνθρωπον, ἀμὴ ἄλλο εἶδος, ἢ ἀγγεῖον δὲν ἔχει ἄδειαν, ἀλλ' ἀναγκάζεται νὰ δώσῃ αὐτὸ τὸ ἴδιον πρᾶγμα ὁπᾶ τᾶ ἀφήσει.

Ἐὰν σᾶ λεγατδύσω τίποτες, ϗὴ ὕστερον ζήσω, ϗὴ τὸ πωλήσω, ϗὴ πάλιν τὸ ἀγοράσω, δὲν ἠμπορεῖς νὰ τὸ ζητῇς, ἐὰν δὲν ἀποδείξῃς, πῶς πάλιν σᾶ τὸ ἐχάρισα.

Ἐὰν λεγατδύσῃ κανεὶς τίποτες πρᾶγμα ξένον, ϗὴ ἰξδύρει πῶς εἶναι ξένον, ἀναγκάζεται ὁ κληρονόμος, ἢ νὰ τὸ ἀγοράσῃ, ϗὴ νὰ τὸ δώσῃ ἐκεῖνα ὁπᾶ ἐλεγατδύθη, ἢ νὰ τᾶ δώσῃ τιμὴ τιμὴ τᾶ πράγματος· εἰ δὲ ϗὴ δὲν τὸ ἴξδρε πῶς εἶναι ξένον ἐκεῖνος ὁπᾶ ἔκαμε τὴν διαθήκιν, ἀνυπόστατον εἶναι τὸ λεγάτον.

Τὸ βοΐδι ὁπᾶ ν' ἀφήσῃ κανεὶς τινὸς λεγάτον, ἐὰν φοφήσῃ, δὲν δυώται νὰ δοθῇ τᾶ λεγαταρίε, ἔτε κρέας, ἔτε πέτζα· (διότι ἔξωντας νὰ φοφήσῃ, δὲν εἶναι πλέον βοΐδι.) ἀλλὰ ζητεῖται πάλιν βοΐδι, εἰ δὲ ζῶντος ἐκείνε ὁπᾶ τὸ ἐλεγατδυσε, φοφήσῃ ὁ βᾶς, δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ ζητῇ ὁ λεγατάριος.

Ἐὰν λεγατδύσῃ κανεὶς τινὸς ἀλογάμαξον μὲ τέσσαρα ἄλογα, ϗὴ φο-

φή-

φήσῃ τὸ ἕνα ἄλογον ἀπὸ τὰ τέσσαρα, δὲν ἀναγκάζεται ὁ κληρονόμος νὰ δώσῃ ἀλογάμαξον μὲ τέσσαρα ἄλογα· εἰ δὲ ζῶντας ἐκεῖνος ὁπῶ ἔπαμε τῳ διαθήκῳ ἀναπληρώσῃ τὰ τέσσαρα ἄλογα εἰς τὸ ἁμάξι, δίδεται εἰς τὸν λεγατάριον, διότι τετράλογον εἶναι.

Ἐλεγάτωσαν τινὰ ἄνθρωπον ζῶα, καὶ οἱ Ἐπίτροποι τὰ ἐπράτησαν, καὶ δὲν τὰ ἔδωσαν εἰς τῳ ὥραν, καὶ ἔκαμεν ὁ Μάγιστρος νὰ λάβῃ τὸ λεγάτον μὲ τῳ γένναν, κὴ νὰ μὴ ὑπερβαίνεν τῳ ποσότητα τῶν πρώτων σωμάτων.

Ἐὰν λεγατωθῇ τινὶ μέρος ἀπὸ τῳ περιουσίαν, καὶ λάβῃ πράγματα τῆς κληρονομίας, ξεπωλίται λοιπὸν ἀπὸ τὸ λεγάτον ὁπῶ τὸ ἐτύχαινε νὰ πάρῃ διὰ τὰ πράγματα ὁπῶ ἐπράτησε, καὶ δὲν δωίαται νὰ ζητῇ τὸ μέρος τόπων.

Ἐὰν λεγατωθῇ μέρος ἀπὸ τὰ τίποτε τε, ἔχει ἄδειαν ὁ κληρονόμος νὰ διαλέξῃ, κὴ ἢ τὸ μέρος τῆ πραγμάτων νὰ δώσῃ, ἢ τῳ τιμῳ τε· ὅμως ἂν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χωρίσουν καὶ νὰ διαμοιρασθῶν τὰ πράγματα, χωρὶς ἄλλο τῳ τιμῳ δίδει.

Ἐὰν ἔχῃ πολλὰ, κὴ διάφορα πράγματα, καὶ λεγατώσω ἕνα ἀπ' αὐτὰ, ἢ καὶ περισσότερα, καὶ δὲν φανερώσω ποῖον χαρίζω, ἔχει ἄδειαν ὁ κληρονόμος νὰ διαλέξῃ νὰ δώσῃ ὅποιον θέλει, πλῳ δὲν δυνάται νὰ δώσῃ πάλιν τὸ πλέον ἀχαμνότερον, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ μεσιανά.

Ἐὰν λεγατώσῃ κανεὶς κινητὰ πράγματα, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ἄργυρος δὲν περιέρχεται, ἀλλὰ ξεχωρισὰ αὐτὰ μνημονεύονται, διατὶ εἶναι ὑπόληψις ἀπὸ τὰς νόμους, ὅτι ἐκεῖνος ὁπῶ κάμνει διαθήκῳ εἰς ὅ,τι λογῆς κινητὰ, τὰ τιμιώτερα πράγματα, ὄχι καθ' ὅλα, ἀλλὰ ξεχωρισὰ καθένα νὰ μνημονεύῃ.

Καὶ εἰς ἐπισολῳ, καὶ κάθε γράμμα, καὶ χωρὶς γράμμα, ἤγουν μὲ λόγον, κὴ παραγγελίαν μόνον, κὴ μὲ νεῦμα ἀφίνεται λεγάτον.

Ἡ πλατὴ ἀπαρίθμησις δὲν βλάπτει ποτὲ τὰ λεγάτα· καὶ διὰ τῆτο ἐὰν λεγατώσῃ κανεὶς τινὰ κὴ εἰπῇ, ὅτι δίδω τῶ δεῖνος τόσα φλωρία ὁπῶ τῶ χρεωστῶ, ἂν καὶ δὲν τῶ χρεωστῇ, μόνον ψευδῶς εἴπῃ, βέβαιον εἶναι τὸ λεγάτον.

Ἀπὸ λί. χρόνους καὶ ὕστερα, πλέον λεγάτον δὲν ζητεῖται.

Ἄφηκέ τις πράγματα εἰς κάποιον μὲ εἴτι τρόπον ἠμπόρεσεν· ὕστερα ἀπέθανεν ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ δοθῇ τὸ πρᾶγμα, κὴ ὁ λεγατώσας ἐδιάθεσε νὰ τὸ ὀρίζῃ, ζῇ δὲ ἐκεῖνος τῶ ὁποίῳ τὰ ἄφησεν ὁ λεγατώσας διὰ νὰ τὸ φέρῃ, κὴ νὰ τὸ δώσῃ ἐκείνῳ ὁπῶ ἀπέθανεν· περδαίνει λοιπὸν ἐκεῖνος ὁπῶ ἐπρόφθασε, κὴ ἔλαβε νὰ τὸ φυλάξῃ νὰ τῶ τὸ δώσῃ, κὴ δὲν δωίαται τὸ μέρος ἐκείνῳ ὁπῶ ἔμελλε νὰ λάβῃ τὸ πρᾶγμα νὰ ζητήσουν νὰ τὸ πάρουν, ἐὰν μὴ ὁ πρῶτος Αὐθέντης κῆ πραγμάτων ἐκείνων ἐπαράγγειλε ἄλλο τίποτες ῥητῶς ἐπὶ τὸ αὐτό.

Περὶ Ἀτελῶς Διαθήκης.

Τὰ λεγάτα ὁπῶ ἀφεθῶν εἰς ἀτελείωτον διαθήκῳ, τότε κάμνει χρεία νὰ πληρώνωνται, ὅταν οἱ κληρονόμοι ὁπῶ κληρονομήσουν χωρὶς διαθήκῳ,

κῳ, φυλάξουν μερικὰ ἀπ' ἐκεῖνα ὁπῶ εἶναι γραμμένα εἰς τῳ διαθήκῳ· τῶτο δὲ εἶναι τέτοιας λογῆς· ἡ ἀτελὴς διαθήκη δὲν πιάνεται, ὅτε σέργεται, οἱ κληρονόμοι δὲ ὁπῶ ἐδυώνονταν νὰ κληρονομήσουν χωρὶς διαθήκῳ, κληρονομῶν ἀποτελῶς διαθήκης, καὶ ὄχι διὰ τῳ διαθήκῳ, ἀλλὰ διὰ τὸ δίκαιον τῆς φύσεως ὁπῶ τῶς τυχαίνει νὰ κληρονομήσουν, ὅταν λοιπὸν ἐτῶτοι οἱ κληρονόμοι, ὁπῶ δωίανται νὰ κληρονομήσουν χωρὶς διαθήκην, κάμνουν μερικὰ ἀπὸ τὰ ὅσα γράφει ἡ ἀτελείωτος Διαθήκη, τότε ἀναγκάζονται νὰ δώσουν κὴ τὰ λεγάτα· διότι ἐπειδὴ εἰς τὰ ἄλλα δὲν ἀθέτησαν τῳ διαθήκῳ, δὲν ἠμπορῶν νὰ τῳ ἀθετήσουν ὅτε εἰς τὰ λεγάτα.

Ἀνίσως καὶ τινὰς δώσῃ λεγάτον ἐμένα, καὶ σὺς ὁπῶ νὰ εἶναι ἀπόμι εἰς τῳ κοιλίαν τῆς Μητρός τε, αὐ δὲν γεννηθῇ ἐκεῖνος, ὅλον τὸ λεγάτον ἐγὼ τὸ πέρνω, ἀγαπὰ καὶ νὰ εἴπουν ἐκεῖνος ὁπῶ ἔπαμε τῳ διαθήκῳ, ὅτι ἴσια μερτικὰ νὰ πάρωμεν κὴ οἱ δύω.

Ἐὰν σῦα καὶ τὸ αὐτὸ φράγμα μὲ τὸ ἀφήσῃ κανεὶς λεγάτον πολλαῖς φοραῖς εἰς τῳ διαθήκῳ, μίαν φορὰν μόνον ἢ τὸ φράγμα, ἢ τῳ τιμὴν του λαμβαίνω· εἰ δὲ εἰς δύω διαθήκας, ἀπὸ μὲν τῳ μίαν διαθήκῳ λαμβαίνω τὸ φράγμα, ἀπὸ δὲ τῳ ἄλλῳ τῳ τιμῳ τε.

Ἐὰν λεγατωθῇ σῆτι καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον ξανακαινουργωθῇ ὅλον, ὅσον νὰ μὴ ἀπομείνῃ τίποτες ἀπὸ τὰ παλαιὰ κτήρια, σέκει πάλιν τὸ λεγάτον βέβαιον· εἰ δὲ καὶ τὸ κρημνίσῃ ἐκεῖνος ὁπῶ ἔπαμε τῳ διαθήκῳ, κὴ κτίσῃ ἄλλο καινέργιον, σβύεται τὸ λεγάτον, αὐ δὲν τῶ τὸ ἐπαναληγάτωσε.

Ἐὰν ἀφήσῃ κανεὶς λεγάτον τινὸς, καὶ ζητηθῇ διὰ τῆς ἐκ διαθήκης ἀγωγῆς, δίδεται τὸ πρᾶγμα, κὴ οἱ καρποὶ ἀπὸ τῳ ἀρχῳ, κὴ αἱ γεννήσεις ὅσα ἀποκτήσει ὁ λεγατωθεὶς αὐ τύχῃ δῶλος, εἰς τὸν λεγατάριον.

Περὶ Πραγμάτων ὁπῶ εἶναι βαλμένα ἁμανέτι.

Ἐὰν λεγατωθῶν φράγματα ὁπῶ εἶναι ἀφημένα ἁμανέτι, ἀναγκάζεται ὁ κληρονόμος νὰ τὰ σύγαλη νὰ τὰ δώσῃ· εἰ δὲ κὴ τὰ ἐπέλησεν ὁ δανειστὴς, ἀναγκάζεται ὁ κληρονόμος νὰ δώσῃ τῳ τιμῳ τε.

Ἐὰν γράψῃς ἐπισολῳ, κὴ μὲ τῳ σείλῃς βελομένῳ, καὶ εἴπῃς, ὅτι ἀπὸ τὸν θανάτον σε κὴ ὕστερα νὰ ἀνοιχθῇ, εἰς τῳ ὁποίαν νὰ γράφῃς ἔτζι, ὅτι χαρίζω σε ῥ. φλωρία, βεβαία εἶναι ἡ χάρις, ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴ εἴπες τῶ κληρονόμῳ τίποτες, ἀλλὰ μόνον ἐμένα.

Ἐὰν ὁ λεγατάριος κρύψῃ τῳ διαθήκῳ, κὴ ὕστερα φανερωθῇ, ἐκεῖνος μὲν χάνει τὸ λεγάτον τε, ἀπομένει δὲ εἰς τὸν κληρονόμον τε, ὡσὰν νὰ μὴ ἦτον γραμμένα.

Περὶ Οἴνου.

Ἐὰν λεγατωθῇ κρασὶ, δίδονται κὴ τὰ ἀγγεῖα, ἤγουν σαμνία, βαρέλια, ἀμὴ ὄχι πίθοι παραχωμένοι, καὶ ἀσκοί· καὶ κοντολογῆς, ἐκεῖνα τὰ ἀγγεῖα δίδονται μὲ τὸ κρασὶ ὁπῶ ἀφεθῇ λεγάτον, ὡσὰν σηκώνωνται, κὴ ὁπῶ κάμνουν χρεία νὰ σέκῃ τὸ κρασὶ μέσα.

Ὅταν λεγατωθῇ κρασὶ, αὐ γράφῃ ἡ διαθήκη νὰ διαλέξῃ, αὐ θέλῃ

ὁ λεγατάριος πέρνει κὴ ξίδι· εἰ δὲ κὴ δὲν γράφη νὰ διαλέξη, ἀλλὰ μόνον κρασὶ λέγει, τότε αὖ δὲν εἶναι κρασὶ, ἀναγκάζεται ὁ κληρονόμος νὰ ἀγοράση νὰ δώση κρασὶ, κὴ ὄχι ξίδι, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τόπον κρασίς ὁ λεγατδύσας.

Ἐαὺ ἔχη κανεὶς ἀμπελῶνα, κὴ λεγατδύση τὸ κρασὶ ὁπᾶ μέλλει νὰ γένη ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἀμπελῶνα ἐκείνω τῶ χρονίαν, κὴ τὸ εἰπῆ μὲ τὸ ὄνομα, κὴ τῶ ποσότητα τᾶ κρασίς, κὴ ὕστερα τὸ ἀμπέλι δὲν θέλει πάμη τόσον κρασὶ, ὅσον εἰπῆ ἐκεῖνος ὁπᾶ πάμη τῶ διαθήκω, ἀλλὰ ὀλιγώτερον, δὲν ἔχει ἄδειαν ὁ λεγατάριος νὰ ζητῆ τὸ κρασὶ σωστὸν, ὅσον ἐδιώρισεν ἐκεῖνος ὁπᾶ ἔπαμε τῶ διαθήκω, ἀλλ' ἀναγκάζεται νὰ σέρξη νὰ πάρη, ὅσον κρασὶ μόνον ἔπαμε τὸ ἀμπέλι ἐκεῖνο ὁπᾶ τᾶ ἐχάρισε τῶ καρποφορίαν, ἐκεῖνος ὁπᾶ ἔπαμε τῶ διαθήκω.

Περὶ Χωραφίς.

Ἐὰν σᾶ ἀφήσω εἰς τῶ διαθήκω μς λόγς χάριν σίνα χωράφι μὲ τὴν ἁρματωσίαν τς ὅλω, καὶ ὕστερα πωλήσω τὸ χωράφι, δὲν δώσαι νὰ μᾶ ζητῆς τῶ ἁρματωσίαν τς· εἰ δὲ κὴ λεγατδύσω χωράφι, κὴ ἁρματωσίαν, ἢ ἑτοιμασμένον, δώσαι, αὖ πωληθῆ τὸ χωράφι, νὰ γυρδύης τὴν ἁρματωσίαν τς· ἡ δὲ ἁρματωσία τᾶ χωραφίς εἶναι ὅσα κάμνων χρεία διὰ τῶ ὑπηρεσίαν τᾶ χωραφίς νὰ σωαχθῶν, κὴ νὰ φυλαχθῶν οἱ καρποί, ἤγουν γεωργοί, βόδια, ζῶα διὰ νὰ τὸ κοπρίσουν, κὴ τὰ ἐργαλεῖα ὁπᾶ εἶναι διὰ τὴν γεωργίαν, κὴ διὰ τὴν σώαξιν τῶ καρπῶν, ἀπόμι κὴ ὅσα εἶναι διὰ τὴν φύλαξιν τῶν καρπῶν.

Ἕνας ἄνθρωπος εἶχε δύω χωράφια, εἶχε κὴ βόδια ὁπᾶ ὤργωναν εἰς τὸ σίνα χωράφι, εἰς δὲ τὸ ἄλλο ὄχι· κὴ εἰς τὸν θάνατόν τς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ἤγουν ὁ Οἰκονόμης τῶν χωραφίων, τὰ ἄφησε λεγάτα, τὸ σίνα σὸς, κὴ τὸ ἄλλο ἄλλς, κὴ τὰ βόδια δὲν τὰ ἄφησε τινός· τὰ πέρνει λοιπὸν κὴ αὐτὰ ἐκεῖνος ὁπᾶ ἐπῆρε τὸ χωράφι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδέλδυσαν τὰ βόδια· διότι εἰς ἐκεῖνο ἐχρησίμδυον, κὴ ὄχι εἰς τὸ ἄλλο· ὅτι κατὰ νόμον δὲν ἀκολεθᾶσι εἰς τὸ χωράφι ὁπᾶ δὲν ἐδέλδυαν, ἀλλὰ εἰς τὸ χωράφι ὁπᾶ ἐδέλδυαν.

Κάποιος ἄνθρωπος εἶχεν σίνα χωράφι, κὴ εἰς τὸν θάνατόν τς τὸ ἄφησεν ἄλλω ἀνθρώπω διὰ λεγάτον· πλὴν μὲ τᾶτον τὸν τρόπον, ἐὰν δώση ἱ. φλωρία νὰ πάρη τὸ χωράφι· κὴ ἐκεῖνος μὴ δυνάμενος νὰ πληρώση τὰ πέντε, νὰ πάρη τὸ ἥμισυ χωράφι· καὶ ὁ νόμος ὁρίζει, ὅτι νὰ μὴν ἀκέται ἡ ζήτησις αὐτᾶ, ἀλλὰ νὰ χάνη παντελῶς τὸ χωράφι.

Περὶ Σπιτίς.

Τὸ σπῆτι ὁπᾶ νὰ λεγατδωθῆ, ἢ νὰ πωληθῆ, ἔχει κάποια φράγματα ὁπᾶ λογίζονται μέρος τᾶ σπιτίς, ἢ ὁπᾶ ἔγιναν διὰ τὸ σπῆτι, καὶ λογίζονται τᾶ σπιτίς, ὡσὰν τᾶ πηγαδίς τὸ σκέπασμα, αἱ γᾶρναι, καὶ λεπῆρες, κὴ σελινάρια ὁπᾶ ἔρχεται τὸ νερὸν, κὴ οἱ κοπάλοι, ἀγκαλὰ εἶναι κὴ ἔξω μακρὰ τᾶ σπιτίς· τὰ φάρια δὲ, ὁπᾶ εἶναι εἰς τὰς σέρνας δὲν λογίζονται τᾶ σπιτίς, ἔτε τᾶ χωραφίς, καθὼς κὴ τὰ λοιπὰ ζῶα, διό-

διότι δὲν εἶναι τῆς οἰκοσκευῆς, ἔτε πρὸς σύσασιν, ἢ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τᾶ σπιτίς λογίζονται, ἀλλὰ πρὸς τέρψιν.

Ἐαὺ λεγατδύσω τᾶ Πέτρς κὴ τῆς Μαρίας φλωρία ρ. μὲ τέτοιαν γνώμην, ἐαὺ ἔλθουν εἰς Γάμς κοινωνίαν, κὴ τύχη κὴ ἀποθάνη ὁ σίνας ἀπὸ τὲς δύω πρὶν νὰ ἀνοίξη ἡ διαθήκη, δὲν δίδεται τὸ λεγάτον ἔτε εἰς τὸ ζωντανὸν μέρος· εἰ δὲ ζοῦν κὴ οἱ δύω, καὶ ὁ σίνας δὲν σέργει νὰ γένη ὁ Γάμος, μόνον τὸ μερτικὸν ἐκείνς ὁπᾶ δὲν σέργει δὲν δίδεται.

Ἐαὺ κὴ ὕστερα ἀπὸ τῶ ἀπόφασιν, κὴ τὺς τέσαρας μηῶας τῶ διοίαν, δὲν δώση τὸ λεγάτον ὁ κληρονόμος, εἰς ὅσον καιρὸν ἀπεράσει ὕστερα ἀπὸ τῶ ἀπόφασιν, δίδει κὴ τὰ κέρδη, κὴ τὺς καρποὺς τῦ λεγαταρίου.

Περὶ Εὐσεβᾶς Λεγάτς.

Ὁ κληρονόμος ὁπᾶ ἀργοπορήσει νὰ δώση τὸ εὐσεβὲς λεγάτον ὁπᾶ ἀφήσει κανεὶς εἰς τῶ Ἐκκλησίαν, ἢ εἰς Μοναστήριον, ἔξ μηῶας ἀφ' ἧς φανερωθῆ ἡ διαθήκη, κὴ ἡ ἀσφάλεια τᾶ ἰδιοχείρ γράμματος ἐκείνς ὁπᾶ ἀφήση νὰ δοθῆ τίποτες εἰς Ἐκκλησίαν, ἢ εἰς Μοναστήριον, ἀπὸ τὺς ἓξ μηῶας κὴ ἐμπρὸς ζητεῖται νὰ δώση κὴ τὺς καρπὺς, κὴ τὺς τόκυς· μέσα δὲ εἰς σίνα χρόνον, αὖ δὲν δοθῆ τὸ φᾶγμα, ὁπᾶ ἀφήσει κανεὶς εἰς τῶ Ἐκκλησίαν, ἢ εἰς Μοναστήριον, ἀναγκάζεται ὁ κληρονόμος νὰ τὸ πληρώση διπλᾶν.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΑ'.

Περὶ Ἐπιρόπων.

Ἐπίτροπος εἶναι σίνα δίκαιον, κὴ μία ἐξουσία ὁπᾶ δίδεται εἰς σίνα ἄνθρωπον ἐλδίθερον, ἡ ὁποία ἐσοχάσθη εἰς ἀσφάλειαν, καὶ βεβαιότητα ἐκείνς τᾶ ἀνθρώπς, ἢ μὲ τὸ νὰ εἶναι ἀνήλικος, ἢ διὰ νὰ φυλάττεται ἡ ἀλήθεια τῆς δυτυχίας τς.

Ἐκεῖνος ὁ Ἐπίτροπος, ἢ ὁ Οἰκονόμος ὁπᾶ νὰ δοθῆ ἀπὸ τῶ Αὐθεντείαν, εἶναι σωήθεια νὰ ἐξεπάζεται, αὐίσως κὴ εἶναι πλάσιος, καὶ εἶναι ἡ ζωή τς σώφρων· αὐίσως κὴ ἔχη κτήματα, ἢ παιδία, διατὶ ἐκεῖνος ὁπᾶ ἔχει παιδία ἰξδύρει, πῶς πρέπει νὰ κυβερνᾷ τὰ ὀρφανά· ὅτι ὁ Ἐπίτροπος δίδεται εἰς τάξιν Πατρός· καὶ αὐίσως ἀγαπᾷ τῶ Πατρίδα του.

Ὁ Ἐπίτροπος ἢ παρὰ τᾶ Κειτᾶ δίδεται, καὶ δίδεται τότε, ὅταν ἀποθάνουν οἱ Γονεῖς, καὶ ἀφήσουν ἀνήλικα παιδία, καὶ Ἐπιτρόπους δὲν τὺς ἀφήσουν· καὶ ὁ Ἐπίτροπος ὁπᾶ νὰ δοθῆ ἀπὸ τὸν Κειτῶ, καθὼς τὸ εἴπαμεν, λέγεται λεγίτιμος, τὸ ὁποῖον λογίζεται πῶς ἐδόθη ἀπὸ τὺς νόμυς, ἤγουν ἀπὸ τὺς Κειτὰς ὁπᾶ κείνυν κατὰ τὺς νόμυς· διότι οἱ Ῥωμαῖοι λέγας λέγυσι τὺς νόμυς· ἢ παρὰ τᾶ Κειτᾶ λοιπὸν δίδεται ὁ Ἐπίτροπος, ἢ παρὰ τᾶ Πατρὸς, ἢ τῆς Μητρός· ἀλλ' ὁ μὲν Πατὴρ εἰς τὺς γνησίυς Υἱὺς αὐτᾶ, ὡσὰν ὁπᾶ εἶναι Κύριος ἐξυσιαστὴς εἰς αὐτὺς δύναν-

ται ϗ κληρονόμως ϗ ἀποκλήρως νὰ γράφῃ, ϗ νὰ τὸς κάμῃ ϗ Ἐπίτροπον, ἀμὴ ἡ Μήτηρ μόνον ὅταν ἀφήσῃ τὸς Υἱὸς αὐτῆς κληρονόμως, τότε ἠμπορεῖ ν' ἀφήσῃ ϗ Ἐπιτρόπως, ϗ οὐδὲ τότε πάλιν ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἐὰν δὲν τὸ ἐξετάζῃ ὁ Κριτὴς νὰ τὸ σέρξῃ.

Καὶ ζῶντος τοῦ Ἀνδρὸς, ἀφίνει ἡ Μήτηρ Ἐπίτροπον εἰς τὰ παιδία της. Κωφὸς, ϗ ἄλαλος Ἐπίτροπος δὲν γίνεται.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς πρόσωπον δίδεται, ϗ ὄχι εἰς πρᾶγμα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς κληρονόμως δὲν πιγαίνει.

Σχόλιον.

Τοῦτο τὸ Κεφάλαιον τὸ ἐξήγησεν ὁ Βέσης ἔτζι· ὅτι τὸν μὲν Ἐπιτροπὸν ὅπου ἔχει κληρονόμως ὀρφανὸς, νὰ μὴ πιγαίνῃ εἰς κληρονόμως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐπιτρόπου, ἀλλὰ ἢ ὁ συνεπίτροπος αὐτοῦ αὐ εἶναι, ἢ αὐ δὲν εἶναι ἄλλος συνεπίτροπος, νὰ δοθῇ ἄλλος Ἐπίτροπος ἀπὸ τὸν Κριτὸν εἰς τὰ ὀρφανά· ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ ὅπου ἔχει μόνον ψυχικὸν κυβέρνησιν, ϗ ἐλευθερίαν, ϗ λεγάτα, αὖτη πιγαίνει εἰς κληρονόμως, διὰ νὰ πληρώσῃ αὐτοὶ ἐκεῖνα ὅπου λείπῃ.

Εἰς φανερὸν πρᾶγμα, ἢ αἰτίαν, Ἐπίτροπος εἰς διαθήκην δὲν γίνεται νὰ δοθῇ, ὅτε εἰς ξεχωρισὰ πράγματα, ἀλλὰ ϗ αὐ δοθῇ δὲν πιάνεται, διότι ὁ Ἐπίτροπος εἰς πρόσωπον δίδεται, ϗ ὄχι εἰς πρᾶγμα, ἢ αἰτίαν.

Σχόλιον.

Τοῦτο τὸ Κεφάλαιον τὸ ἐξήγησεν ἔτζι ὁ Μάγιστρος· ὅτι ὅλα τὰ νόμιμα ὅπου εἶναι διὰ τὸς Ἐπιτρόπως, διὰ ἐκείνως τὸς Ἐπιτρόπως λέγων ὅπου δοθῶν εἰς παιδία ἀνήλικα, ϗ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὕρῃς κἀνένα νόμιμον ὅπου νὰ μὴ διαλαμβάνῃ περὶ τῶν ἀνηλίκων· ϗ ὅταν ζοῦν, ϗ δείσπονται τὰ ἀνήλικα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸς δοθῇ Ἐπίτροπος δι' αἰτίαν, ἤγουν νὰ λέγῃ, ἂς εἶναι ὁ δεῖνας Ἐπίτροπος τῷ παιδίων μου, διὰ νὰ τὰ μάθῃ μόνον γράμματα, ϗ διὰ τὸν δεῖνα, ϗ δεῖνα δικαίαν, ἢ εἰς δίκαιον πρᾶγμα· ἤγουν ἂς εἶναι ὁ δεῖνας Ἐπίτροπος τοῦ παιδίου μου εἰς τὰ κινητὰ, ἢ ἀκίνητα πράγματα· διότι τὰ τοιαῦτα αὐ γονεῖς, δὲν πιαίνονται, ὅταν δείσπεται ἀνήλικος· διότι ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς πρόσωπον δίδεται, ϗ ὄχι εἰς πρᾶγμα, ἤγουν εἰς τὸ ἀνήλικον δίδεται Ἐπίτροπος διὰ νὰ κυβερνᾷ ὅλα τὰ πράγματα καλῶς, καὶ ὄχι εἰς τὰ πράγματά του δίδεται Ἐπίτροπος· εἰς τόσον ὅτι εἰς μὲν τὰ πράγματα νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν νὰ τὰ κυβερνᾷ, αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀνηλίκου νὰ μὴ φροντίζῃ. Ὅταν δὲ δὲν εἶναι ἀνήλικος εἰς τὴν διαθήκην, οἱ Ἐπίτροποι ὅπου δοθῶν, κἄν τε εἰς μερικὰ πράγματα δοθῶν, κἄν τε εἰς ὅλα καθ' ὅλα, κυβερνῶν καθὼς προσαχθῶσι· διότι δὲν δείσπεται πρόσωπον αὐτοῦ νὰ κρατήσῃ τὸ νόμιμον ὅπου λέγει· ὅτι εἰς πρόσωπον δίδεται ἡ Ἐπιτροπεία, ϗ ὄχι εἰς πράγματα.

Ἐπιτροπεύονται κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον ϗ ἐλεύθεροι, ὅταν δὲν δύνωνται διὰ τὴν ἡλικίαν νὰ κυβερνῶν τὰ πράγματά τους.

Ἐὰν ἔχῃ κρίσιν ὁ ὀρφανὸς μὲ τὸν Ἐπίτροπον, ἀναγκάζεται νὰ γυρεύσῃ Κεράτορα.

Καὶ

Καὶ εἰς τὸν ἄλαλον, ἤτοι βουβὸν δίδεται Ἐπίτροπος.

Εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ αἰχμαλώτου Ἐπίτροπος δὲν δίδεται, ἀλλὰ Οἰκονόμος, καὶ συμβουλὸς τοῦ παιδίου· διότι ὡσὰν ἐπιστρέψῃ ὁ Πατέρας, γίνεται πάλιν ὑπεξούσιος ὁ Υἱὸς εἰς αὐτὸν, ὡσὰν νὰ μὴν ἦτον αἰχμαλωτισμένος ποτέ.

Καὶ ἐκεῖνος ὁπου ἔχει Ἐπίτροπον δίδεται Κεράτωρ, ἐὰν εἶναι ὁ Ἐπίτροπος ἀσθενὴς, ἢ γέρων· ὁ ὁποῖος Κεράτωρ λογίζεται κυβερνήτης τῶν πραγμάτων, ϗ συμβουλός· ϗ δίδεται παρὰ τοῦ Ἄρχοντος, διὰ τὸν κίνδυνον τοῦ Ἐπιτρόπου, ἢ μὲ τὸ νὰ τὸν γυρεύσῃ ὁ Ἐπίτροπος, ἢ ὁ ἀνήλικος. Πρέπει νὰ ἐξεύρωμεν, ὅτι ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸς ἀνηλίκως δίδεται μοναχὰ, ϗ ὄχι εἰς τὸς τελείως τὴν ἡλικίαν· ὁ δὲ Κεράτωρ, ταῖς περισσοτέραις φοραῖς δίδεται εἰς τὸς τελείως τὴν ἡλικίαν, ἔσθ' ὅτε ϗ εἰς τὸς ἀνηλίκους.

Περὶ Κεράτορων.

Δίδεται Κεράτωρ καθολικῶς εἰς ὅλα τὰ πράγματα, ϗ ξεχωρισὰ εἰς κἀμμίαν ὑπόθεσιν μόνον· ὡσὰν ὅταν ὁ ἀνήλικος ἔχῃ νὰ κριθῇ μὲ τινὰ, ἢ τὸν σύρει κανεὶς εἰς κρίσιν, ϗ μὴ δυνάμενος διὰ τὴν ἡλικίαν, χρειάζεται τινὰ Κεράτορα, διὰ νὰ τὸν συνδράμῃ, ϗ νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὸ Κριτήριον, ϗ νὰ κριθῇ μὲ τὸν ἀντίδικόν τους ἀντὶς διὰ λόγους.

Ὁ Ἔπαρχος, ϗ ὁ Ἄρχων, καὶ ἐκεῖνος ὁπου προσαχθῇ νὰ κυβερνήσῃ μερικὸν καιρὸν τὴν Ἐπαρχίαν, ἂν τύχῃ καὶ ἀπέθανεν ὁ Ἄρχων, ὅτοι πάντες δυνάμενοι νὰ δίδουν Ἐπιτρόπους.

Ὅλοι οἱ Στρατηγοὶ δίδουν Ἐπιτρόπους, ἀλλὰ μόνον ἐκείνους ὁπου εἶναι ἀπὸ τὰς Πόλεις αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τὰς Χώρας τῶν ἰδίων Πόλεων.

Περὶ Προτιμήσεως Ἐπιτρόπων.

Ἐκεῖ ὁπου τυχαίνει ἡ κληρονομία, ἐκεῖ τυχαίνει ϗ ἡ ἐπιτροπεία, πλὴν τῆς Γυναικός.

Σχόλιον.

Τὸ ἐπιτροπεύειν ϗ εἰς τὸ παλαιὸν, καὶ πώρα εἶναι βάρος, ϗ εἰς τὸς ἀνθρώπους ἐδίδετο εἰς τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ ὄχι ὅπως ἤθελε λάχῃ· οἷον ἀνίσως καὶ ἀπέθανε τινὰς χωρὶς διαθήκης, καὶ ἄφησεν ἕνα, ἢ δύω παιδία ἀνήλικα, ἤτοι μικρότερα ἀπὸ τὰς ἰδίας χρόνους, τὰ τοιαῦτα παιδία χρειάζονται Ἐπίτροπον, καὶ γυρεύει ὁ Αὐθέντης τοῦ τόπου, ἢ ὁ Κριτὴς νὰ δώσῃ Ἐπίτροπον· ϗ μάνθανε ἀπὸ τὸν νόμον, ἤτοι τὸ παρὸν κεφάλαιον· ὅτι ἐκεῖνον κάμε Ἐπίτροπον τῶν παιδίων ὁπου προτιμᾶται εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· τέλος ἐκεῖνος ὁπου προτιμᾶται εἰς τὴν κληρονομίαν τῶν παιδίων ἂν ἀποθάνῃ, ἐκεῖνος νὰ δεχθῇ καὶ τὸ βάρος τῆς Ἐπιτροπῆς· διατὶ λέγει ὅπου εἶναι ἡ κληρονομία, ἐκεῖ ϗ ἡ Ἐπιτροπή· οἷον τὰ παιδία ἔχουσιν Ἀδελφὸν, ὁπου τὸν ἐκυβέρνησε πρωτήτερα ὁ Πατέρας τους, ἔχουσι καὶ Θείους, ὁ Ἀδελφὸς αὐτῶν ἐπιτροπεύει, ὅτι αὐτὸς προτιμᾶται ἀπὸ ὅλους εἰς τὴν κληρονομίαν. Αὐτὰ γίνονται πλὴν

πλὼ τῆς Γωναικός· διότι ἂν καὶ προτιμᾶται ἡ Γωνὴ εἰς τλὼ κληρονομίαν, ἀλλὰ εἰς ἐπιτροπείαν δὲν βαίνεται· διότι λέγει ὁ νόμος· ἡ Γωνὴ πολιτικὸν ὀφφίκιον δὲν μεταχειρίζεται, καὶ ἡ Ἐπιτροπεία εἶναι μάλιστα πολιτικὸν ὀφφίκιον· οἷον ἐὰν τὰ παιδία ἔχουσιν Ἀδελφλὼ ὁποῦ τλὼ ἐκυβέρνησε προτήτερα ὁ Πατέρας τως, ἔχουσι καὶ Θείως ἀπὸ τὸν Πατέρα τως, ἢ τλὼ Μητέρα, εἰς μὲν τλὼ κληρονομίαν προτιμᾶται ἡ Ἀδελφὴ, εἰς δὲ τλὼ Ἐπιτροπείαν δὲν σεβαίνει. Ἰξόρε δὲ ὅτι εἰς μίαν ὑπόθεσιν ἐπιτροπδύει ἡ Γωνὴ, ἀνίσως καὶ χηρδύσῃ, καὶ τῆς ἀπομείνουν παιδία ἀνήλικα, καὶ δὲν δδυτερούπανδρδυθῇ, ἐπιτροπδύει αὐτῶν.

Προτιμῶνται οἱ Ἄνδρες ἀπὸ τὰς Γωναῖκας, ὅταν εἶναι τελείας ἡλικίας εἰς τὰς Ἐπιτροπείας, πάρεξ μόνον αὖ τύχῃ καὶ εἶναι Μητέρα, ἢ Μάμμη· διότι αὗται φροσπαλᾶνται νὰ ἐπιτροπδύσι, καὶ φροτιμῶνται ἀπὸ ὅλως, ὅσους θέλων νὰ ἐπιτροπδύσι, ξεχωρὶς ἀπὸ ἐκείνως ὁποῦ ἀφίνονται μὲ διαθήκλω.

Ἐκεῖνος ὁποῦ εἶναι σιμώτερα συγγενὴς εἰς βαθμὸς, ἐκεῖνος γίνεται ἐπίτροπος· εἰ δὲ καὶ εἶναι πολλοὶ εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν, ἐπιτροπδύουν ὅλοι μαζή.

Ἔχων ἄδειαν αἱ Μητέρες, καὶ νὰ ἐπιτροπδύσι τὰ παιδία τως, πλὼ καὶ αὗται μετὰ ἀκριβείας μεγάλης, νὰ κάμνουν Κατάστιχον ἔμφροσθεν τῆς Νοταρίας, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἡ τοιαύτη φροντὶς δομένη.

Ὅτι ἡ ἀπογραφὴ τῶν φραγμάτων ἐκείνα ὁποῦ ἀποθδύσι μέσα εἰς τρεῖς μῆνας, κάμνει χρεία νὰ γένῃ παρὰ τῆς Ἐπιτρόπας, ἢ τῆς Κληρονόμας.

Περὶ τῶν Κωλυωμδύων Ἐπιτροπδύειν.

Οἱ Ἐπίσκοποι, καὶ οἱ Μοναχοὶ δὲν συγχωρῶνται νὰ γένουν Ἐπίτροποι, ἢ Κυράτορες διὰ κάνενα τρόπον· ἡ δὲ λδ'. Νεαρὰ τῆς Κυρᾶς Λέοντος λέγει, πῶς νὰ ἐπιτροπδύσι οἱ Μοναχοὶ, καὶ Κληρικοὶ, μόνον νὰ ἐμποδίζωνται ἀπὸ οἰκονομίας, καὶ φροστασίας Ὀρφανῶν· διότι λέγει τως θεοφιλεστάτως Ἐπισκόπως, καὶ Μοναχως δὲν συγχωρῶμεν διὰ κάνενα τρόπον νὰ γίνωνται Ἐπίτροποι, καὶ ἐξεταστὰὶ ὀρφανικῶν φραγμάτων, ἢ Κυράτορες κανενὸς προσώπου· ὅσον δὲ διὰ νὰ ἐπιτροπδύσι, καὶ διὰ νὰ κυβερνῶσι ἐκεῖνα ὁποῦ θέλουν νὰ δοθῶσι διὰ τλὼ ψυχλὼ τῶν ἀποθαμένων, δὲν τως ἐμποδίζομεν· διότι τῶν Ἀρχιερέων ἐδόθη τὸ περισσότερον νὰ ἔχουν τλὼ φροντίδα, καὶ τλὼ σύνοιαν διὰ τὰ πλημμελήματα, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀποθαμένων, νὰ δέωνται καὶ νὰ μεσιτδύσι πρὸς τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας τως.

Ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔχουν καλὰ ἤθη, εἶναι ἀξιοπιστότεροι νὰ γίνωνται Ἐπίτροποι, καὶ ἀπὸ πλησίως, καὶ ἀξιωματικώς.

Ἀγνώειτος ἄνθρωπος Ἐπίτροπος δὲν δίδεται εἰς Διαθήκλω.

Ὁ ἁρματωμένος στρατιώτης ὁποῦ στρατδύεται εἰς τλὼ στρατείαν, καὶ εἰς τὰ φεσάτα τὰ Βασιλικὰ, ἔτε Ἐπίτροπος γίνεται, ἔτε Κυράτωρ δωύαται νὰ δοθῇ.

Ἐπίτροπος εἶναι ἐκεῖνος ὁποῦ δίδεται εἰς τὰ ἀνήλικα παιδία, καὶ κυβερνᾷ τὰ πράγματά τως ἕως ἔ νὰ ἔλθουν εἰς ἡλικίαν· καὶ Κυράτωρ εἶναι ἐκεῖ-

ἐκεῖνος ὁποῦ δίδεται εἰς τως ἀφηλίκως, καὶ πτωχως, διὰ νὰ κυβερνᾷ τλὼ περισσίαν τως, ἕως ἔ νὰ γένουν κέ. χρόνων.

Κωφὸς, καὶ ἄλαλος δὲν δωύαται νὰ δοθῇ Ἐπίτροπος.

Ὁ Πατὴρ δὲν δωύαται ν' ἀφήσῃ Κυράτορα εἰς τὰ παιδία τως.

Ἐκεῖνος ὁποῦ θέλει νὰ γένῃ Προκυράτωρ νὰ μλὼ εἶναι μικρότερος ἀπὸ τως ιζ'. χρόνως.

Ὁ Κυράτωρ δὲν ἀναγκάζεται νὰ δώσῃ λογαριασμὸν ἕως ὁποῦ εἶναι εἰς τλὼ οἰκονομίαν, ἐὰν δὲν γένῃ ὁ ἀνήλικος κέ. χρόνων.

Ἐπίτροπος, ἢ Κυράτωρ δὲν δωύαται νὰ ἰοθετήσῃ τὸ ἀνήλικον ὀρφανὸν ὁποῦ ἐπιτροπδύει, ἐὰν δὲν εἶναι κ'. χρόνων τὸ ὀρφανὸν ὁποῦ ἐπιτροπδύει.

Ἡ διάταξις τῆς Βασιλικῆς Νόμς ὁρίζει, ὅτι ὅλοι οἱ Ἐπίτροποι νὰ εἶναι ἐπάνω ἀπὸ τως κέ. χρόνως.

Ἐὰν ὁ Κυράτωρ τάξῃ ρ. φλωρία πρόϊκα διὰ τὴν ὀρφανὴν ὁποῦ κυρατορδύει, καὶ διακυβερνᾷ τὰ πράγματά τως, καὶ ὕστερον φανῇ χρέος, καὶ δὲν φθαίνει ὁ βίος τως, δὲν βοηθεῖται.

Εἴτις ἔχῃ ἔνοχον τὸν νέον, ἢ τὰ πράγματά τως, ὁ τοιοῦτος παντελῶς νὰ μὴ σεβαίνῃ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν πραγμάτων τως, αὖ καὶ τὸν κράζῃ ὁ νόμος, διότι διὰ λόγως τί δὲν ἤθελε κάμῃ ὁ τοιοῦτος αὖ λάβῃ τὴν ὑξουσίαν αὐτῆς τῆς νέου, καὶ τὴν κυβέρνησιν τῶν πραγμάτων τως; Διὰ τοῦτο γράφομεν, καὶ νομοθετοῦμεν ἐννόμως· ὅτι ἀνίσως ἐκεῖνος ὁποῦ γένῃ Κηδεμὼν εἶναι φανερὸς ἔνοχος εἰς τὰ δίκαια τῆς νέου, ἔτε ἐκεῖνος νὰ εἶναι Κηδεμὼν, μήπως ἢ κάνένα γραμματεῖον κλέψῃ, ἢ ἄλλας ἀποδείξεις ὁποῦ θέλουν εἶσθαι τὰς ἀφανίσει τῆς νέου, καὶ ἡ κυβέρνησις αὐτῆς δὲν θέλει γένῃ εἰς ὠφέλειαν, ἀλλὰ εἰς χαλασμὸν τῶν πραγμάτων τως.

Ὁ Ἐπίτροπος δὲν δωύαται ν' ἀγοράσῃ πρᾶγμα ὀρφανικόν· τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων, δηλαδὴ ἔτε ὁ Κουράτωρ, ἔτε ὁ Προκυράτωρ.

Ὁ Ἐπίτροπος ὁποῦ τὸν ἀφήσει κανεὶς εἰς τὴν διαθήκλω τως· παραιτῶντας τὸν ἑαυτόν τως ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπείαν, ἐὰν ἀφήσῃ καὶ λεγάτον τῆς Υἱοῦ τως ὁ ἀποθανὼν, αὖ τὸ ἄφησε διὰ τὴν τιμὴν τοῦ αὐτῆς, καὶ ὄχι διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ Υἱῆς τως, ξεπδύτει ἀπὸ τὸ λεγάτον ἐκεῖνος.

Περὶ Τόκων.

Θεσπίζομεν, καὶ νομοθετοῦμεν, ὅτι νὰ μὴν ἔχουν κάμμίαν ἀνάγκλω ἀπὸ τως νόμους οἱ Ἐπίτροποι, καὶ Οἰκονόμοι νὰ δανείζουν τὰ χρήματα τῶν ὀρφανῶν, ἀλλὰ μόνον νὰ τὰ φυλάττων εἰς μίαν μερέαν σύγουρα· διότι καλλίτερον εἶναι εἰς αὐτως νὰ σέκουν, καὶ νὰ διείσκωνται σῶα, καὶ ἀνελλειπῆ, καθὼς εἶναι ἐξ ἀρχῆς, παρὰ διὰ τὴν ἀγάπλω τοῦ τόκου νὰ χάσῃ καὶ τὰ πρῶτα, καὶ νὰ κινδωσδύῃ ὁ Ἐπίτροπος ἐὰν δὲν τὰ δανείσῃ· καὶ πάλιν ἐὰν τὰ δανείσῃ νὰ κινδωσδύῃ μήπως καὶ χαθῶν· καὶ διὰ τοῦτο κάλλιον, καὶ συγουρότερον εἶναι νὰ σέκωνται μόνον φυλαγμένα· εἰ δὲ καὶ θέλῃ ὁ Ἐπίτροπος νὰ τὰ δανείζῃ, νὰ ἔχῃ τῶν δύο μλωῶν τὸ διάφορον τὸν κάθε χρόνον· καὶ εἴτι κίνδυνος ἔλθῃ ἀπὸ τὴν δανείσιν, νὰ εἶναι εἰς τοῦ λόγου του.

Ἐὰν ὁ Ἐπίτροπος δανείσῃ ὀρφανικὰ ἄσπρα εἰς ἐδικόντα ὄνομα, ἀνάγκά-

κάζεται νὰ δώσῃ τὲς τόπους ὁπὲ ἔλαβεν, ἂν κ' τῶν λοιπῶν πραγμάτων ὁ κίνδυνος εἶναι εἰς τὸν ἀνήλικον.

Ἐὰν διὰ ἐδικόν τε ὄνομα δανείσῃ χρήματα ὀρφανικὰ ὁ Ἐπίτροπος, εἴτε διὰ τὸ ὄνομα τὲ ἀνηλίκου, ἐὰν κινήσῃ κρίσιν κατὰ τὲ Ἐπιτρόπε· δίδεται θέλημα τὲ νέε νὰ διαλέξῃ ἀπὸ τὰ δύο τὸ σῶα, ἢ ὅλας πὰς ὁμολογίας τῷ χρεωσῶν νὰ δεχθῇ, ἢ ἀπὸ ὅλας ν' ἀποφύγῃ.

Οἱ Ἐπίτροποι ἔχεν τὸν ὡρῶτον χρόνον νὰ δανείζεν τὰ ὀρφανικὰ χρήματα ἕως ἓξ μηνῶν· ἐκεῖνο δὲ ὁπὲ λέγει δύο μηνῶν, νόησον διὰ τὴν κηδεμονίαν τὲ καθ' ενός.

Ὁ Ἐπίτροπος, κ' ὁ Φροντισὴς τὲ ὀρφανῦ, εἴτι δώσεν εἰς κάμμιαν ὑπηρεσίαν, κάντε ἐδικάτες δώσεν, κάντε τῷ ἀνηλίκε, κάντε τῷ Αὐθεντε, δεν τὰ πέρνεν ὀπίσω.

Ἡ κρίσις ὁπὲ γίνεται κατὰ τὴν Ἐπιτρόπων ἁρμόζει κ' εἰς τὲς κληρονόμες τες, κ' ἐναντίον τὴν κληρονόμων.

Περὶ Ἐκποιήσεως.

Τὰ ἀκίνητα φράγματα τὲ νέε, ἂν τὰ εἶχε κ' ὁ Πατέρας τε διὰ πόλημα, δεν ἀποξενώνενται, πάρεξ μόνον ἐὰν γράφῃ ῥητῶς εἰς τὴν διαθήκην τες, ἢ εἰς τὸ κωδίκελλον ὁ Πατὴρ τὴν ἀποξένωσιν, ἢ ἂν ἦτον ὑποκείμενα εἰς χρέος, κ' τότε μὲ ἀπόφασιν τὲ Κριτῦ.

Ἡ Διάταξις θέλει, ὅτι νὰ μὴ πωλῇ τίποτες ὁ ἐπίτροπος ἀπὸ τὰ φράγματα τὰ ὀρφανικὰ, πάρεξ μόνον ἂν εἶναι τίποτες εὔλογος αἰτία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶναι δυνατὸν νὰ πωληθῦν κ' ἀκίνητα φράγματα. Μὴ τολμήσῃ λοιπὸν κανεὶς ἀπὸ τὲς Ἐπιτρόπες νὰ πωλήσῃ φρᾶγμα ὀρφανικόν, χωρὶς ἀπόφασιν τὲ Κριτῦ, πάρεξ μόνον φορέματα παλαιὰ ὁπὲ δὲν ἠμπορῦν νὰ φυλαχθῦν, κ' ὅσα ζῶα εἶναι περισσότερα ἀπὸ τὴν χρείαν τῶν ὀρφανῶν.

Τὰ παρὰ τὲ Ἐπιτρόπε γενόμενα, βέβαια εἶναι· κ' ὅσα πωληθῦν ἀπ' αὐτὸν κατὰ τὲς νόμες βέβαια, κ' σερκτὰ εἶναι, κάντε πλέσιος εἶναι ὁ νέος, κάντε πτωχὸς, δεν ἠμπορεῖ νὰ τὰ πάρῃ ὀπίσω· εἰ δὲ κ' δεν ἐπωλήθη μὲ εὔλογον αἰτίαν, κ' κατὰ τὲς νόμες, δεν εἶναι σερκτὴ ἡ πώλησις ἐκείνη.

Ὁ Ἐπίτροπος κάντε κάμῃ ἐκεῖνα ὁπὲ δεν ἔφρεπε, κάντε δεν κάμῃ ἐκεῖνα ὁπὲ ἔφρεπε νὰ κάμῃ, κρίνεται κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Ἐπιτρόπων· χρεωσεῖ δὲ νὰ κρίνεται διὰ δόλον, κ' ἀμέλειαν, ὡσαν κ' εἰς τὰ ἐδικάτε φράγματα· κρίνεται ἀκόμι κ' ἐὰν σέρξῃ, κ' ἀφήσῃ τὸν ἀνήλικον, κ' χαείσῃ τίποτες ἀπὸ τὰ φράγματά τε, ἔτζι ἁπλῶς, ἢ μὲ αἰτίαν θανάτε.

Ἐὰν δεν κυβερνήσεν οἱ Ἐπίτροποι ἐμπιστευμένα τὰ ὀρφανικὰ πράγματα, κατακρίνονται· ἀγκαλὰ κ' νὰ εἶπεν ὁ Πατὴρ, ὅτι νὰ μὴν ἐξετάζεται· διότι οἱ κοινοὶ νόμοι δεν ἀλλάσεν διὰ τὰ τέτοια.

Ἐὰν ἔχῃ κανεὶς πολλὲς Ἐπιτρόπες, κ' νὰ γράψῃ εἰς τὴν διαθήκην διὰ σῶα ἀπ' αὐτὲς, μὲ τὸ νὰ εἶναι πτωχὸς, πῶς τὲ συγχωρεῖ τὴν λογαρίασιν, κ' τὴν ἐξέτασιν· λογιάζω ὅτι μόνον τὰ ἐξ ἀμελείας νὰ τὲ συγχωρῇ, κ' ὄχι εἰς ἐκεῖνα ὁπὲ κρατήσει ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπείαν, ἢ ὅσα πράξει μὲ δόλον.

Πε-

Περὶ Μητρὸς ἐπιτροπεύσης.

Ἀνεμποδίσως αἱ Μητέρες ἐπιτροπεύσι τῶν παιδίων τες, ὅμως ἐὰν ἔλθεν εἰς δεύτερον Γάμον, παρευθὺς τὴν αὐτὴν ὥραν διγαίνεν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπήν.

Ἐὰν Μήτηρ ἐπιτροπεύσα τῶν παιδίων ἀφήσῃ τὴν συμφωνίαν, κ' ἔλθῃ εἰς δεύτερον Γάμον, κ' δεν ζητήσῃ προτήτερα Ἐπίτροπον ν' ἀφήσῃ εἰς τὰ παιδία τες, κ' νὰ τὲ δώσῃ λογαρίασιν καταλεπτῶς, κινδυνεύει διὰ τὸτο νὰ χαθῦν κ' τ' ἄλλα τὲ Ἀνδρὸς αὐτῆς τὰ πράγματα.

Ἐὰν Γυνὴ μετὰ τὸν θάνατον τὲ Ἀνδρὸς αὐτῆς ἐκυβερνεῦσε τὰ πράγματα τῆς Θυγατρός τες, κ' πωλήσῃ μερικὰ τὲς χρυσοχὲς, ἂν εἶναι κ' πολλὰ πτωχὴ, καταδικάζονται οἱ χρυσοχοὶ, ἂν τὸ ἤξευραν πῶς εἶναι τῆς Κόρης τὰ ἀσιμικὰ, κ' μεγάλως παιδεύονται, μάλισα ἂν κ' πολλὴν καιρὸν ἐκυβέρνησε τὰ πράγματα τῆς Θυγατρός τες, κ' ἔδωσε τὸν λόγον τες νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ.

Κάντε πλέσιος εἶναι ὁ Ἐπίτροπος, κάντε πτωχὸς, ὁ δόλος αὐτὲ δεν βλάπτει τὰ ὀρφανά.

Ἐὰν ὁ Ἐπίτροπος φθείρῃ τὴν Κόρην ὁπὲ ἐπιτροπεύει, ἀπαίνω εἰς τὰς ἄλλας παιδεύσεις ὁπὲ θέλει νὰ παθαίνῃ, νὰ πέρνεται κ' ὁ βίος τε, κ' νὰ δίδεται τῆς Κόρης, κ' νὰ μὴ γίνεται Αὐθεντικὸς, καθὼς θέλει οἱ προτήτεροι Νόμοι.

Περὶ Διοικητῶν.

Τὰ χρήματα ὁπὲ ἐξοδιαθῦν εἰς κυβέρνησιν ξένε πράγματος, ἐὰν τὸ ὑπηρέτησεν ἐμπιστευμένα, κ' χωρὶς κάνενα δόλον, ἔχει ἄδειαν ἐκεῖνος ὁπὲ ἔκαμε τὰ ἔξοδα κ' τὴν ὑπηρεσίαν, νὰ ζητῇ κ' τόκες.

Τὸ πρᾶγμα ὁπὲ νὰ κυβερνηθῇ, κ' νὰ ὑπηρετηθῇ χρησίμως, ἀναγκάζεται κ' ὁ Οἰκονύρης νὰ τὸ λογιάσῃ διὰ δεκτὸν, κ' ἐκεῖνο πάλιν ὁπὲ λογιάσει ὁ Οἰκονῦρης ἀπατὲς τε διὰ καλὸν, κ' δεκτὸν, βέβαιον εἶναι, κἂν κακῶς κυβερνηθῇ.

Ἐὰν μὴν ἐξώρωντος τὲ Οἰκονύρη, διοικήσῃ κανεὶς τὰ πράγματά τε, κ' ἀπὸ τὰ δύο μέρη ἁρμόζει ἡ κρίσις· κ' ἐκεῖνος ὁπὲ κυβερνήσει, κ' ὑπηρετήσει καλῶς, γυρεύει τὰ ἔξοδά τε, ἂν μέλλῃ νὰ δώσῃ τινὸς, δίδει δὲ κ' ὅσα ἐκράτησεν ἀπὸ τὰ πράγματα, ἂν δεν τὰ ἐκυβέρνησε κατὰ τὸ πρέπον.

Ὁ Κυβερνήτης τινῶν πραγμάτων ὁπὲ ζητήσῃ κ' πάρῃ ἐκεῖνο ὁπὲ δὲν χρεωσεῖται, εἰς τὸν Αὐθεντὴν τὸ δίδει.

Ἐκεῖνος ὁπὲ ἐξοδιάζει περισσότερα ἀπὸ εἴτι ἔκαμε χρεία, ἐκεῖνο ὁπὸῦ εἶναι δίκαιον λαμβάνει.

Ὁ Κυβερνήτης δίδει κ' τὲς τόκες, τὰ διάφορα δηλαδὴ, ὁπὲ ἔλαβεν, ἢ ὅσα ἐδυνάτο νὰ λάβῃ· κ' λαμβάνει ὅσα ἔδωκε, κ' ὅσα ἐδυνάτο νὰ λάβῃ, διὰ ἐκεῖνα ὁπὲ ἐξωδίασεν ἀπὸ λόγε τε.

Ὁ Διοικητὴς διὰ ὅσα χρήματα τὲ περισσεύσεν ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα, δίδει τὸ διάφορον.

ΤΙ-

ΤΙΤΛΟΣ ΙΒ'.

Πότε νὰ σύρουν οἱ Δανεισταὶ τὰς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος εἰς κρίσιν.

Θεσπίζομεν, καὶ νομοθετοῦμεν, ὅτι νὰ μὴ ἔχῃ κανεὶς ἐξουσίαν καθόλου νὰ πειράξῃ, ἢ νὰ ἐνοχλήσῃ τὰς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος, ἢ τοὺς Συγγενεῖς, ἢ τὰ παιδία του, ἢ τὴν Γυναῖκα, ἢ ἄλλους τινὰς προσγενεῖς του, ἢ Ἐγγυητὰς πρὸ τοῦ νὰ περάσουν αἱ ἐννέα ἡμέραι τοῦ πάθους, εἰς τὰς ὁποίας λογίζονται πῶς πρέπει τὸν ἀποθανόντα, ἢ νὰ τοὺς καταγορήσῃ, ἢ νὰ τοὺς ἐνοχλήσῃ διὰ κάνενα τρόπον, ἢ νὰ τοὺς φέρῃ κάμμίαν ἐνθύμησιν, ἢ νὰ τοὺς καλῇ εἰς κρίσιν, εἴτε διὰ χρέος ὁποῦ νὰ ἀπέμεινεν ἀπ' ἐκεῖνον ὁποῦ ἀπέθανεν, εἴτε δι' ἄλλην κάμμίαν ἀφορμὴν ὁποῦ ξεχωρισθὰ ἀναφέρεται εἰς πρόσωπα ὁποῦ ἀναφέραμεν. Εἰ δὲ κἂν μέσα εἰς ταύτας τὰς ἐννέα ἡμέρας τολμήσῃ κανεὶς νὰ κρατήσῃ τινὰ ἀπὸ τὰ πρόσωπα ὁποῦ εἴπαμεν, ἢ νὰ τεχνευθῇ τίποτες ὁμολογίαν, ἢ ὑπόχεσιν, ἢ νὰ τοῦ δώσῃ Ἐγγυητήν· ὅλα ταῦτα προστάσσομεν νὰ εἶναι ἀνίσχυρα, ἄκυρα, καὶ κάμμίαν δυνάμιν νὰ μὴν ἔχουν. Ὅταν δὲ ἀπεράσουν αἱ ἐννέα ἡμέραι, εἴτε ἔχῃ κρίσιν μὲ τὰ τοιαῦτα πρόσωπα, ὡς κρίνεται κατὰ τοὺς νόμους, καὶ νὰ μὴ ζημιώνεται δηλονότι κανεὶς ἀπὸ τὴν προθεσμίαν, ἤγουν τὴν διορίαν ταύτην, ἀλλ' ὕστερα πάλε σύας νὰ ἔχῃ ἄδειαν νὰ γυρεύῃ τὸ δίκαιόν του.

Νόμος.

Ἐκεῖνα ὁποῦ ἄλλοι κάμνουν, δὲν βλάπτουσιν ἄλλους· διὰ τοῦτο ὄντες πολλοὶ κληρονόμοι σύος ὁποῦ χρεωστεῖ, μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐπλήρωσαν, καὶ ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς αὖ δὲν πληρώσουν, δὲν ἀποφασίζονται νὰ πληρώσουν.

Σημειώσαι τὴν παροῦσαν Διάταξιν.

Σχόλιον.

Κανονικῶς, καὶ καθολικῶς διδάσκει ἕτος ὁ Νόμος, ὅτι ἐκεῖνα ὁποῦ ἀπὸ ἄλλους γίνονται, ἄλλους δὲν βλάπτουν· καὶ διὰ τοῦτο σοῦ φέρει παράδειγμα, καὶ λέγει ἕτζι· ὅτι ἀνίσως καὶ χρεωστῶντας σύας ὑποφλωρία, ἀπέθανε, καὶ ἄφησε κληρονόμους δ'. καὶ οἱ δύω ἀπὸ τέτους καλῆς γνώμης ἐπλήρωσαν τὸν δανειστὴν χωρὶς κρίσιν τὸ μερτικόντους φλωρία σ'. καὶ οἱ ἄλλοι δύω ἀρνοῦνται, καὶ γυρεύουσι κρίσιν, καὶ λέγουν τῷ δανειστῇ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐδάνεισε τὸν ἀποθανόντα τόσων ποσότητα· δὲν εἶναι δυνατὴ εἰς τὸν δανειστὴν ἡ ἀπόδειξις νὰ εἰπῇ, ὅτι ἀληθῶς τὸν ἐδάνεισε, μὲ τὸ νὰ τοῦ ἔδωσαν οἱ ἄλλοι δύω κληρονόμοι τὸ μερτικόντους, τὰ ἥμισυ δηλαδὴ, διατὶ ἀπέει παρὰ τοῦ νόμου, τὰ παρ' ἄλλων γινόμενα, ἄλλους δὲν βλάπτει.

ΚΩΝ-